

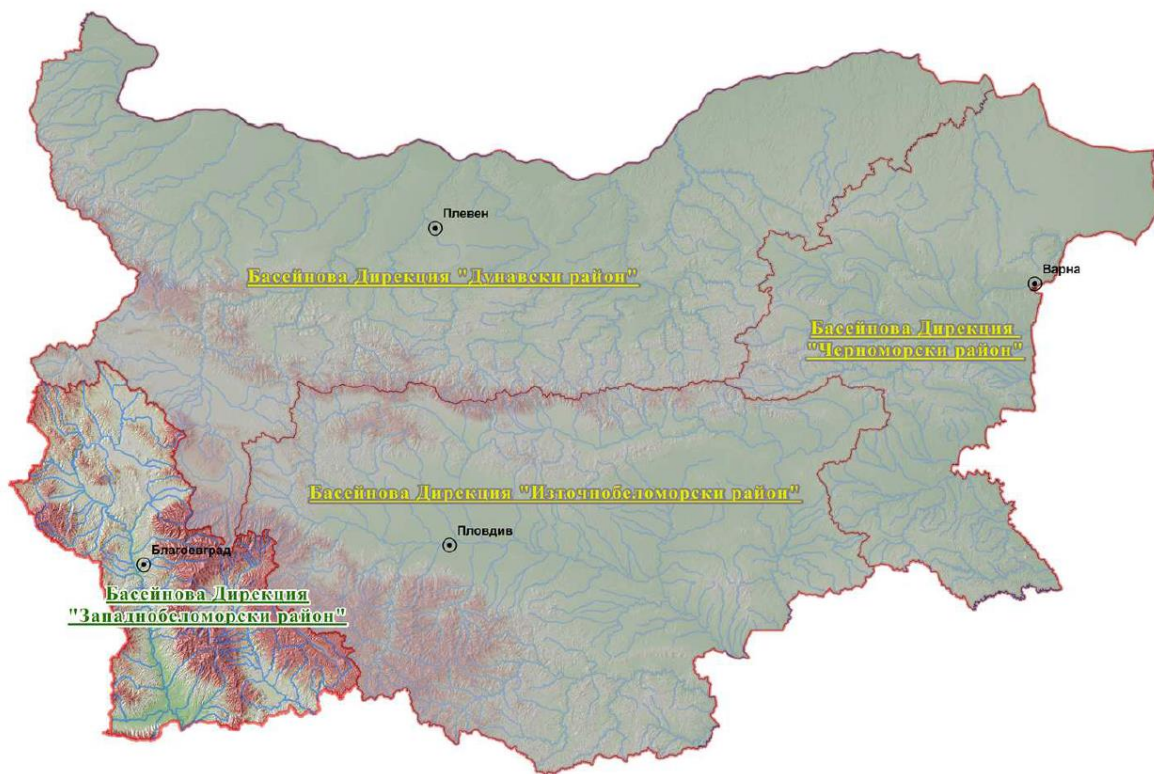
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Басейнова дирекция „Западнобеломорски Район“

Приет с решение №...../..... 2016г.
на Министерския съвет

**ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ
НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ
на Западобеломорски район
за басейново управление**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯ.....	3
ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ.....	5
1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
2.ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПРЕДВАРИТЕЛНАТА ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ.....	9
2.1. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ (ПОРН) - ЧЛ.4 ОТ ДН	9
2.2. РАЙОНИ СЪС ЗНАЧИТЕЛЕН ПОТЕНЦИАЛЕН РИСК ОТ НАВОДНЕНИЯ	18
3. КАРТИ НА РАЙОНИТЕ ПОД ЗАПЛАХА ОТ НАВОДНЕНИЯ И КАРТИ НА РАЙОНИТЕ С РИСК ОТ НАВОДНЕНИЯ.....	19
3.1. КАРТИ НА РАЙОНИТЕ ПОД ЗАПЛАХА ОТ НАВОДНЕНИЯ.....	19
3.2. КАРТИ НА РАЙОНИТЕ С РИСК ОТ НАВОДНЕНИЯ	23
4. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПУРН.....	27
5. ПРОГРАМА ОТ МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ	32
5.1. ОПИСАНИЕ НА РЗПРН И ПРЕДВИДЕНИТЕ ЗА ТЯХ МЕРКИ	34
5.2. ПРИОРИТИЗИРАНЕ НА МЕРКИТЕ В ПУРН.....	49
5.3. АНАЛИЗ РАЗХОДИ – ПОЛЗИ НА ПРОГРАМАТА ОТ МЕРКИ.....	51
5.4. МЕРКИ ОТНОСНО НАВОДНЕНИЯТА, ИЗИСКВАНИ И ПРЕДПРИЕТИ СЪГЛАСНО ДРУГИ АКТОВЕ НА ОБЩНОСТТА	54
5.5. ПОТЕНЦИАЛНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.....	54
6. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ В ПЕРИОДА 2016-2021г.....	63
6.1.ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПУРН	63
6.2. НАЧИН ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПУРН	63
6.3.КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	70
7. КООРДИНАЦИЯ С РАМКОВАТА ДИРЕКТИВА ЗА ВОДИТЕ	79

8. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ.....	80
9. ТРАНСГРАНИЧНА КООРДИНАЦИЯ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПУРН... 80	
9.1. ПОРН	81
9.2. РЗПРН.....	82
9.3. КАРТИ НА ЗАПЛАХАТА И РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ	84
9.4. ПУРН	84
10. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СОЛИДАРНОСТ	85
11. ИНФОРМИРАНЕ И КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА.....	86
11.1. ПОРН	87
11.2. РЗПРН.....	91
11.3. КАРТИ НА ЗАПЛАХАТА И РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ	91
11.4. ПУРН	92
12. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ	97
12.1. НОРМАТИВНА УРЕДБА.....	97
12.2.СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА (ЕО) И ОЦЕНКАТА ЗА СЪВМЕСТИМОСТ (ОС) НА ПУРН НА ЗБР	98
12.3. ЕТАПИ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ПО ЕО/ОС НА ПУРН НА ЗБР.....	99
12.4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ЕО, В Т.Ч. И ОС.....	104
13. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И СЛЕДВАЩИ СЪПКИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ИЗМЕНЕНИЕТО В КЛИМАТА.....	106
13.1. ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА	106
13.2. ЗАКЛЮЧЕНИЯ.....	106
13.3. СЛЕДВАЩИ СЪПКИ.....	106

Списък на Приложения

[Приложение № 1](#) Обзорна карта на районите със значителен потенциален риск от наводнения в ЗБР

[Приложение № 2](#) Списък на определени райони със значителен потенциален риск от наводнения по чл. 146г от ЗВ в ЗБР

[Приложение № 3](#) Национални приоритети и цели за управление на риска от наводнения

[Приложение № 4](#) Програма от мерки за ЗБР

[Приложение 5](#) Програма за изпълнение на ПУРН

[Приложение № 6](#) Методология за определяне и остойностяване на алтернативи/мерки, избор на мерки чрез анализ на ефективността на разходите и избор на сценарий чрез анализ разходи-ползи

[Приложение № 7](#) Предложение и избор на най-ефективна комбинация от мерки за управление на риска от наводнения в РЗПРН. Анализ разходи-ползи на ПоМ

[Приложение № 8](#) Координация с РДВ

[Приложение № 9](#) Планове, програми и стратегии, имащи отношение към ПУРН

[Приложение № 10](#) Обобщени резултати от Въпросник от участие в обществените консултации на ПУРБ и ПУРН – Въпроси относно ПУРН

[Приложение 11](#) Промени в Програмата от мерки на ПУРН в ЗБР, настъпили в периода на обществени консултации

[Приложение 12](#) Доклад по Екологична оценка на ПУРН

[Приложение 13](#) Нетехническо резюме

[Приложение 14](#) Доклад за оценка съвместимостта с предмета и целите на Защитени зони по Директива за местообитанията и по Директива за птиците, попадащи в териториалния обхват на Западнобеломорски район за басейново управление на ПУРН

Използвани съкращения

АГКК	Агенция по геодезия, картография и кадастър
АРП	Анализ разходи-ползи
БД	Басейнова дирекция
БД „ЗБР”	Басейнова дирекция ”Западнобеломорски район”
БУ	Басейново управление
ГД „ПБЗН”	Главна дирекция ”Пожарна безопасност и защита на населението”
ГИС	Географска информационна система
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДН	Директива за наводненията
ЕИДП	Европейски инструмент добросъседство и партньорство
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Западнобеломорски район
ЗВ	Закон за водите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИАОС	Изпълнителна агенция ”Околна среда”
ИПП	Инструмент за предприсъединителна помощ
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НЕК	Национална електрическа компания
НЕМ	Национална екологична мрежа
НСИ	Национален статистически институт
ОПОС	Оперативна програма ”Околна среда”
ОПРР	Оперативна програма ”Регионално развитие”
ПБВ	Питейно-битово водоснабдяване
ПоМ	Програма от мерки
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПРЗПРН	Предварителен район със значителен и потенциален риск от наводнения
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	Плана за управление на риска от наводнения
РБУ	Район за басейново управление
РДВ	Рамкова Директива за водите
РЗПРН	Район със значителен и потенциален риск от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СОЗ	Санитарно-охранителна зона
ХМС	Хидрометрична станция
ЦМТ	Цифров модел на терена
WISE	Европейска информационна система за води

Дефиниции:

По смисъла на Закона за водите:

"наводнение" е временното покриване с вода на земен участък, който обичайно не е покрит с вода, включително от реки, планински потоци и предизвикани от морето наводнения на крайбрежни райони; наводняването на земни площи от канализационни системи не е наводнение по смисъла на този закон;

"риск от наводнения" е съчетанието от вероятността за наводнение и възможните неблагоприятни последици за човешкото здраве, околната среда, културното наследство, техническата инфраструктура и стопанската дейност, свързани с наводненията;

"заплаха от наводнение" е вероятността от заливане на определени територии; под заплахата от наводнение са тези територии, които при настъпване на наводнение с определената вероятност остават под вода;

По смисъла на Наредбата за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях:

"Критична инфраструктура" е система или части от нея, които са от основно значение за поддържането на жизненоважни обществени функции, здравето, безопасността, сигурността, икономическото или социалното благосъстояние на населението и чието нарушаване или унищожаване би имало значителни негативни последици за Република България в резултат на невъзможността да се запазят тези функции.

"Обект на критична инфраструктура" е организационно и/или икономически обособена част от критичната инфраструктура, която е ключова за нормалното функциониране, непрекъснатостта и целостта ѝ.

Други дефиниции:

„Структурни мерки“ са разнообразни мерки, които биват тежко-инженерни намеси (строителство на язовири, отводнителни канали за водите от наводнения, диги и др.) до по-близки до естествената природна среда структури (обособяване на влажни зони, озеленителни дейности и др.)

„Неструктурни мерки“ – представляват действия, които не изискват мащабни инвестиции в тежко-инженерни конструкции.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

По-голямата част от наводненията /с изключение на техногенните/ са естествен природен процес и могат да възникнат по всяко време и навсякъде.

Различните типове наводнения, представляват различна опасност за хората, обектите на жилищната, индустриалната или критичната инфраструктура и околната среда, поради вариращата дълбочина, скорост, степен на възникване и други опасности, свързани с наводненията.

Внимателното планиране на управлението на риска от наводнения, позволява на органите за управление да разработят по-добра информационна система за риска от всички източници и да съгласуват приоритети за управлението му.

Този план определя рамката за това, как ще бъде управляван риска от наводнения на територията на Западноромански район /ЗБР/ и кои са отговорните институции за изпълнението му през следващите 6 години.

Основна функция на плана е чрез изпълнение на поставените цели, предприемане на изпълнението на предвидените мерки, обществеността и околната среда, подложени на риск, да бъдат максимално подготвени и защитени.

Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН) подчертава заплахата и риска от наводнения от повърхностни води, като представя как органите за управление на риска ще работят съвместно с обществеността и заинтересованите страни за управлението на този риск.

ПУРН посочва, как управлението на риска от наводнения да предостави големи ползи за обществото и околната среда.

Планът за управление на риска от наводнения е изготвен, съгласно Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения (ДН), транспонирана в Закона за водите, Глава Девета „Защита от вредното въздействие на водите”. Съгласно разпоредбите на чл. 155, ал.1 т.26 от ЗВ, Директорът на басейнова дирекция е компетентен орган за басейново управление, отговорен за разработването на Плана за управление на риска от наводнения.

ПУРН е съгласуван на ниво район за басейново управление (РБУ) в съответствие с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) и е фокусиран върху управлението на риска от наводнение в определените 14 Района със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), в резултат на извършената през м. януари 2012г. Предварителна Оценка на Риска от Наводнения за Западноромански район (ПОРН).

ПУРН допринася за повишаване на осведомеността и разбирането на риска от наводнения от обществеността, държавните ведомства и други организации. Той създава възможност за активен, иновативен, ефективен и интегриран подход за управлението на риска от наводнения. Предприетите стъпки за осигуряване на възможност на широката общественост и заинтересованите страни да се включат в обмена на информация и да изразят гледни точки при изготвянето на плана, включително консултациите на ПУРН, са подробно описани в Раздел 11.

ПУРН се отнася до всички аспекти от управлението на риска от наводнения, фокусирайки се върху предотвратяването, защитата и подготвеността и вземайки предвид характеристиките на съответния речен басейн. Основни елементите на първите планове са:

- заключенията на ПОРН;
- определените РЗПРН;
- картите на районите под заплаха от наводнения и картите на районите с риск от наводнения;
- описание на целите за управление на риска от наводнения;
- определяне на структурни и неструктурни мерки за постигането на тези цели в рамките на всеки район и техния приоритет.

За осигуряване на необходимата научнопрактическа подкрепа и подпомагане на Басейнова дирекция при изготвяне на ПУРН е разработен Проект № DIR-51211229-1 - 171 „Разработване на планове за управление на риска от наводнения”. Проектът е финансиран по Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO005/12/1.20/02/29 по Приоритетна ос 1 на Оперативна програма "Околна среда 2007 - 2013г.". Басейнова дирекция „Западнобеломорски район” е бенефициент по проекта, съгласно Заповед № РД-ОП-51/ 29.09.2012 г. на Министъра на околната среда и водите.

Специфичните цели на проекта са изготвяне на Предварителна оценка на риска от наводнения, съставяне на Карти на районите под заплаха и Карти на районите с риск от наводнения, и разработване на План за управление на риска от наводнения.

При разработването на ПУРН са използвани резултати от научно-приложни разработки, а именно:

- „Консултантска помощ за подпомагане на Басейнова дирекция Западнобеломорски район при разработване на Предварителна оценка на риска от наводнения”, 2012 г.;
- „Допълнително проучване на значими минали наводнения и характеризирание на районите със значителен потенциален риск от наводнения за басейна на река Струма въз основа на резултатите от ПОРН”, 2013г.;
- „Определяне на районите със значителен потенциален риск от наводнения за речните басейни на реките Места и Доспат, въз основа на резултатите от ПОРН”, 2013 г.;
- „Изготвяне на карти на районите под заплаха от наводнения и карти на районите с риск от наводнения за ЗБР на БУ”, 2015 г.;
- „Определяне на целите, приоритетите и Програмата от мерки за Западнобеломорски район за басейново управление при управление на риска от наводнения, на база резултатите от ПУРН и съгласувано с целите и приоритетите в ПУРБ. Икономически анализ на Програмата, включително икономически разчети разходи-ползи“, 2015 г.;
- „Национален каталог от мерки и национални приоритети за управление

на риска от наводнения“, 2015 г.;

➤ „Методика за анализ на разходите и ползите за целите за оценка мерките в Плановите за управление на риска от наводнения“, 2015 г.

Териториален обхват

Западнобеломорски район (ЗБР) се намира в Югозападна България и обхваща 11 965 км² или около 11 % от територията на страната.

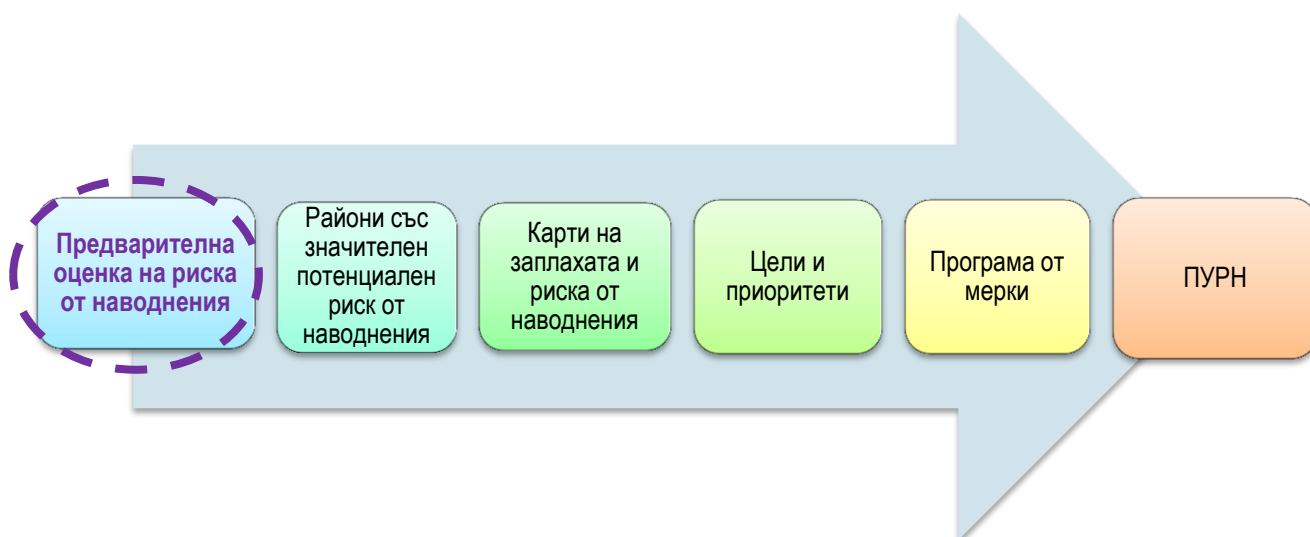
Административен център на района е град Благоевград. Като административно-териториален обхват ЗБР покрива изцяло или частично 6 области на Република България, 33 общини и 600 населени места. По-големи центрове са: гр. Перник, гр. Радомир, гр. Кюстендил, гр. Дупница, гр. Благоевград, гр. Петрич, гр. Сандански и гр. Гоце Делчев.

ЗБР за БУ обхваща водосборните области на основните реки Струма, Места и Доспат на територията на Р България.

Основните реки Струма, Места и Доспат са трансгранични. Реките Струма (извират от планина Витоша - 2180 м н.в.) и Места (извират от Рила планина - 2240 м н.в.) пресичат държавната граница и се вливат в Егейско море на територията на Република Гърция. Река Доспат (извират от Западните Родопи - 1643 м н.в.) пресича държавната граница и устието ѝ е на територията на Република Гърция.

Дейностите по изготвянето на ПУРН обхващат площта на определените по чл.5 от ДН и чл.146, ал.1 от Закона за водите 14 района със значителен потенциален риск от наводнения, утвърдени от Министъра на околната среда и водите съгласно чл. 146г, ал. 2 от Закона за водите.

2. ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПРЕДВАРИТЕЛНАТА ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

2.1. Предварителна оценка на риска от наводнения (ПОРН) - чл.4 от ДН

Предварителната оценка на риска от наводнения е изготвена съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕО, която е транспонирана в Закона за водите през 2010г. /ДВ, брой 61 от 2010г. / в глава IX, Раздел II „Предварителна оценка на риска от наводнения”.

Съгласно изискванията на чл.146а от Закона за водите, ПОРН се извършва за всеки един от 4 –те района за басейново управление, по единна методика, утвърдена от Министъра на околната среда и водите на основание чл.187, ал.2, т.6 от същия закон.

Съгласно чл. 146г от Закона за водите, Директорът на БД е компетентен да извърши предварителната оценка на риска от наводнения.

Въз основа на налична или лесно достъпна информация, като например данни и проучвания на дългогодишни явления, в частност въздействието на промяната в климата върху появата на наводнения, предварителната оценка на риска от наводнения се извършва, за да се осигури оценка на евентуалните рискове. Оценката включва най-малко следното:

а) карти на районите на речните басейни в целесъобразен мащаб, включително границите на речните басейни, подбасейни и, където съществуват, крайбрежни райони, указващи топографията и земеползването;

б) описание на възникнали в миналото наводнения със значителни неблагоприятни последици върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност и за които вероятността да се повторят в бъдещето все още съществува, включително мащаба на наводненията, пътя им на разпространение и оценка на неблагоприятните последици от тях;

в) описание на сериозните наводнения в миналото, когато може да се очакват значителни неблагоприятни последици, произтичащи от подобни бъдещи събития; и, в зависимост от специфичните нужди на държавите-членки, включва:

г) оценка на евентуалните неблагоприятни последици от бъдещи наводнения за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност, като се отчитат, доколкото е възможно, аспекти, като топографията, разположението на водните течения и техните общи хидроложки и геоморфологични характеристики, включително.

заливните равнини като естествени водозадържащи повърхности, ефективността на създадени от човека инфраструктури за защита от наводнения, разположението на населените места, районите на стопанска дейност и дългосрочното благоустройство, включително влиянието на промяната на климата върху появата на наводнения.

Основната цел на ПОРН е да осигури оценка на евентуалните рискове от бъдещи наводнения, на базата на налична или лесно достъпна информация и да послужи като основа за определяне на Районите със значителен потенциален риск от наводнения, съгласно чл.5 от Директива 2007/60/ЕО и чл.146г от ЗВ.

Изпълнението на тази цел включва в себе си следните дейности:

➤ Анализ и обработка в GIS – среда на наличните данни за минали наводнения;

➤ Създаване на карта с отразени миналите наводнения;

➤ Определяне на значимите минали наводнения въз основа на причинените неблагоприятни последици върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност;

➤ Определяне на риска от наводнения за потенциално застрашени от наводнения райони, включително трансгранични, включващ: оценка на евентуалните неблагоприятни последици от бъдещи наводнения за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност, като се отчетат топографията, разположението на водните течения, както и техните общи хидроложки и геоморфологични характеристики, включително заливните равнини като естествени водозадържащи повърхности, ефективността на създадените от човека инфраструктури за защита от наводнения, разположението на населените места, районите на стопанска дейност и дългосрочно благоустройство, включително влиянието на промяната на климата върху появата на наводнения;

➤ Определяне и прилагане на критерии за значимост по отделно за всеки от отделните типове последици върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство, стопанската дейност, комбинацията между тях и изготвяне на оценка на риска от наводнения, включващ описание и обосновка на използваните методи:

А) За определени от исторически данни заливаеми площи и

Б) За потенциално застрашени от заливане площи;

➤ Изготвяне на списък на определените участъци с потенциален значителен риск от наводнения по речни басейни /Струма, Места и Доспат/, съдържащ описание на местоположението /включително географски координати на центроида/, типа наводнение, типа на очакваните последици, обозначаване на трансгранични области, нанасяне в ГИС и изготвяне на карти на речните участъци, определени със значителен риск от бъдещи наводнения.

Изготвянето на ПОРН е първата стъпка от изготвянето на Плана за управление на риска от наводнения.

Предварителната оценка е публикувана на интернет страницата на БД „ЗБР” и е представена на обществеността и заинтересованите страни¹.

В изпълнение на чл. 15, пар. 1 от Директива 2007/60/ЕО, Предварителната оценка на риска от наводнения е докладвана в Европейската комисия чрез Европейската информационна система за води (WISE).

Периодът, за който е събрана и обработена информация с конкретни данни за минали наводнения е 2000 - 2010г. За наводнения, преминали преди 2000г. е открита само литературна информация.

2.1.1. Минали наводнения

Идентифицирането и оценката на миналите наводнения в ЗБР за БУ е извършено съгласно одобрената национална Методика за „Предварителна оценка на риска от наводнения в главните речни басейни на РБългария Методика за оценка на риска от наводнения, съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕС“.

За прилагането на методиката по отношение идентифицирането и оценката на миналите наводнения са изпълнени следните дейности: събиране, анализиране и обработка на лесно достъпна информация за миналите наводнения, налична в литературни източници, публикации и множество институции като: общини, областни администрации, министерства и техни регионални структури, Напоителни системи, ВиК дружества и др. и оценка на значимостта на негативните последици на всяко от миналите наводнения.

За събиране на необходимата информация са изпратени писма до:

➤ всички общини в териториалния обхват на ЗБР за БУ за предоставяне на: информация за обхвата и размера на нанесените щети от преминалите през м. декември 2010г. наводнения в голяма част от ЗБР за БУ, както и информация за участъци от реки в границите на общините, за които по тяхна преценка съществува потенциален риск от бъдещи наводнения; попълнена анкета от методиката, с цел да бъдат отчетени всички регистрирани в миналото наводнения преминали през населените места по общини;

➤ министерства и техни регионални структури за предоставяне на: информация за потенциалния риск от наводнения след хидротехнически съоръжения; информация за регистрирани в миналото наводнения и потенциално опасни участъци

¹ <http://www.wabd.bg/index.php/2106-2021/2016-09-08-12-33-15>

от коригираните речни участъци; наличната информация за регистрирани минали наводнения и сателитни изображения на регистрирани наводнения; областните планове за защита на населението при бедствия и аварии – част „Наводнения“; сателитни снимки на минали наводнения в ЗБР за БУ.

Предоставената от институциите писмена информация макар и голяма по обем, съдържание и формат е изцяло с вербален характер, без наличие на картен материал или друга информация за размера на залетите площи. Събраната информация обхваща периода 2000-2010 г. и се отнася за 132 минали наводнения.

След обобщаване на голям обем и разнородна по състав информация, налична в БД”ЗБР” или от външни източници, са установени 132 на брой минали наводнения, разпределени по основни речни басейни, както следва:

- в басейна на река Струма – 99 наводнения;
- в басейна на река Места – 28 наводнения;
- в басейна на река Доспат – 5 наводнения.

Съгласно методиката за ПОРН, миналите речни наводнения се класифицират по следния начин:

➤ Наводнения от речни разливи - тези наводнения се проявяват, когато реките излязат от коритата си и прииждащите високи води се разлеят в крайречните им тераси. Причината е в драстичното нарастване на речния отток (вследствие интензивни валежи с рядка повтораемост и снеготопене), както и подприщване от различен характер (обрасли речни корита, задръстени водостоци от отложени наноси и влачен дървесен материал и др.).

➤ Поройни наводнения - дължат се на водообразуване върху земната повърхност при интензивни валежи. Когато интензивността на водообразуването надвишава отточния модул на естествения или дренажен (канализационен) капацитет на терена, върху земната повърхност се формират големи обеми вода, които във вид на порои се стичат и запълват ниските теренни форми. Поройните наводнения обхващат ограничени територии и не е задължително да са свързани с наличието на речна мрежа.

➤ Наводнения предизвикани от аварии и/или от неправилно управление на хидротехнически съоръжения - този вид наводнения се дължат главно на две основни причини:

✓ Аварии при големи хидротехнически съоръжения (язовирни стени, изравнители, резервоари, големи напорни тръбопроводи, големи деривационни канали и др.) или

✓ Неправилно управление на язовири, предимно с голям хидравличен капацитет на облекчителните съоръжения (основни изпускатели и преливници с управляеми водозадържащи клапи).

➤ Наводнения причинени от преднамерени действия – това са изкуствено предизвикани наводнения в резултат на преднамерени действия, насочени против сигурността на страната.

Анализираната информация за миналите наводнения в ЗБР за БУ показва, че по своя характер тези наводнения се определят като поройни или внезапни речни наводнения, проявили се в резултат на течни и/или смесени валежи, както и води от снеготопене в по-голямата си част и отчасти като дъждовни наводнения, в резултат на паднали проливни дъждове. В БД „ЗБР” няма информация за минали наводнения от подземни води. Единствено е известно, че в с. Барутин, община Доспат училището е наводнявано от високи подземни води. Документирана информация за това наводнение обаче не е налична.

Съгласно ДН, посредством оценката на риска от наводнения трябва да се обхванат негативните въздействия върху защитените категории „Човешко здраве”, „Стопанска дейност”, „Околна среда” и „Културно наследство”.

За оценка на значимостта на негативните последици на всяко от миналите наводнения са използвани съгласуваните на национално ниво критерии за значимост², с прагови стойности за оценка на всяка от четирите защитени категории: „Човешко здраве”, „Стопанска дейност”, „Околна среда” и „Културно наследство”, които методиката препоръчва. За всяка защитена категория са определени конкретни критерии с прагови стойности:

- „Човешко здраве” – пострадали жители – жертви; засегнати жители; засегнати жители по засегнати жилища; засегнати елементи на критичната инфраструктура; засегнати пречиствателни станции за обществено питейно – битово водоснабдяване;
- „Стопанска дейност” – засегнати стопански обекти; засегната собственост; пътища – магистрали I и II клас, ж.п. мостове, летища, преносна мрежа;
- „Околна среда” – канализации на населени места и ГПСОВ; защитени територии: питейни води, зони по Закона за защитените територии, Натура 2000; IPPC и SEVESO индустрии; депа за отпадъци и други източници на замърсяване;
- „Културно наследство” – културно- исторически паметници под защитата на ЮНЕСКО и такива с национално значение.

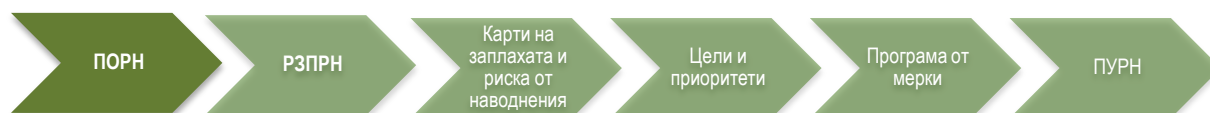
Прието е, че превишаването на поне един от определените прагове, за която и да е защитена категория, определя наводнението като значимо.

Критериите за значимост са приложени към всяко едно от миналите наводнения. В резултат е оценена както тяхната значимост, така и вероятността за повторението им в бъдеще като значими въз основа на критерий „повторяемост на наводнението”: повече от два пъти през последните десет години.

Последиците от минали наводнения се описват чрез данни за:

- броя на засегнатите жители;
- броя засегнати КПКЗ индустрии; ПСОВ; канализационни системи и/или други източници на отпадъчни води;
- броя засегнати зони за защита на водите по чл. 119 а от Закона за водите;
- размера на нанесени щети върху жилищни сгради, промишлени

² http://www.wabd.bg/docs/plans/PORN/porn2012/Pril_3_12.pdf

предприятия и/или инфраструктурата;

- броя засегнати паметници на културата и т.н.

Резултатите от оценката на миналите наводнения показват, че значимите наводнения в ЗБР за БУ са 102 от общ брой 132 и са разпределени както следва:

- значими в басейна на р. Струма са 83 от общо 99 регистрирани наводнения;
- значими в басейна на р. Места са 17 от общо 28 регистрирани наводнения;
- значими в басейна на р. Доспат са 2 от общо 5 регистрирани наводнения.

2.1.2. Бъдещи наводнения

Съгласно *Методиката*³, **значителния** потенциален риск от наводнения се определя чрез съпоставяне на заплахата от наводнения и потенциалните щети от това наводнение. Това съпоставяне ни дава информация за това, в какъв размер могат да се очакват неблагоприятните въздействия върху защитените категории „Човешко здраве“, „Стопанска дейност“, „Околна среда“ и „Културно наследство“.

Както при миналите наводнения, така и при определените като потенциални такива, когато се установи, че се надхвърля определената прагова стойност на критерия за значимост, по отношение на поне една от защитените категории, се казва, че за определения речен участък, респективно заливаема територия, съществува значителен потенциален риск от наводнения.

Четиридесет и три потенциално застрашени от заливане участъци са определени, като е използван **следният подход**:

- определяне на риска от наводнения за района при отток на високи води с обезпеченост 1 % и представяне на резултатите в ГИС;
- прилагане на критериите за значимост към всеки от определените потенциално застрашени от наводнения райони;
- изготвяне на списък с определените потенциално опасни речни участъци със значителен потенциален риск от наводнения.

Определянето на потенциалните наводнения като значими и незначими след прилагане на „Критериите за значимост“⁴ е показано по речни басейни както следва:

- значими в басейна на р. Струма 31 наводнения от 32 регистрирани;
- значими в басейна на р. Места 9 наводнения от 9 регистрирани;
- значимо в басейна на р. Доспат е 1 наводнение от 2 регистрирани наводнения.

Значимите потенциални наводнения биха могли да засегнат:

- ✓ 19 633 жители от общо брой 266 938 жители в 52 населени места;

³ http://www5.moew.government.bg/?page_id=24259

⁴ http://www.wabd.bg/docs/plans/PORN/porn2012/Pril_5_12.pdf

- ✓ общ периметър от 425 км. в басейна на р. Струма 375 км., в басейна на р. Места 44 км. и в басейна на р. Доспат 6 км.;
- ✓ 51 138 дка обща площ, от която 5 249 дка жилищна площ, 2 661 дка индустриални зони и 43 228 дка други територии;
- ✓ 5 КПКЗ индустрии и/или други източници на отпадъчни води;
- ✓ 78 източници за ПБВ и 24 СОЗ;
- ✓ 16 Защитени зони по Директива за опазване на естествените местообитания и дивата флора и фауна 92/43/ЕИО и 6 Защитени зони по Директива за опазване на дивите птици 79/409/ЕИО;
- ✓ 5 елемента на критичната инфраструктура (болници, медицински центрове, полицейски управления и пожарни служби, спасителни центрове, държавни и обществени сгради и институции с уязвими обитатели – такива като училища, учебни заведения, детски градини, старчески домове, хосписи);
- ✓ 14 153 дка земеделски площи;
- ✓ 43 455 м пътища, 9 708 м жп линии и 180 броя мостове;
- ✓ 1 национален паметник от защитена категория „културно наследство”.

2.1.3. Заключение

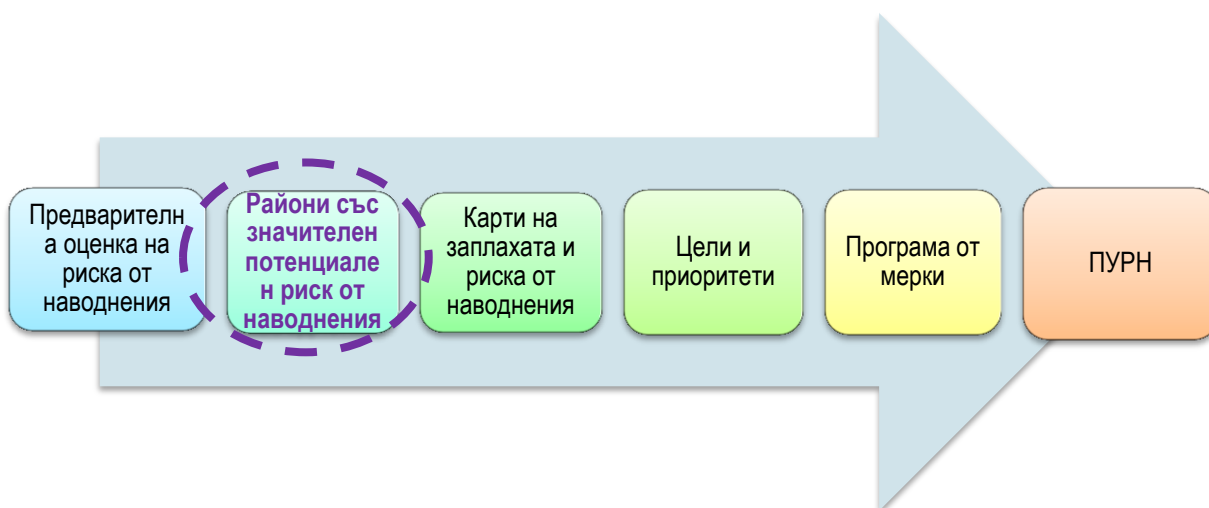
След направена детайлна оценка на миналите наводнения и определянето на значимостта им по утвърдените критерии за значимост на неблагоприятните последици от минали наводнения, е оценена вероятността за повторението на минали наводнения в бъдеще.

Тъй като информацията за миналите наводнения е изцяло с вербален характер и не съдържа карти на залетите площи или друга информация, по която те могат да бъдат определени, е невъзможно към значимите минали наводнения да бъдат приложени критериите за значимост на неблагоприятните последици от потенциални бъдещи наводнения.

Поради тази причина оценката за значимост на минали наводнения, в случай че същите се повторят и в бъдеще, е направена по допустим от гледна точка на методиката критерий „повторяемост на наводнението”. Прието е, че независимо от оценките на нанесените щети, повторяемост повече от 2 пъти за едно наводнение на дадено място в продължение на 10 години, дава основание същото да се оцени като значимо.

С прилагането на този критерий са определени 23 речни участъка, за които обработената и оценена информация показва, че за последните 10 години през тях са преминали две или повече от две наводнения. Същите са определени като участъци, които следва да се разгледат при определяне на районите със значителен потенциален риск от наводнения и районите с вероятност за значителен потенциален риск от наводнения.

2.2. Райони със значителен потенциален риск от наводнения

В изпълнение на изискванията на чл. 5 от Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения /ДН/ и чл. 146г, ал. 1 от Закона за водите, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ за управление на водите, определи райони, за които съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/. Определянето на РЗПРН е неразделна част от предварителната оценка на риска от наводнения и се явява неин последен етап.

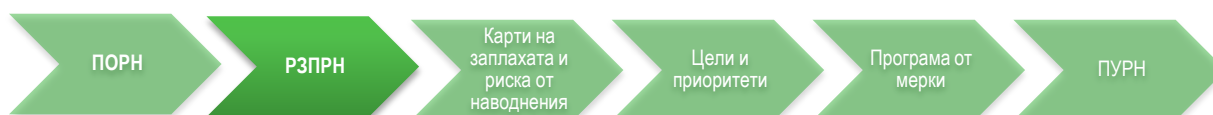
Районите със значителен потенциален риск от наводнения в Западнобеломорски район за басейново управление са определени въз основа на „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН“⁵ и Приложение №1 към тях „Структура на информацията и алгоритъм на работа за прилагане на подхода и критериите за определяне на РЗПРН“⁶, като II-ра част от Методиката за оценка на риска от наводнения и критериите за значителните неблагоприятни последици по чл.187, ал.2, т.6 от Закона за водите.

Като основа за определяне на РЗПРН е използвана информацията за значимите минали и потенциални бъдещи наводнения, която е обработена и анализирана при Предварителната оценка на риска от наводнения /ПОРН/ по чл.4 от ДН. Първата стъпка от определянето на РЗПРН беше импортиране в празна гео-база данни на всички посочени таблици и графични данни за докладваните 143 бр. значими минали и потенциални наводнения, от които 114 в басейна на р. Струма, 26 в басейна на р. Места и 3 в басейна на р. Доспат. Импортирани бяха и всички други налични данни, които могат да бъдат използвани при определяне на окончателните РЗПРН.

Следващата стъпка в този подготвителен етап беше създаването на база данни с критериите за значимост на негативните последици от минали и потенциални

⁵ http://www.wabd.bg/docs/plans/PORN/porn2012/METODIKA_ASPFR.pdf

⁶ http://www.wabd.bg/docs/plans/PORN/porn2012/Prilojenie-1_ASPFR.pdf

наводнения, както и информацията необходима за тяхната оценка. Подготвителният етап приключи със създаването и ползването на ГИС слоеве с: водосборите на речните басейни; населените места; съществуващата инфраструктура; водовземните съоръжения за питейно – битово водоснабдяване; пътища-магистрала I и II клас; ж.п.; мостове; канализации на населени места и ГПСОВ; защитени територии; КПКЗ предприятия; културно-исторически паметници и т.н. Процесът продължи с анализ в ГИС среда на данните, при който анализ бяха приложени основните правила за съседство и основните правила на регионален принцип. Като резултат от тази дейност бяха определени 27 броя Предварителни райони със значителен потенциален риск от наводнения /ПРЗПРН/ в ЗБР за БУ.

След определяне на ПРЗПРН работата продължи с определянето на РЗПРН. Процесът премина през всички последователни стъпки описани в Методиката. Първо беше определен риска по показатели, като бяха разгледани местоположенията със значими наводнения, включени в ПОРН по чл. 4 от ДН. Рискът за всяко местоположение е класифициран в три степени – „нисък”, „среден” и „висок”, за всяка от четирите категории, съгласно ДН: човешко здраве, стопанска дейност, околна среда и културно наследство.

Въз основа степента на риск по четирите категории е определен общият риск за местоположението, като са използвани основните ръководни принципи, разписани в Методиката:

- ако бъде определен висок риск за всеки район за басейново управление, за която и да е от категориите, местоположението остава във висок риск;
- при среден риск по три от категориите, местоположението е във висок риск;
- при среден риск по две от категориите, местоположението е в среден риск;
- при среден риск по две от категориите, когато тези категории са човешко здраве и стопанска дейност, местоположението е във висок риск;
- при среден риск по една от категориите и при нисък риск по останалите категории, местоположението е в нисък риск, с изключение на случаите, когато е определен среден риск по категория човешко здраве;
- крайната степен на риска за местоположение не може да бъде по-ниска от определената степен на риска по категория човешко здраве.

След прилагане на критериите за определяне на риска за местоположенията, част от определените ПРЗПРН не прескочиха праговите стойности за отделните критерии и отпаднаха от списъка за окончателно определяне на РЗПРН.

Процесът на определяне на РЗПРН приключи с детайлизиране на границите им.

В РЗПРН се включват само местоположения с „висок” и „среден” риск.

След прилагане на унифицираните критерии⁷ за класифициране на риска за определяне на РЗПРН са определени окончателно 14 бр. РЗПРН⁸, в които попадат

⁷ http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/PURN/Kriterii_RZPRN.doc

местоположения с висок и среден риск от наводнения, разпределени по основни речни басейни, както следва:

- в основен речен басейн Струма: 10 броя РЗПРН с обща дължина 531 км., от които 8 района с „висок” риск и 2 района със „среден” риск;
- в основен речен басейн Места: 4 броя РЗПРН с обща дължина 110 км., от които 2 района с „висок” риск и 2 района със „среден” риск.
- в основен басейна на р. Доспат не бяха определени РЗПРН.

Обобщеният анализ на риска за 14-те РЗПРН в ЗБР за БУ показва, че в резултат на установения значителен потенциален риск от наводнения по отделните категории са засегнати или има вероятност да бъдат засегнати:

- над 20000 жители в 24 населени места;
- над 160 броя пътища - магистрали, I и II клас, жп, мостове, летища, преносни мрежи и друга линейна инфраструктура с дължина над 45 км.;
- кладенци и помпени станции за обществено питейно водоснабдяване;
- стопански обекти и/или собственост на стойност над 12 млн. лв.;
- около 90 броя канализационни системи и колектори на населени места и/или ГПСОВ;
- над 10 броя защитени територии: СОЗ, зони по ЗЗТ, Натура 2000;
- 5 броя предприятия с комплексни разрешителни за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването /КПКЗ/;
- 1 културно-исторически паметник с национално значение.

Окончателните РЗПРН са определени със Заповед РД-05-91/15.08.2013 г. на Директора на БД „ЗБР”⁹ и са утвърдени по реда на чл.146г, ал.2 от ЗВ, от Министъра на околната среда и водите със Заповед № РД-746/01.10.2013г¹⁰. Обзорна карта на 14-те района със значителен потенциален риска от наводнения, оценени във „висок” и „среден” риск, както и подробен списък на същите са представени в [Приложение № 1](#) и [Приложение №2](#).

Утвърдените РЗПРН са публикувани на интернет-страницата на БД „ЗБР” и са достъпни за всички заинтересовани лица и широката общественост.

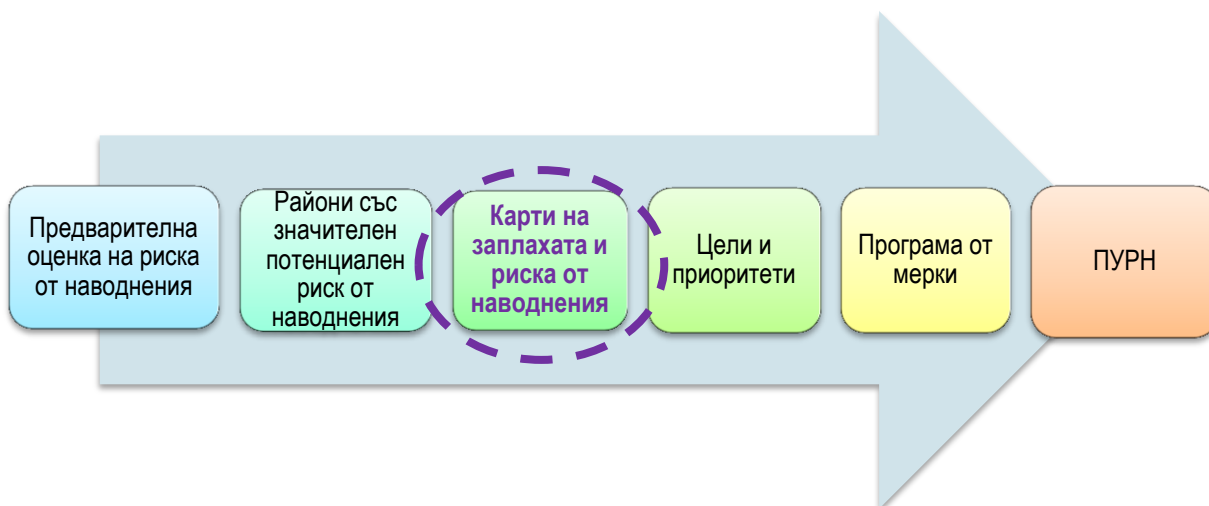
РЗПРН са докладвани в Европейската комисия чрез Европейската информационна система за води в изпълнение на чл. 15, пар. 1 от Директива 2007/60/ЕО за оценка и управление на риска от наводнения.

⁸ В Раздел 11 Информирание и консултации с обществеността по-подробно разяснение относно броя РЗПРН

⁹ http://www.wabd.bg/docs/plans/PORN/09_10_13/WABD_order.pdf

¹⁰ http://www.wabd.bg/docs/plans/PORN/09_10_13/MOEW_order.pdf

3. КАРТИ НА РАЙОНИТЕ ПОД ЗАПЛАХА ОТ НАВОДНЕНИЯ И КАРТИ НА РАЙОНИТЕ С РИСК ОТ НАВОДНЕНИЯ

Съгласно изискванията на Директива 2007/60/ЕО и в съответствие с Методиката за оценка на заплахата и риска от наводнения¹¹, утвърдена от Министъра на околната среда и водите на 16.04.2013г., съгласно чл. 187 ал. 1 т.6 от ЗВ, са извършени необходимите проучвания, изследвания и анализи, необходими за подготовката на:

- карти на районите под заплахата от наводнения;
- карти на районите с риск от наводнения.

3.1. Карти на районите под заплахата от наводнения

Съгласно чл. 146е от Закона за водите (чл. 5 от ДН), картите на райони под заплахата от наводнения обхващат географски райони, които могат да бъдат наводнени при следните сценарии:

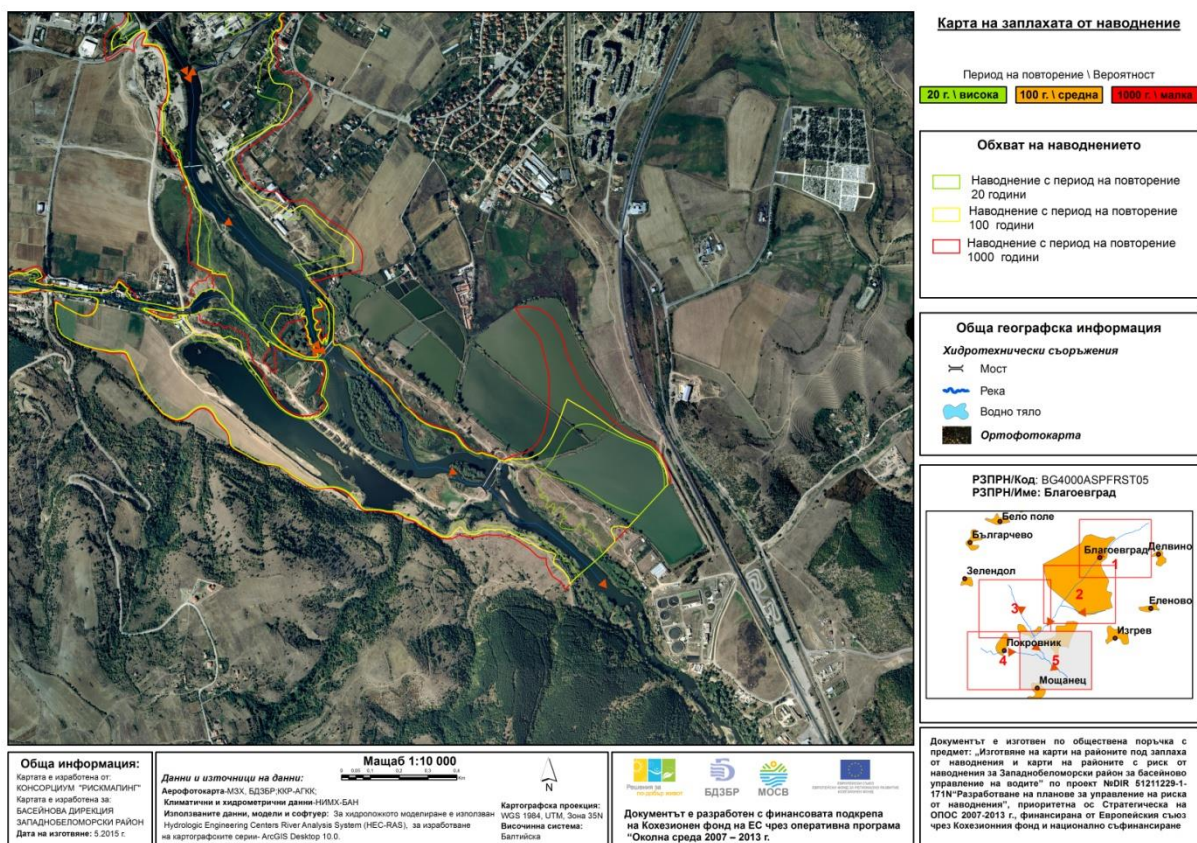
- наводнения с малка вероятност за настъпване, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 1000 години, както и при непредвидими събития;
- наводнения със средна вероятност за настъпване, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 100 години;
- наводнения с висока вероятност за настъпване, при които вероятният период за повторно настъпване е по-голям или равен на 20 години, където е целесъобразно.

Върху картите за всеки от вероятностните периоди се показват следните елементи:

¹¹ <http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Povarnnostnivodi/PORN/RZPRN/Final-report.zip>

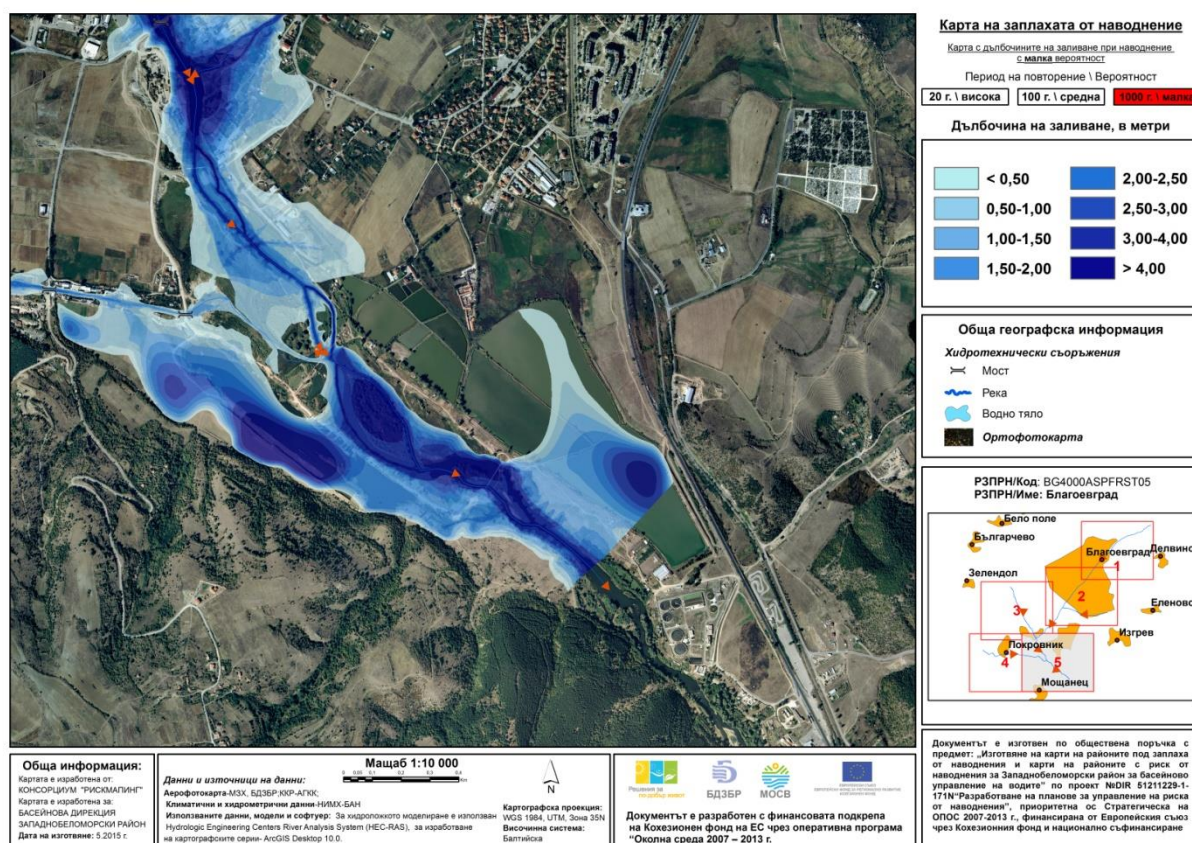
➤ разпространение на наводнението;

Фигура № 1 Карта на обхвата на наводнението за РЗПРН BG4_APSFR_ST_05 – гр. Благоевград

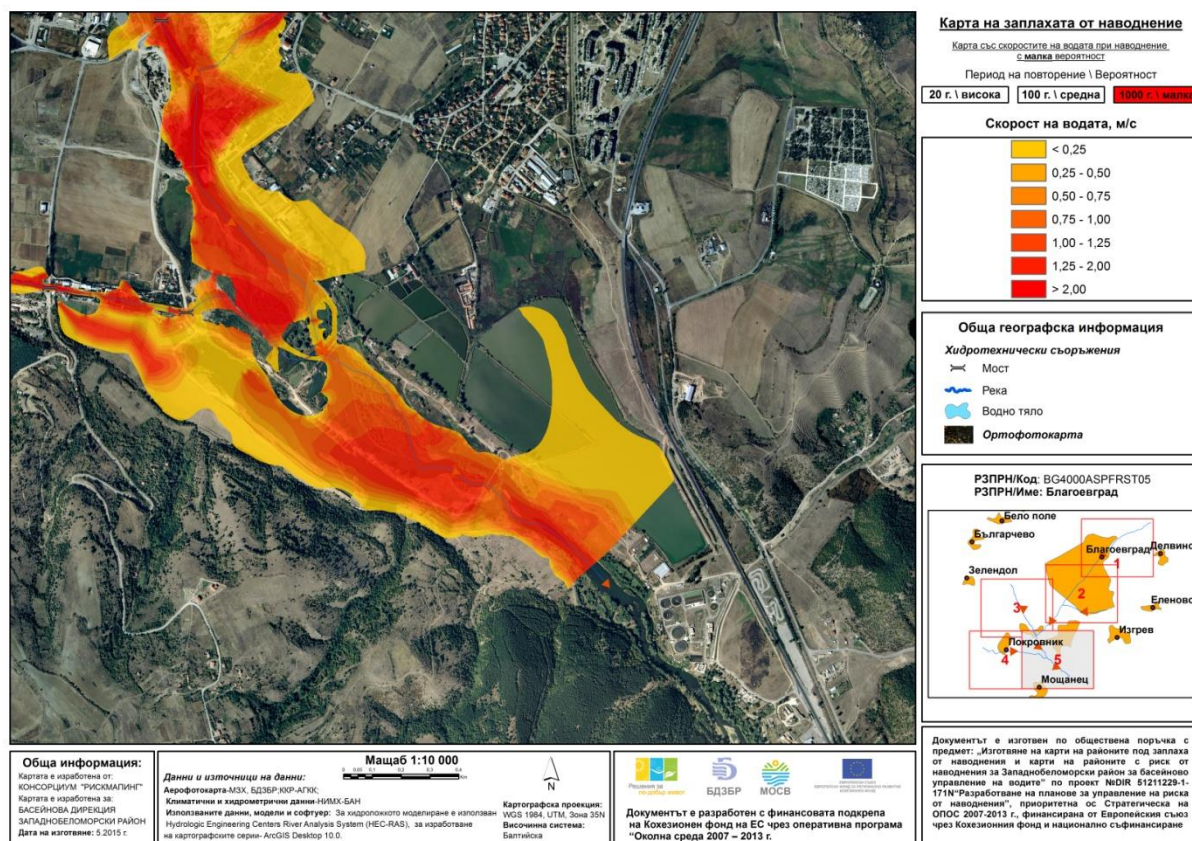
➤ дълбочина или ниво на водата;

Фигура № 2 Карта на заплахата от наводнения с дълбочините на заливане за РЗПРН BG4_APSFR_ST_05 – гр. Благоевград

➤ когато е целесъобразно - скорост на течението или съответно водно количество.

Фигура № 3 Карта на скоростта на водата за РЗПРН BG4_APSFR_ST_05 – гр. Благоевград

Същите са изготвени в следните стъпки:

- извършено е геодезическо заснемане с високоточен GNSS модул Trimble Geo7X на 2249 напречни профили на реките от 14-те РЗПРН;
- създаден е ЦМТ от дигитализирани и геореферирани едромасщабни топографски карти в мащаб 1:5000;
- направен е хидроложки анализ, включващ изпълнението на следните дейности:
 - ✓ разгледани са всички хидрометрични станции (ХМС) от опорната хидрометрична мрежа, разположени на територията на ЗБР за БУ;
 - ✓ данните от ХМС са приведени към еднороден период на наблюдение 1974 – 2005 год. (32 години). Направени са необходимите оценки за представителност на статистическите редове;
 - ✓ редиците от годишни максимуми към избраните ХМС в Западнобеломорски район са обработени с методите на математическата статистика, с цел построяване кривите на обезпеченост на максималния отток;
 - ✓ определени са относително хомогенни спрямо климатичните фактори райони, в които са изведени регионални зависимости за модула на максималния отток;

✓ за извършване на хидравличното моделиране в речните участъци с потенциална заплаха от наводнение са използвани 1D модели. В изследванията, изчисленията са извършени с компютърните модели HEC-RAS (Hydrologic Engineering Center-River Analysis System) и RADA (Risk Analysis and Design Adjustment), чиито модули за хидродинамично моделиране са ориентирани към условията на стационарно неравномерно движение или нестационарно движение;

✓ конструиран е хидравличен модел като са определени началните и граничните условия на модела, за всеки профил са зададени стойностите на коефициента на грапавина, зонирани в речно легло и речни тераси, за които зададените стойности на коефициента на грапавина отразяват различните морфологични характеристики и зърнометрия. След като хидравличният модел е създаден, той е приложен за симулиране на разливане на водни количества с период на повторение 20, 100 и 1000 години във всички РЗПРН.

Картите на районите под заплаха от наводнения подпомагат ефективното предотвратяване и ограничаване на последиците от наводненията. Тези карти са подходящи за създаване и подобряване на предупредителни системи при наводнения, планиране на земеползването, планиране и изграждане на хидротехнически съоръжения.

Съставените карти на заплахата от наводнения са публикувани на интернет страницата на БД „ЗБР” в раздел „Риск от наводнения”¹².

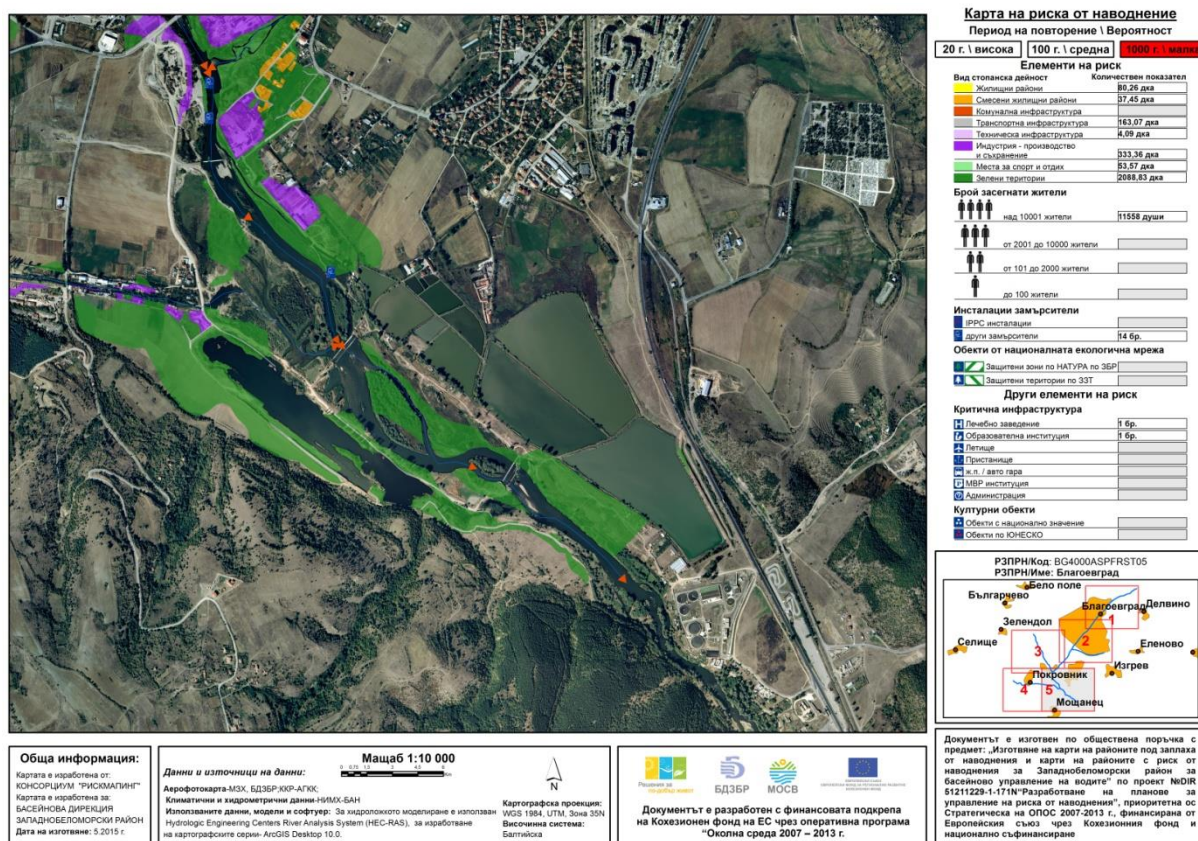
3.2. Карти на районите с риск от наводнения

Съгласно чл. 146ж от Закона за водите (чл. 5 от ДН), картите на райони с риск от наводнения показват неблагоприятните последици от наводнения за всеки от вероятностните периоди, изразени чрез следните показатели:

- приблизителен брой на евентуално засегнати жители;
- вид стопанска дейност в евентуално засегнатия район;
- инсталациите по Приложение № 4 към чл. 117 от Закона за опазване на околната среда, които могат да предизвикат допълнително замърсяване поради авария в случай на наводнение, и зоните за защита на водите;
- други значителни източници на замърсяване.

¹² [http://www.wabd.bg/bg/index.php?option=com_content&task=view&id=1122&Itemid=95;](http://www.wabd.bg/bg/index.php?option=com_content&task=view&id=1122&Itemid=95)

Фигура № 4 Карта на риска от наводнения за РЗПРН BG4_APSFR_ST_05 – гр. Благоевград

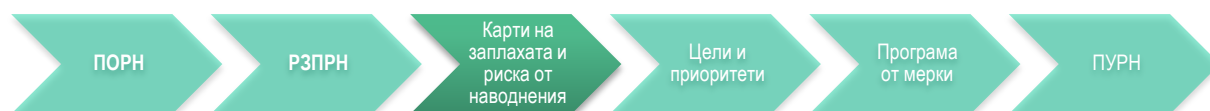
Картите на риска представляват вид тематични или специални карти, чието съдържание представя риска от наводнения за конкретна територия. Основното им предназначение е да обезпечат ползвателите със систематизирана информация относно потенциално засегнатите елементи на риск при наводнения с определена обезпеченост и да подпомогнат заинтересовани лица при взимане на решения.

3.2.1. Картиране на засегнати жители

При оценката на риска за населението са използвани два основни подхода, в зависимост от това дали в рамките на съответното РЗПРН има влязла в сила Кадастрална карта или не. В случай, че има такава, е използван подход с геокодирането на населението по сгради, като са използвани данни, предоставени от НСИ (Преброяване 2011), обобщени на ниво сгради.

Тези данни са привързани чрез геокодиране на ниво адрес, които от своя страна са присвоени от кадастралната карта (такива данни са налични за районите на градовете Перник и Благоевград).

В случай, че не е налице влязла в сила кадастрална карта, и/или липсва предоставена от НСИ подробна информация, за тези адреси е ползвана технологията на работа по Методиката. Съгласно този подход, на база кадастрална информация са

идентифицирани всички жилищни райони, попадащи в пространствения обхват на моделираната заплаха с малка вероятност (1000г), към които са отнесени броят на населението, като допълнително е „прибавен“ теглови коефициент от 40% за т.нар. съседи.

3.2.2. Картиране на вид стопанска дейност в евентуално засегнатия район

Определянето на потенциално засегнатата стопанска дейност е извършено на база на:

- кадастрална информация (за РЗПРН, в които има влязла в сила кадастрална карта) - в цифров вид, предоставена от АГКК;
- кадастрална информация, предоставена от общините в цифров и/или аналогов вид, за РЗПРН, където не е налична влязла в сила кадастрална карта;
- карти на възстановената собственост.

Направено е класифициране на основни типове икономическа дейност: жилищни райони, смесени жилищни райони, комунална инфраструктура, транспортна инфраструктура, техническа инфраструктура, индустрия - производство и съхранение, места за спорт и отдих и зелени територии.

Потенциално засегнатата стопанска дейност е определена чрез пресичане на типовете икономическа дейност с границите на заливане за всеки един сценарий на наводнение.

3.2.3. Картиране на засегнати инсталации по Приложение № 4 към чл. 117 от ЗООС

Картирането на ИРПС обекти е извършено чрез сравнение на местонахождението на инсталациите с картите на заливане по различните сценарии.

Основният източник на информация са поддържаните от МОСВ (ИАОС и БД) регистри за опасни обекти.

3.2.4. Картиране на засегнати защитени територии и защитени зони по НАТУРА 2000

Определянето на засегнатостта от наводнения за различните сценарии на заплахата на защитените територии и защитени зони по НАТУРА 2000 е извършено чрез сравнение на местонахождението им с картите на заплахата по съответните сценарии.

Основният източник на информация е Електронен регистър на защитените територии, обявени по Закона за защитените територии и защитените зони, част от

Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, обявени по Закона за биологичното разнообразие на Изпълнителна Агенция по Околна среда¹³.

На картите не са визуализирани зоните за питейно-битово водоснабдяване, поради липсата на изрично изискване в националната методика¹⁴. Въпреки това, данните за тях са взети предвид и са налични в създадената гео-база, като може да се визуализират при изготвяне на локални карти.

3.2.5. Картиране на други засегнати обекти

Картирани са и други засегнати обекти освен изрично посочените в ДН:

- критични обекти в урбанизирана територия с повишена социална стойност, където има увеличена експозиция на хора - лечебно заведение, образователна институция, летище, пристанище, жп/автогара, МВР институция, администрация;
- културно историческите обекти - най-общо това са културните ценности със световно значение, както и тези с национално значение културни обекти (с национално значение и обекти по ЮНЕСКО);
- водовземни съоръжения за обществено питейно-битово водоснабдяване – въпреки, че на картите не са визуализирани, данните за тях са взети предвид и анализирани. В границите на заливане при трите сценарии на наводнения в РЗПРН Благоевград, съгласно съответните карти, попада едно водовземно съоръжение за обществено питейно-битово водоснабдяване, стопанисвано от ВиК Благоевград. В границите на заливане при различните сценарии на наводнения в останалите РЗПРН няма други съоръжения застрашени от наводнения;
- водовземни съоръжения на минерални води - въпреки, че на картите не са визуализирани, данните за тях са взети предвид и анализирани. В границите на заливане при трите сценарии на наводнения в РЗПРН Невестино, съгласно съответните карти, попада едно водовземно съоръжения на минерални води. В границите на заливане при различните сценарии на наводнения в останалите РЗПРН няма други съоръжения застрашени от наводнения.

Картите на риска от наводнения са публикувани на интернет страницата на БД „ЗБР” в раздел „Риск от наводнения”¹⁵.

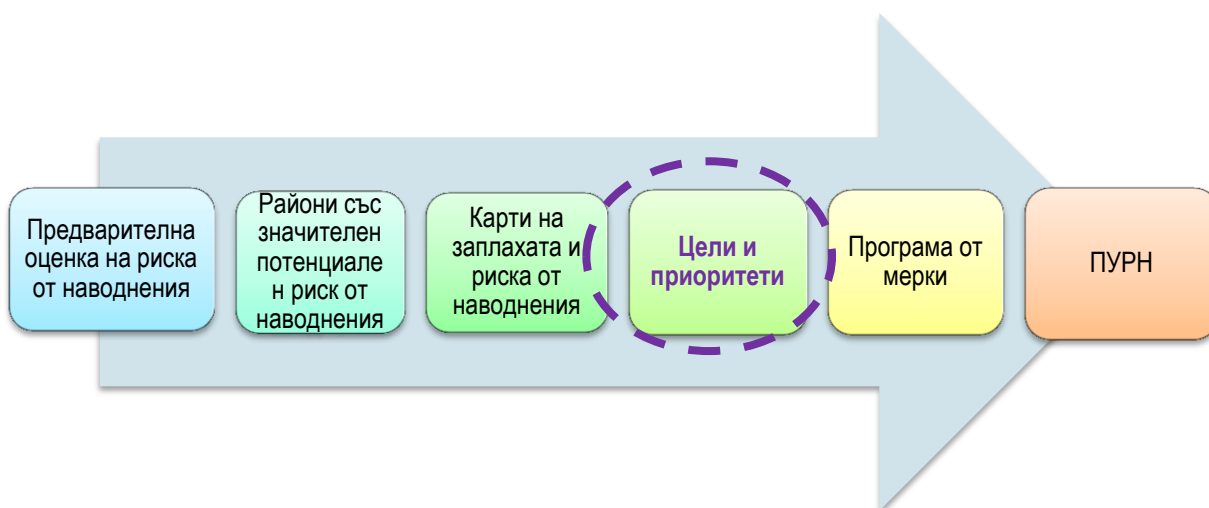
Картите на районите под заплаха от наводнения и картите на районите с риск от наводнения имат ключово значение за формулирането на целите и приоритетите на ПУРН, и в следствие на изготвянето на програмата от мерки (ПоМ), съгласно изискванията на Директивата за наводненията, транспонирани в Закона за водите.

¹³ <http://eea.government.bg/zpo/bg/result1.jsp>

¹⁴ <http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Povarnnostnivodi/PORN/RZPRN/Final-report.zip>

¹⁵ <http://www.wabd.bg/index.php/2106-2021/2016-08-25-08-33-09>

4. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПУРН

Съгласно чл. 146к, ал.2, т.1 от ЗВ, Планове за управление на риска от наводнения включват:

➤ цели за:

а) намаляване на потенциалните неблагоприятни последици от наводненията за човешкото здраве, околната среда, културното наследство, техническата инфраструктура и стопанската дейност;

б) намаляване на вероятността от наводнения;

Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно оценката и управлението на риска от наводнения ясно фокусира целите при управлението на риска от наводненията за намаляване на потенциалните неблагоприятни последици от наводненията върху:

- ✓ човешкото здраве;
- ✓ околната среда;
- ✓ културното наследство;
- ✓ стопанската дейност;
- ✓ неструктурните инициативи и/или намаляването на вероятността от наводнения (ако е уместно) .

Определянето на целите и приоритетите при управлението на риска от наводненията за ЗБР е извършено съгласно изискванията на Националния каталог от мерки и определените национални приоритети за управление на риска от наводнения¹⁶, както и въз основа на събраната и налична информация, относно актуалното състояние на реките и потенциално засегнатите обекти.

Определените приоритети и цели са на ниво:

- РЗПРН;
- речни басейни на Струма и Места;

¹⁶ <http://www.bsbd.org/bg/CatalogMerkiPURN.html>

➤ Западнобеломорски район за басейново управление.

Основната единица, за която са определени приоритетите и целите е РЗПРН, при спазване на следния подход:

1. Обобщаване на резултатите от Картите на риска от наводнение и изготвяне на таблици, съдържащи елементите на риска – вид стопанска дейност, брой засегнати жители, инсталации, замърсители, обекти от НЕМ, критична инфраструктура и културни обекти. В Таблица № 1, за всеки от елементите на риска е посочена съответната експозиция (напр. дка, брой на засегнати жители или критична инфраструктура).

Таблица № 1. Обобщени резултати от картите на риска от наводнение

		Период на повторение/вероятност			
		20 г./висока	100 г./средна	1000 г./малка	1000г./малк а сценарий на скъсване на яз. Пчелина и яз. Студена
Елементи на риск					
Вид стопанска дейност					
Жилищни райони	дка	601,88	859,56	1180,63	1225,67
Смесени жилищни райони	дка	209,42	332,34	479,55	532,75
Комунална инфраструктура	дка	0	0	0	0
Транспортна инфраструктура	дка	871,72	1203,86	1607,2	1146,43
Техническа инфраструктура	дка	16,01	20,04	22,5	16,17
Индустрия - производство и съхранение	дка	779,61	1035,58	1404,28	743,43
Места за спорт и отдих	дка	100,06	113,89	190,43	89,3
Зелени територии	дка	11314,46	13528,24	16584,22	4666,85
Брой засегнати жители	брой	45321	51096	57119	24840
Инсталации замърсители		0	0	0	0
ИРРС инсталации		7	7	9	10
Други замърсители		60	61	62	6
Обекти от НЕМ		0	0	0	0
Защитени зони по НАТУРА по ЗБР	дка	3939,97	4658,71	5338,83	1212,57
Защитени територии по ЗЗТ		102,52	112,4	121,99	0
Други елементи на риск		0	0	0	0
Критична	брой	0	0	0	0

		Период на повторение/вероятност			
		20 г./висока	100 г./средна	1000 г./малка	1000г./малк а сценарий на скъсване на яз. Пчелина и яз. Студена
инфраструктура					
Лечебно заведение	брой	2	3	4	2
Образователна институция	брой	5	7	13	13
Летище	брой	0	0	0	0
Пристанище	брой	0	0	0	0
Ж.п./автогара	брой	2	2	2	1
МВР институция	брой	1	1	1	0
Администрация	брой	5	5	7	2
Културни обекти		0	0	0	0
Обекти с национално значение	брой	1	1	1	0
Обекти по ЮНЕСКО	брой	0	0	0	0

2. За всеки елемент на риск, за който е идентифицирана заплахата от наводнение, са формулирани приоритети и цели в съответствие с:

- Националните приоритети и цели, и
- спецификата на конкретния РЗПРН.

3. Приоритетите и целите за речните басейни на р.Струма и р.Места представляват съвкупност от формулираните приоритети и цели за РЗПРН, попадащи в техния обхват. За речния басейн на р.Доспат не са формулирани приоритети и цели, тъй като на неговата територия няма определени райони със значителен потенциален риск от наводнения.

4. Приоритетите и целите за района за басейново управление на водите представляват съвкупност от формулираните приоритети и цели за речните басейни на р.Струма и р.Места.

При конструиране на националните приоритети и на техните взаимовръзките със средствата за постигането им се изхожда от следната йерархична верига:

ПРИОРИТЕТИ – ЦЕЛИ – МЕРКИ.

По този начин за постигане на всеки приоритет е разработена система от цели, които биха се изпълнили чрез подходящ набор от мерки, предвидени в Националния каталог.

Националните приоритети и цели¹⁷ са приложими за всеки РЗПРН на ниво ЗБР. Въз основа на установените заплаха и риск, за отделните РЗПРН са определени специфични приоритети и цели (показани в Таблица № 2), които да спомогнат за разрешаването на идентифицираните проблеми.

За всеки РЗПРН са формулирани цели съгласно модела на националните приоритети и цели, като е спазен следния подход:

➤ при формулирането на целите и приоритетите се включват само онези цели и приоритети, за които след извършените анализи и проверки на място са констатирани проблеми по отношение на риска от наводнения¹⁸;

➤ за всички РЗПРН се формулират цели по приоритети с номера 4 и 5, а именно: повишаване на информираността и реакцията при наводнения на населението и институциите, независимо от броя от засегнатото население и площта на засегнатите територии;

➤ при формулиране на целите и приоритетите се отчита вероятността за настъпване на най-тежките последици, обикновено при 1000 годишна вълна.

Намаляването на вероятността от проявление на наводнения не е обособено като отделна цел, а е интегрирано в рамките на останалите цели.

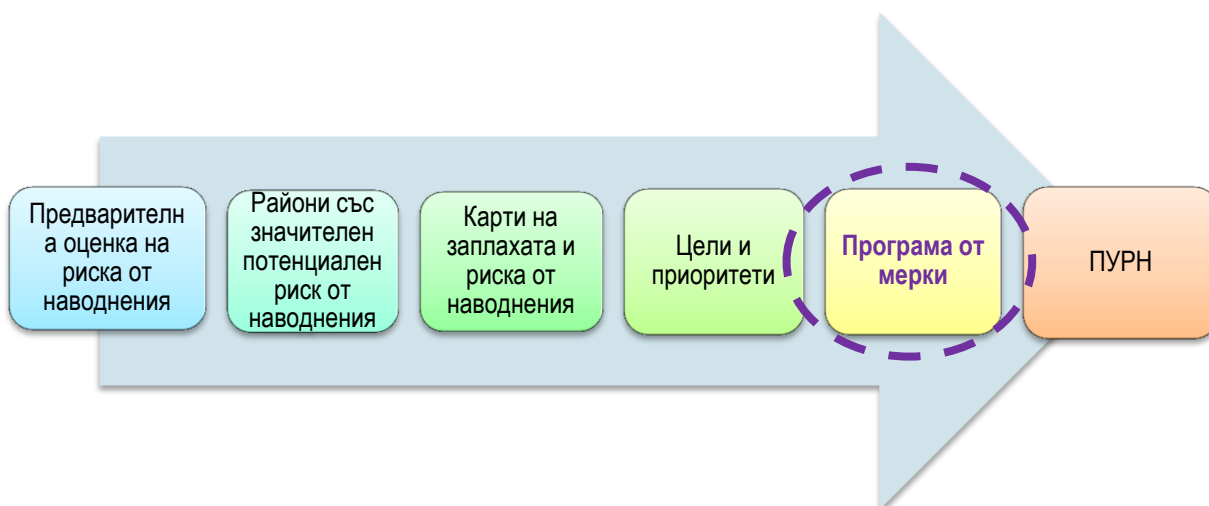
¹⁷ Представени в [Приложение № 3](#)

¹⁸ Приоритетите и целите за речните басейни и районите за басейново управление представляват съвкупност от формулираните приоритети и цели за РЗПРН, попадащи в техния обхват.

Таблица № 2. Приоритети и цели в ЗБР

№	Речен басейн	РЗПРН	Населено място	Приоритет 1 Опазване на човешкото здраве				Приоритет 2 По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса		Приоритет 3 Повишаване защитата на околната среда				Приоритет 4 Подобряване на подготвеността и реакциите на населението		Приоритет 5 Подобряване на административния капацитет за УРН				
				1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	4.1.	4.2.	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.
				Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизирани територии	Възстановяване на нормалните условия за живот	Минимизиране броя на засегнатите обекти от социалната инфраструктура	Подобряване на защитата на обекти от техническата инфраструктура	Подобряване на защитата на значими стопански и културно-исторически обекти	Подобряване на защитата на канализационните системи	Подобряване на защитата на индустриалните обекти (основно IPPC и SEVESO обекти)	Минимизиране на засегнатите зони за защита на водите, защитени територии и защитени зони	Подобряване на водозадържащата способност на земеделски, горски и крайречни територии	Повишаване на подготвеността на населението за наводнения	Подобряване на реакциите на населението при наводнения	Създаване на съвременна нормативната уредба за устройственото планиране на	Осигуряване на оперативна информация за УРН	Повишаване на квалификацията на персонала, ангажиран с УРН	Минимизиране на риска от наводнения по водното течение за целия речен басейн	Осигуряване адекватно реагиране на публичните институции при наводнения
1	Струма	BG4_APSFR_ST_01 р. Санданска Бистрица при гр. Сандански	гр. Сандански	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x
2	Струма	BG4_APSFR_ST_02 р. Струма и притоци при с. Струмани и с. Микрево	с. Струмани с. Микрево	x	x		x	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x
3	Струма	BG4_APSFR_ST_03 р. Струма и притоци при гр. Кресна	гр.Кресна	x	x			x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x
4	Струма	BG4_APSFR_ST_04 р. Струма и притоци от гр. Симитли до с.Черниче	гр.Симитли с. Крупник с. Полето с. Черниче	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
5	Струма	BG4_APSFR_ST_05 р.Благодоевградска Бистрица и р. Струма при гр. Благодоевград	гр. Благодоевград с. Покровник	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x
6	Струма	BG4_APSFR_ST_06 р. Струма и притоци при с. Невестино	с.Невестино	x	x		x	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
7	Струма	BG4_APSFR_ST_07 р. Джерман и притоци от гр. Дупница до с. Яхиново	гр. Дупница с.Яхиново с. Самораново	x	x		x	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
8	Струма	BG4_APSFR_ST_08 р. Глогошка и приток при гр. Кюстендил	гр. Кюстендил	x				x	x					x	x	x	x	x	x	x
9	Струма	BG4_APSFR_ST_09 р. Струма и р. Треклянска при гр. Земен	гр.Земен	x	x		x	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x
10	Струма	BG4_APSFR_ST_10 р. Струма и притоци от гр. Батановци през гр. Перник до с. Драгичево	гр.Перник гр. Батановци с. Студена с. Драгичево	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x
11	Места	BG4_APSFR_ME_01 р. Сатовчанска Бистрица при с. Сатовча	с. Сатовча	x	x		x	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
12	Места	BG4_APSFR_ME_02 р. Бъндерица, р. Демяница и р. Глазне при гр. Банско	гр. Банско	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x
13	Места	BG4_APSFR_ME_03 р. Бяла река при гр. Разлог	гр.Разлог	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
14	Места	BG4_APSFR_ME_04 р. Места и притоци при гр. Якоруда	гр. Якоруда	x	x			x	x	x				x	x	x	x	x	x	x

5. ПРОГРАМА ОТ МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

Мерките за управление на риска от наводнения в ПУРН са определени въз основа на:

- определените цели и приоритети за управление на риска от наводнения;
- Националният каталог от мерки за управление на риска от наводнения;
- Картите на районите под заплаха и Картите на районите с риск от наводнения.

В контекста на националните приоритети и цели, изборът на една мярка се определя от ефекта, който се очаква тя да окаже върху категориите: „Човешко здраве“, „Селскостопанска дейност“, „Околна среда“ и „Културно наследство“, като същевременно стремежът трябва да бъде избягване на нови рискове, намаляване на съществуващите рискове, подобряване на издръжливостта и повишаване на информираността.

При избора на мерки е следван общ подход, съгласно логическата последователност показана на Фигура № 5:

Фигура № 5 Етапи при избора на мерки

Етап 1. Описание на състоянието – в този етап се представя наличната информация за състоянието на основната водна инфраструктура, както и информацията, събрана и обработена във връзка с минали наводнения и направени оценки за тях.

Етап 2. Дефиниране на основните проблеми – при този етап въз основа на информацията се формулират основните проблеми, свързани с предпазване от наводнения, като се показва връзката им с националните приоритети.

Етап 3. Формулиране на възможни алтернативи, с които се представят няколко възможни решения към проблемите.

Етап 4. Избор на алтернативи - представят се критериите за избор на алтернативи и се прави селекция на най-добрата алтернатива за всеки проблем. Това се обвързва с националните приоритети откъдето се определя степен на важност на отделните мерки и на тази основа се извършва изборът на алтернативи, оценъчни критерии и селекция на мерките за конкретния случай.

Етап 5. Избор на мерки - на основа на избраната алтернатива се избират филтри и се прави селекция на набор от мерки, като се използва последната версия на каталога.

Изброените етапи са изпълнени за всеки отделен РЗПРН. Въз основа на програмите от мерки за всеки РЗПРН е изготвена и програма от мерки за управление на риска от наводнения на ниво речен басейн на р. Места, на р. Струма и района за басейново управление. ПоМ за управление на риска от наводнения на ниво речен басейн и ниво район за басейново управление са съставени от предпочетените сценарии за включените в тях РЗПРН, като на ниво район за басейново управление са допълнени с мерки, чийто обхват на действие включва целия ЗБР.

В ПУРН се съдържат мерки за намаляване на неблагоприятните последици от наводнения за човешкото здраве, околната среда, културното наследство, техническата инфраструктура и стопанската дейност.

ПУРН описва и възприетия подход за наблюдение и отчитане изпълнението на Националните програми за изпълнението на ПУРН.

Националните програми за изпълнението му са съгласувани с отговорните за изпълнението им ведомства.

ПоМ на ЗБР е представен в [Приложение № 4](#), а Националната програма за изпълнението му в [Приложение № 5](#).

5.1. Описание на РЗПРН и предвидените за тях мерки

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_01 - р. Санданска Бистрица при гр. Сандански.

Река Санданска Бистрица е ляв приток на река Струма. Водосборът и се простира в долната част на средното течение на р.Струма. Тя е ляв приток на река Струма и се влива в нея на 104 м н.в., при промишлената зона на град Сандански.

През декември 2010г. в района на град Сандански е регистрирано наводнение, вследствие на което е разрушен въжен мост и е засегната промишлената зона на гр. Сандански. За района са планирани общо 28 типа мерки, по-голямата част, от които ще окажат ефект и ще намалят риска в повечето засегнати категории.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_02 - р. Струма и притоци при с. Струмяни и с. Микрево.

Участъкът е разположен в долната част на средното течение на р.Струма. Обхваща главното течение на реката и части от левите и десните притоци на Струма в този район. По-значим от десните притоците е Цапаревска река. Дължината ѝ е 24 км. Отводнява източните части на Малешевска планина.

Въз основа на събраната информация в ПОРН, в района са установени две минали наводнения - през 2005г. в с. Микрево и през 2010г. в с. Струмяни, в резултат на които е засегната част от пътната инфраструктура.

В ПУРН са включени мерки за предотвратяване на неблагоприятните последици от наводнения, като почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна, както и ремонт на диги и стени за защита от наводнения.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_03 - р. Струма и притоци при гр. Кресна.

Участъкът е разположен в горната част на средното течение на р.Струма. Обхваща главното течение на реката, малка част от левите и по-големи части от десните притоци на Струма в този район, както и гр.Кресна.

През 2005г. и 2010г. в района на гр. Кресна са възникнали наводнения. Извършено е почистване на реката. В ПУРН се предлага провеждане на кампания за

обществена осведоменост и подготвеност на населението за справяне в критични ситуации.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_04 - р. Струма и притоци от гр. Симитли до с. Черниче.

Участъкът е разположен в горната част на средното течение на р. Струма. Обхваща главното течение на реката и части от левите и десните притоци на Струма в този район, както и гр. Симитли.

Регистрираните наводнения за 2005 и 2010 година са нанесли щети на мостове, пътища, диги и сгради.

За предпазване територията на гр.Симитли от наводнения Община Симитли е разработила и кандидатства по проекти свързани с почистване на речното корито и изграждане на защитни укрепителни съоръжения:

➤ „Укрепване на централно градско дере в участъка от съществуващия ЖП мост до съществуващата подпорна стена в р.Струма, с изграждане на пешеходен мост над дерето". Целта на проекта е да осигури безаварийното провеждане на високите води, като се извърши почистване на коритото и се проектира монолитна бетонова корекционна стена по десния бряг на реката на дължина L=460M;

➤ „Изграждане на защитни укрепителни съоръжения - крайбрежни стени по десния бряг на р.Струма за предпазването му от ерозия на територията на гр.Симитли от наводнения. Целта на проекта е да осигури безаварийното провеждане на високите води, като се извърши почистване на коритото и се проектира монолитна бетонова корекционна стена по десния бряг на реката на дължина L=460M;

➤ „Изграждане на защитни укрепителни съоръжения - крайбрежни стени по десния бряг на р.Струма за предпазването му от ерозия на територията на гр.Симитли

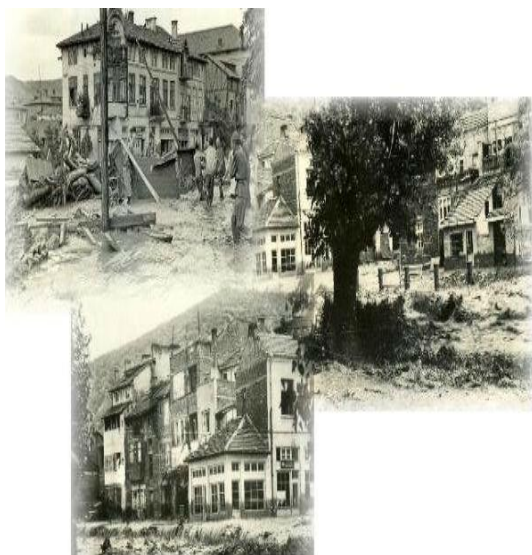

от наводнения. Целта на проекта е да се извърши почистване на коритото на р.Струма и се проектира монолитна бетонова корекционна стена по десния бряг на реката на дължина $L=17+35\text{M}$;

➤ „Лява подпорна укрепваща стена по р.Струма за корекция на реката при стадиона на гр.Симитли, Община Симитли". - Проектното решение за корекционната стена на река Струма при стадиона на гр.Симитли представлява масивна бетонова стена с дължина 402 м и променлива височина $H=2.7$ до 8.5м при устоя на моста. Река Струма след моста на гр.Симитли не е коригирана и високите води са предизвикали изравяне на левия скат в участъка при стадиона на гр.Симитли на дължина 402 м. За укрепване на речния ляв бряг и насочване на течението към средата на речното корито е проектирана масивна бетонова укрепваща стена. Закотвянето на стената в началото е при устоя на моста над р.Струма, в края - в ската.

За подобряване защитата на техническата инфраструктура, особено на трансграничните транспортни коридори като главен път Е – 79, жп линията София – Сандански – Солун, както и новостроящата се АМ Струма, в ПУРН е предложена мярка за създаване на механизъм за координация на действията при възникване на риск от наводнения, вкл. в трансграничен район, изграждане на система за ранно предупреждение за риск от наводнения, както и изграждане на нови корекции и почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_05 - р. Благоевградска Бистрица и р. Струма при гр. Благоевград.

Участъкът е разположен в горната част на средното течение на р.Струма. Обхваща главното течение на реката и части от левите и десните притоци на Струма в този район, както и гр. Благоевград. Основен ляв приток на р.Струма в участъка е

р.Благоевградска Бистрица.

В района са регистрирани минали наводнения, като най-сериозното наводнение досега е настъпило през 1954г., когато са засегнати много търговски и жилищни сгради, дадени са седем жертви, вследствие на което коритото на реката е коригирано, с което риска от наводнения е силно ограничен.

С оглед предотвратяването и защитата от бъдещи наводнения, ПУРН предвижда:

- Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване на риска от бедствия, вкл. Наводнения; Инициативи за разработване на наредби за определяне на превантивните нормативи, строително – техническите норми за устройственото планиране на територията, проектирането, изпълнението и поддържането на строежите;;
- Възстановяване на връзките с воден басейн или на естественото състояние на речното корито, на стари меандри, на наводняеми и утаителни зони в заливаемите крайречни ивици, за повишаване на водозадържането.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_06 - р. Струма и притоци при с. Невестино.

Участъкът е разположен в горното течение на р.Струма. Обхваща главното течение на реката и части от левите и десните притоци на Струма в този район, както и с. Невестино. Основната причина за определянето му като РЗПРН е вероятността да бъде засегнат „Кадин мост”, който е обявен за архитектурно-строителен паметник на културата от национално значение.

Затова в ПУРН е предложена мярка за изграждане на прегради, чрез насипване на едра скална и земна маса по левия бряг на р. Струма преди и след Кадин мост. Община Невестино има инвестиционно предложение, предвиждащо рехабилитация и

консервация на „Кадин мост” чрез почистване и възстановяване на моста в почти първоначалния му вид.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_07 - р. Джерман и притоци от гр. Дупница до с. Яхиново.

Участъкът обхваща средното течение на р. Джерман и долните части от левите и десните притоци на реката в този район, както и гр. Дупница.

Вследствие на обилни валежи и покачване на водното ниво на река Джерман, през 2010г. е обявено бедствено положение на територията на община Дупница. Засегнати са критични точки от международната транспортна мрежа.

Поради това, в ПУРН са предвидени мерки за предотвратяване и защита от наводненията, като почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия и надграждане на диги.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_08 - р.Глогошка и приток при гр. Кюстендил.

Участъкът обхваща част от р. Глогошка и притоци около гр. Кюстендил, както и самия град. Този РЗПРН обхваща около 25 км. от течението на р. Глогошка, преминаваща през гр. Кюстендил. Участъкът в района на гр. Кюстендил е коригиран. С оглед на това, в ПУРН са включени мерки за поддържане на корекцията на двата бряга на р. Глогошка в добро техническо състояние.

След извършена проверка на междуведомствената комисия на техническото и експлоатационното състояние на водностопанските системи и съоръжения, готовността за въвеждане на аварийните планове и тяхното ресурсно осигуряване с цел намаляване на риска от наводнения на територията на Област Кюстендил се констатира, че техническото състояние на язовирната стена и съоръженията към нея на яз. „Върташево“, собственост на община Кюстендил, е неизправно, частично работоспособно. В тази връзка в ПоМ на ПУРН е добавена мярка „Реконструкция и ремонт на язовири“ за язовира.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_09 - р.Струма и р.Треклянска при гр. Земен.

Участъкът обхваща част от главното течение на р. Струма и част от р.Треклянска, както и гр.Земен. Разположен е в горното течение на р.Струма.

В средата на 2005г., в района е регистрирано наводнение, което е довело до разрушаване на основен път и е наводнена пречиствателната станция на гр. Земен. За ограничаване и предотвратяване на замърсяването на повърхностните водни тела, в ПУРН са заложили мерки, като разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване на риска от бедствия вкл. наводнения..

В близост над РЗПРН – гр. Земен се намира язовир „Пчелина”, който би оказал потенциално негативно влияние върху риска от наводнения в района, което обуславя необходимостта от предвиждане на мерки, като ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища, както и недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи, в сравнително малки водосборни области.

Във връзка с извършена проверка на междуведомствената комисия на техническото и експлоатационното състояние на водностопанските системи и съоръжения, готовността за въвеждане на аварийните планове и тяхното ресурсно осигуряване с цел намаляване на риска от наводнения на територията на Област Перник и установеното неизправно-частично работоспособно техническото състояние на язовирната стена и съоръженията към нея за яз. „Земен“, собственост на община Земен, в ПоМ на ПУРН е добавена мярка „Реконструкция и ремонт на язовири“ за язовира.

ПОРЕЧИЕ СТРУМА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ST_10 - р. Струма и притоци от гр. Батановци през гр. Перник до с. Драгичево.

Участъкът е обширен, с най-голяма дължина за ЗБР за БУ и е разположен в горното течение на р.Струма. Обхваща главното течение на реката и притоците в района около гр. Батановци, гр. Перник, с. Драгичево и с. Студена, както и самите населени места.

Данните за минали наводнения за този РЗПРН показват, че през 2005 и 2010г. са регистрирани пет значими наводнения, които са предизвикали множество щети на територията на района. Засегнати са над 1200 жители, жилищни сгради, както и транспортната инфраструктура.

При едно от наводненията в края на 2010г. е обявено 24 часово бедствено положение по протежението на река Струма, от гр. Батановци до с. Студена и по притоците на Струма в този участък.

В близост над РЗПРН – гр. Перник се намира язовир „Студена”, който би оказал потенциално негативно влияние върху риска от наводнения в района, което обуславя необходимостта от предвиждане на мерки, като ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища, както и недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи, в сравнително малки водосборни области.

При проверка на междуведомствената комисия на техническото и експлоатационното състояние на водностопанските системи и съоръжения, готовността за въвеждане на аварийните планове и тяхното ресурсно осигуряване с цел намаляване на риска от наводнения на територията на Област Перник е констатирано, че техническото състояние на язовирната стена и съоръженията към нея на яз. „Мешица“, собственост на община Перник, е неизправно-неработоспособно и е наложително да се предприемат ремонтни работи или реконструкция, за да не бъдат застрашени от наводнение с. Мешица, а също така и ж.п. линията Перник- Волюяк в ПоМ на ПУРН е добавена мярка „Реконструкция и ремонт на язовири“ за язовира.

С оглед на честотата на наводненията в този район, се предлага кампания за повишаване на обществената осведоменост и подготвеност, както и създаване на механизъм за координация на действията при възникване на риск от наводнения.

ПОРЕЧИЕ МЕСТА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ME_01 - р. Сатовчанска Бистрица при с. Сатовча.

Участъкът е разположен в средното течение на р. Места и обхваща част от водосбора на р. Сатовчанска Бистрица и с. Сатовча.

Река Сатовчанска Бистрица /Бистрица или Чечка Бистрица, Плетска река, Плетенска река/ е ляв приток на река Места.

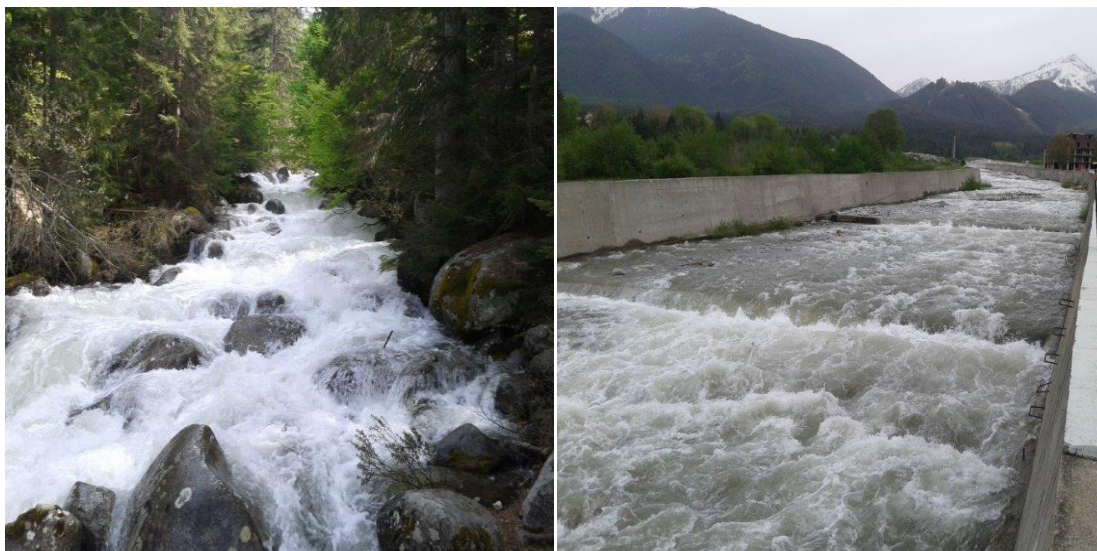

В ПОРН, за РЗПРН – с. Сатовча няма регистрирани значителни минали наводнения, но анализа на данните показва, че някои от речните корита се нуждаят от почистване, вследствие на което за намаляване на вероятността от наводнения, в ПУРН е включена мярка за почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия.

При проверка на междуетовствената комисия на техническото и експлоатационното състояние на водностопанските системи и съоръжения, готовността за въвеждане на аварийните планове и тяхното ресурсно осигуряване с цел намаляване на риска от наводнения на територията на Област Благоевград е констатирано, че техническото състояние на язовирната стена и съоръженията към нея на яз. „Сивек“ е определено като предаварийно и се налага водното ниво в язовира да се поддържа до 1.5м под кота преливник, до възстановяване експлоатационното състояние на елементите и съоръженията на язовирната стена. В тази връзка в ПоМ на ПУРН е добавена мярка „Реконструкция и ремонт на язовири“ за язовира.

ПОРЕЧИЕ МЕСТА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ME_02 - р.Бъндерица, р. Демяница и р. Глазне при гр. Банско.

Участъкът е разположен в горната част на средното течение на р. Места и обхваща част от водосборите на р. Демяница и р.Глазне, както и гр.Банско.

При наводнение през 2010г. са засегнати два канализационни колектора на гр.Банско, което е било реална предпоставка за замърсяване на района, за предотвратяване на което са планирани мерки за ликвидиране на замърсявания по време и непосредствено след аварии от наводнения.

Случаите на наводнения в миналото от придошлите води на р. Глазне са наложили коригирането на коритото на р. Глазне в границите на гр. Банско.

В определените участъци на потенциално застрашените от заливане площи не са установени проблеми по изградените корекции в гр. Банско.

За намаляване вероятността от наводняване, в ПУРН са определени мерки като поддържане на корекцията по двата бряга в добро техническо състояние, а при необходимост реконструкция.

ПОРЕЧИЕ МЕСТА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ME_03 - р. Бяла река при гр. Разлог.

Участъкът е разположен в горната част на средното течение на р. Места, като обхваща част от водосбора на р. Бяла и гр. Разлог.

За РЗПРН – гр. Разлог са регистрирани значими минали наводнения през 1999г. и 2010г. Установени са щети върху търговски и индустриални площи.

С оглед намаляване на щетите, в ПУРН са предложени мерки като инициативи за разработване на наредби за определяне на превантивните нормативи, строително – техническите норми за устройственото планиране на територията, проектирането, изпълнението и поддържането на строежите, изграждане на нови корекции, надграждане на диги и др.

ПОРЕЧИЕ МЕСТА - Код РЗПРН - BG4_APSFR_ME_04 – р. Места и притоци при гр. Якоруда.

Участъкът е разположен в горното течение на р. Места. Обхваща главното течение на реката и части от левите и десните ѝ притоци в този район, както и гр. Якоруда.

В района има регистрирани минали наводнения и е установено, че на места теренът е силно обезлесен. Поради това, за възстановяване и подобряване на екологичното състояние и с цел предотвратяване на наводненията са включени мерки като:

- забрана за голи сечи във вододайните зони, с последващо изкуствено възобновяване, с изключение на акация и топола;
- залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове.

В резултат на проведените консултации с отговорните институции и обществеността относно проекта на ПУРН, получените писма и становища доведоха до прехвърляне на мерките за залесяване на бреговете и заливаемите тераси в ПУРБ, като имащи по-голямо значение за реализиране целите на ПУРБ в сравнение с ефекта им върху намаляване на риска от наводнения.

След приключване на обществените консултации е извършена промяна в Програмата от мерки на ПУРН на ЗБР за втория планов период.

Окончателната Програма от мерки е в резултат от:

- Преформулиране на мерки на база извършените промени в единния Национален каталог като се запазва основното им предназначение и очаквания ефект от тяхното прилагане;
- Добавяне на нови мерки в резултат от постъпили нови предложения в процеса на обществените консултации;
- Прехвърляне на мерки в ПУРБ, които имат по-голямо значение за реализиране целите на ПУРБ в сравнение с ефекта им върху намаляване на риска от наводнения;
- Окрупняване на мерки с цел избягване на излишна детайлност и повтаряемост;
- Промяна на отговорните институции за изпълнение на мерките, стойността на реализиране на мерките или обхвата на прилагане на мярката(в т.ч. и добавяне на мерки на ниво ЗБР за БУ).;
- Отпадане на съществуващи мерки - поради неяснота как ще се изпълни съответната мярка или кои са индикаторите за отчитане на нейното изпълнение.

Възможно е решението на мерките към даден проблем да спомогне за преодоляването и на други идентифицирани проблеми в рамките на обследваната територия.

В ПоМ на ЗБР, мерките са групирани според принадлежността им към специфичните аспекти на управлението на риска от наводнения, представени в Таблица № 3.

Таблица № 3. Аспекти на управление на риска

Тип на мярката	Описание
Предотвратяване	Предотвратяване на щетите, причинени от наводнение: - Чрез избягване на строителството на жилищни и индустриални сгради в районите, предразположени към наводнение; - Чрез системи за ранно предупреждение; и вземане предвид на риска от наводнения в бъдещите проучвания; - Чрез насърчаване на добри земеделски практики; - Чрез изземване на наносни отложения.
Защита	Предприемане на структурни и неструктурни мерки за намаляване вероятността от наводнения в определените райони.
Подготвеност	Информиране на населението за риска от наводнения и за необходимите действия в случай на наводнение, включително реакция при извънредни ситуации; разработване на планове за реакция при извънредни ситуации в случай на наводнение.
Възстановяване и преглед/Придобит опит	Възстановяване до нормалните условия, възможни най-скоро и смекчаване на социалните и икономически въздействия върху засегнатото население.

Всеки един от аспектите предполага комбинация от различен набор мерки, необходими за справяне с потенциалните неблагоприятни въздействия от възникването на наводнения, описани в Таблица № 4.

Таблица № 4. Видове мерки според аспектите на управление на риска

Предотвратяване
Предотвратяване и избягване- мярка за предотвратяване на локализирането на нови или допълнителни действия в опасните зони, като например политика за планиране използването на земята или регулации.
Превенция, премахване или преместване, мярка за премахване на действия за намаляване на неблагоприятните последици в опасните райони, или преместване на дейности към области с по-ниска вероятност от наводнения и/или на по-ниска опасност.
Превенция, намаляване, мярка за адаптиране дейности за намаляване на неблагоприятните последици, в случай на наводнения на сгради, обществена инфраструктура и др.
Превенция, други превенция, друга мярка за засилване на превенцията на риска от наводнения.
Защита
Защита на управлението на природните наводнения / управление на оттока и на водосборния басейн. Мерки за намаляване на водния отток чрез естествени или изкуствени системи за отводняване

Защита, регулиране на водния отток, мерки, включващи физически въздействия за регулиране на оттока.
Защита, управление на повърхностните води, мерките, които включват физически въздействия за намаляване на наводненията, причинени от повърхностните води.
Защита, друг вид защита, друга мярка за подобряване на защита от наводнения.
Подготвеност
Подготвеност, прогнозиране и предупреждение за наводнения, мярка за създаване или подобряване на система за прогнозиране и предупреждение за наводнения
Подготвеност, планиране отговори на спешни събития / планиране на извънредни ситуации.
Подготвеност, обществена информираност и подготвеност, мярка за създаване на система или за подобряване на обществената информираност и подготвеност за наводнения
Подготвеност, друга подготвеност, друга мярка за създаване или засилване на подготвеността за наводнения и за намаляване на неблагоприятните последици от тях.
Преглед и възстановяване
Възстановяване и преглед (Планирането за възстановяване и етапът на преглед са основна част от подготвеността).
Възстановяване и преглед, възстановяване на околната среда, почистване и възстановителни дейности.
Възстановяване и преглед, друг, други уроци от възстановяването и прегледа, научени от наводненията.
Застрахователни политики

При изготвянето на ПоМ и разработването на график за прилагане на заложените мерки, са взети предвид следните важни фактори:

- приоритетността на съответните мерки от гледна точка потенциалните заплахи, свързани с риска от наводнения;
- технологичното време, което е необходимо за осъществяването на съответните мерки (напр. необходимост от прединвестиционни проучвания, ежегодна повтораемост на дейностите и т.н.);
- възможностите за финансиране на отделните мерки, произтичащи от резултатите от определянето на източниците за финансиране на мерките;
- приоритетността, наложена от изискванията на европейското законодателство - Директива 85/337/ЕИО на Съвета от 27 юни 1985 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда и Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

Намаляването на вредния ефект посредством неструктурни мерки са по-ефективните и устойчиви решения в дългосрочен план. Те трябва да бъдат насърчавани при решаването на проблеми, свързани с водите, и в частност, за намаляване на уязвимостта на човешкото здраве и имущество.

Опитът сочи, че мерки срещу наводненията, предприети на локално ниво могат да имат отрицателен ефект надолу и нагоре по течението. Важно е да се отчита влиянието върху целия речен басейн. При трансграничните реки е необходимо да се използват възможностите на международното сътрудничество.

Принципът на солидарността е основен – действията за защита в една част на басейна не трябва да влошават условията в друга. Правилната стратегия включва три стъпки: задържане, съхранение и отводняване.

Необходима е съвместна работа на всички управленски нива и координиране на секторните политики, засягащи опазване на околната среда, пространствено планиране, земеделие, транспорт и развитие на градските зони. При трансграничните басейни, от особена важност са съвместните действия на съответните държави за хармонизиране на националните политики, стратегии и изработването на съгласувани планове за действие.

Към настоящия момент в ПУРН на ЗБР, от определените 14 РЗПРН, няма район, който да е с трансграничен характер, поради което не се налага хармонизиране и съгласуване на ПоМ със съседните държави. Въпреки това, принципът на солидарност е взет предвид при избора на всяка една от мерките.

5.2. Приоритизиране на мерките в ПУРН

Съгласно изискванията на Закона за водите, Планът за управление на риска от наводнения съдържа информация за мерките и техния приоритет, целящи постигане на целите на управлението на риска от наводнения.

Приоритизацията на мерките е направена по подход, предложен в процеса на изпълнение на научно-приложна разработка „Разработване на ПУРН в Дунавски район за басейново управление“ в рамките на проект DIR-51211229-1-171, финансиран по оперативна програма „Околна среда“, 2007-2013г. Подходът е възприет и приложен на национално ниво в четирите РБУ.

При приоритизиране на мерките се отчита тяхната ефективност по отношение на постигане на целите на управлението на риска от наводнения, приложимостта на мерките, включително времето за прилагане, икономическата ефективност на мярката, необходимото време за реализация.

Предвид спецификата на отделните РЗПРН и определените цели и приоритети, може да се случи една и съща мярка да бъде оценена с различен приоритет в две различни програми (напр. за два различни района).

За целите на приоритизиране на мерките в ПУРН са определени следните критерии за сравняване на мерките:

➤ **Процент на удовлетворени цели:** Този критерий позволява мерки, с чието изпълнение ще се постигнат повече от една цел от всичките цели на съответния РЗПРН, да се класират с по-висок приоритет.

- **Спешност на мярката:** Този критерий дава възможност мерки, които са неотложни, да получат по-висок приоритет.
- **Разходи за мярката:** Този критерий дава представа за икономическата ефективност на мярката.
- **Степен на преодоляване на проблема (на постигане на конкретната цел):** Този критерий дава информация за това доколко дадена мярка ще реши проблемите, адресирани със съответната цел (ефективност на мярката по отношение на постигане на целите)
- **Срок за изпълнение/осъществяване на мярката:** Този критерий дава възможност мерки, които ще се изпълнят по-бързо (ефектът от които ще бъде получен по-скоро) да получат по-висок приоритет.

В Таблица № 5 са показани количествените измерения на критериите (по степени), както и тежестта, с която всеки критерий участва в крайната оценка.

Таблица № 5. Критерии за приоритизиране на мерките

Критерий	Диапазон	Точки	Тежест
Колко цели адресира (Колко % от всички цели за конкретния РЗПРН)	33% 66% 100%	1 2 3	25%
Колко е спешна	<1год. 1 до 3 години над 3 години	3 2 1	15%
Разходи за мярката	Ниски Средни Високи	3 2 1	30%
Степен на преодоляване на проблема (на постигане на конкретната цел)	Ниски Средни Високи	1 2 3	25%
Срок за изпълнение/осъществяване на мярката	<1год. 1 до 3 години над 3 години	3 2 1	5%

Приоритетът на мерките в първите ПУРН, съгласно приетият подход е определен в следните 5 класа: много висок, висок, среден, нисък и много нисък.

По методиката, описана по-горе, максималната обща оценка, която може да получи дадена мярка е 3, а минималната е 1.

Границите на отделните степени на приоритет са определени, като интервалът между най-ниската и най-високата оценка е разделен на 5 равни диапазона, съответстващи на различните степени на приоритет (Таблица № 6).

Таблица № 6. Скала на приоритизиране

Оценка	Приоритет
1 до 1,40	Много нисък
1,41 до 1,80	Нисък
1,81 до 2,20	Среден
2,21 до 2,60	Висок
2,61 до 3,00	Много висок

5.3. Анализ разходи – ползи на Програмата от мерки

След изготвяне на Програма от мерки за всеки от сценариите 20г., 100г. и 1000г. за преминаване на висока вълна е необходимо да се избере Програма от мерки, която да бъде включена в ПУРН.

Този избор се осъществява на база резултатите от прилагане на анализ разходи-ползи (АРП) за всеки един от тези сценарии.

АРП е метод за цялостна оценка, сравнение и избор на алтернативи (отделни проекти, сценарии, програми от мерки и др.). При него вземането на управленски решения се извършва на основа на сравнение на разходите и ползите на различните алтернативи. В разходите и ползите се включват както тези, които имат ясно определен финансов характер, така и разходи и ползи, които нямат парично изражение, но на същите може да се присвоят съответните финансови стойности, чрез даден процес на остойностяване.

АРП се препоръчва от Европейската комисия като един от основните методи за оценка, сравнение и избор на проекти. За целта е разработен специален АРП, включващ 4 основни компонента, както следва:

- финансов анализ;
- икономически анализ;
- анализ на чувствителността;
- анализ на риска

Всеки един от тези четири компонента се надгражда върху предходния, като ползва резултати от него и съответно ги доразвива. Пълният обхват на АРП следва да се прилага при проекти, генериращи приходи.

Използваната методология¹⁹ се основава на приетата Методика за анализ на разходите и ползите при оценка на мерките в планове за управление на риска от

¹⁹ Представена в [Приложение № 6](#)

наводнения, разработена в рамките на научно-приложна разработка по проект по ОПОС с бенефициент Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“. За целите на ПУРН се използва методиката в частта и „Икономически анализ“, като в допълнение се извършват и следните две адаптации:

- отпадат дейностите по преобразуване на пазарните цени чрез конверсионни коефициенти;
- периодът на анализа е равен на периода на програмата от мерки в ПУРН.

Анализът разходи - ползи се извършва с цел да се сравнят трите предложени сценария от мерки и да се избере този, който е най- изгоден от икономическа гледна точка.

За целите на анализа и избора на сценарий за управление на риска се използва технология, съдържаща три стъпки, а именно:

- Стъпка 1. Определяне на инвестиционните и оперативните разходи;
- Стъпка 2. Определяне на приходите и ползите;
- Стъпка 3. Изчисляване на икономическите показатели.

Направена е оценка на разходите за застраховка на активите в обхвата на картите на риска в РЗПРН, които са потенциално застрашени от наводнения в трите сценария. Целта на оценката е предоставяне на повече възможности за вземане на решение, относно избора за финансиране на конкретна програма от мерки, т.е. при 20,100 или 1000 годишна вълна, чрез съпоставяне с опция за застраховане.

Всички мерки и алтернативи, съдържащи се в трите сценария – 20, 100 и 1000 годишна вълна, са остойностени съгласно Националния каталог²⁰. В случай, че за дадена мярка или алтернатива не е налична информация в Националния каталог, е използвана информация от допълнителни проучвания и експертни оценки.

По отношение на остойностяването се разграничават три типа мерки:

- мерки, при които остойностяването е неприложимо - това са мерки, попадащи в обхвата на услугите, които са нормативно определени за предоставяне от съответните държавни ведомства/агенции, местните власти, ВиК дружествата или хидромелиоративните дружества. Такива мерки са свързани с:
 - ✓ разработване на нормативни документи;
 - ✓ изготвяне на становища;
 - ✓ извършване на контролни дейности и мониторинг;
 - ✓ въвеждане на ограничителни условия, забрани и разрешителни режими;
 - ✓ международно сътрудничество, изготвяне на рамкови споразумения и др.

²⁰ <http://www.bsbd.org/UserFiles/File/projects/RNK/Nacionalen%20katalog%20ot%20merki.xls>

➤ мерки, при които е приложимо остойностяване при определени допускания и информационно осигуряване - това могат да бъдат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни "меки" мерки.

✓ При мерките с инвестиционен характер е извършено както остойностяване на инвестицията на единица мярка, така и остойностяване на оперативните разходи. Възможно е инвестицията да включва както строително-ремонтни работи, придобиване на ДМА и др., така и разходи за проектиране, геодезическо заснемане и отчуждаване на терени.

✓ При мерките с неинвестиционен характер (т.нар. "неструктурни" мерки) е направено остойностяване на единица мярка, като разходите по своята същност имат оперативен характер.

Такива мерки са: Мерки, свързани с обучение, подобряване на административния капацитет на институциите, провеждането на обществени консултации и информиране на населението и заинтересованите страни, провеждането на оперативни съгласувателни мероприятия на представители на държавната администрация и др.заинтересовани лица, системи за мониторинг и др.

➤ мерки, при които е възможно остойностяване, само след конкретизация на индивидуалните параметри на мярката и допълнителни проучвания, в т.ч. и прединвестиционни - при тези мерки не може да бъде приложен подход за остойностяване на единица и е необходима конкретизация на индивидуалните параметри на мярката.

За реализацията на Програмата от мерки за всеки РЗПРН е избран този сценарий, който има най-високи стойности на икономическите показатели. В [Приложение № 7](#) е направен подробен анализ относно избора на най-подходящата и ефективна комбинация от мерки.

При изготвяне на програма за управление на риска от наводнения за всеки РЗПРН са изготвени по три сценария при различните вероятности на възникване на наводненията (20 г. вълна, 100 г. вълна и 1000 г. вълна). За всеки отделен сценарий са остойностени разходи и ползи и е избран този от тях, който има най-високи стойности на коефициента разходи-ползи. Избраните сценарии за всички РЗПРН са консолидирани в обща програма от мерки за управление на риска от наводнения на ниво район за басейново управление.

В резултат на обществените обсъждания са направени промени в мерките за управление на риска от наводнения основно в две направления. Първо, оптимизирани са неструктурни мерки (най-вече свързани с обучение) при запазване на нивото на защита. Второ, включени са допълнителни мерки на ниво район за басейново

управление на водите, които не са били в обхвата на проекта на програма от мерки. Тези промени в резултат от общественото обсъждане са довели до промяна в общия размер на разходите.

5.4. Мерки относно наводненията, изисквани и предприети съгласно други актове на общността

В Пом на ЗБР са разписани мерки за естествено задържане на водите. Те са насочени към възстановяване и управление на заливаемите зони, възстановяване на меандри, връщане на реката в естественото и речно корито, възстановяване на връзката между отделени езера и реката, изземване/изтласкване на натрупаните наносни материали, стабилизиране на двата бряга с възстановяване на екологичните и компоненти. Предвидено е също и залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове.

5.5. Потенциални източници на финансиране

Разгледани са следните източници за финансиране:

➤ Държавен бюджет

Средства от държавния бюджет, които се насочват за дейности, попадащи в обхвата на ПУРН, се изразходват основно по няколко направления:

- ✓ целеви субсидии от държавния бюджет за дейности, свързани със защита от наводнения;
- ✓ национално публично съфинансиране на проекти по линия на ЕС;
- ✓ ведомствени разходи на администрацията, свързани с управлението на водите;

➤ Общини

По линия на своите бюджети, общините финансират редица дейности, попадащи в обхвата на ПУРН. Това са дейности, свързани със задълженията им по закон: компетенции в сферата на благоустройството и комуналните дейности - почистване и брегоукрепителни дейности - в т.ч. корекции на речни корита, корекции на дерета; противоерозионни дейности и т.н. За голяма част от тези мерки общините от Западнобеломорски район имат възможност чрез кандидатстване с проекти да получат финансиране по новите програми за трансгранично сътрудничество България – Македония, България – Гърция и България – Р Сърбия.

➤ Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС)

ПУДООС е юридическо лице, създадено по силата на чл.60 ал.1 от Закона за опазване на околната среда, и има статут на държавно предприятие по смисъла на чл.

62, ал. 3 от Търговския закон. Основен предмет на дейност на ПУДООС е реализация на екологични проекти и дейности в изпълнение на национални и общински стратегии и програми в областта на околната среда. За целта ПУДООС:

- ✓ предоставя безвъзмездно финансиране за екологични проекти на общини;
- ✓ отпуска заеми за финансиране на екологични проекти на общини, физически и юридически лица (безлихвени или нисколихвени заеми);
- ✓ предоставя субсидии за покриване на част или пълния размер на дължими лихви по банкови кредити, отпуснати за реализация на екологични проекти и обекти.

Финансират се:

- ✓ инвестиционни екологични проекти;
- ✓ неинвестиционни проекти и дейности за опазване и възстановяване на околната среда;
- ✓ проекти на МОСВ за развитие и поддържане на Националната система за мониторинг и контрол на околната среда и водите.

➤ **Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“**

В периода 2007-2013 г. по линия на ОПОС е финансиран един голям проект свързан с управлението на риска от наводнения. Това е проект DIR 51211229-1-171 „Разработване на планове за управление на риска от наводнения“, финансиран по Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна помощ BG161PO005/12/1.20/02/29 на Приоритетна ос 1 на ОПОС 2007–2013. Бенефициенти по проекта са четирите дирекции за басейново управление на водите в България. Целта на проекта е те да бъдат подпомогнати при разработването на Плановите за управление на риска от наводнения в съответствие с посочения обем и съдържание в националното законодателство и изискванията на Европейския съюз.

Приетата ОПОС 2014 – 2020 г., одобрена с решение на ЕК на 15 юни 2015 г., съдържа 6 приоритетни оси.

Пряко насочена към превенцията на риска от наводнения е Приоритетна ос 4 /ПО 4/: „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“, която ще финансира 2 групи мерки:

- ✓ мерки за повишаване защитата и готовността за адекватна реакция на населението при наводнения;
- ✓ мерки за повишаване защитата на населението от свлачищни процеси.

➤ **Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.**

В резултат от възприетия при програмирането за периода 2014-2020 г. подход на демаркация на подкрепяните по отделните оперативни програми дейности, ПРСР 2014-2020 г. няма да финансира мерки за повишаване защитата и готовността за адекватна реакция на населението при наводнения, които ще бъдат в обхвата на ОПОС 2014-2020 г. Подробният анализ на мерките, които ще бъдат подкрепени от ПРСР 2014-2020 г.,

обаче показва, че Програмата предоставя косвени възможности за финансиране на проекти, свързани с ПУРН.

➤ **Програми за териториално сътрудничество**

Европейското териториално сътрудничество, финансирано от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), е предназначено да подкрепя хармоничната и балансирана интеграция на територията на ЕС чрез подпомагане на сътрудничеството в области, които са от значение за общността на трансгранично, транснационално и междурегионално равнище.

Оперативните програми за териториално сътрудничество, които са обект на анализ, са:

- ✓ Програми за трансгранично сътрудничество по вътрешните граници на Европейския съюз: България - Гърция и България - Румъния с финансиране от ЕФРР;
- ✓ Програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз: България - Турция, България - Република Македония, България - Сърбия. Тези три програми ще се финансират както от ЕФРР, така и от Инструмента за пред-присъединителна помощ (ИПП) на ЕС;
- ✓ Програмата за Черноморския басейн, финансирана както от ЕФРР, така и от Европейския инструмент за добросъседство и партньорство (ЕИДП);
- ✓ Програмата за транснационално сътрудничество в Зона "Югоизточна Европа" (South East European Space);
- ✓ Програма за междурегионално сътрудничество INTERREG;
- ✓ Програма за транснационално сътрудничество БАЛКАНИ - СРЕДИЗЕМНО МОРЕ 2014-2020;
- ✓ Програма за транснационално сътрудничество „Дунав 2014-2020“.

➤ **Обобщен ресурс за изпълнение на Програмите от мерки за всеки РЗПРН**

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, общинските бюджети и дружеството „Напоителни системи“ ЕАД са най-големите потенциални източници на средства за мерки, влизащи в обхвата на ПУРН. Те осигуряват съответно 24,1%, 23,5% и 18,8% от прогнозирания финансов ресурс общо за страната (Таблица № 7).

Таблица № 7. Източници на финансиране на мерки в обхвата на ПУРН – общо за България за периода 2016-2021 г. (млн.лв.)

Източник на финансиране	Сценарии		
	Оптимистичен	Реалистичен	Песимистичен
Държавен бюджет	30,0	27,0	24,0

Източник на финансиране	Сценарии		
	Оптимистичен	Реалистичен	Песимистичен
Общински бюджети	166,4	149,8	133,1
ПУДООС	18,6	16,7	14,9
ОПОС	153,6	153,6	153,6
"Напоителни системи" ЕАД	132,0	120,0	108,0
Програма за трансгранично сътрудничество „Румъния-България“	117,3	105,6	93,9
Програма за трансгранично сътрудничество „Гърция-България“	28,0	25,2	22,4
Програма за транснационално сътрудничество „БАЛКАНИ - СРЕДИЗЕМНО МОРЕ 2014-2020“	5,9	5,3	4,7
Програма за транснационално сътрудничество „Дунав 2014-2020“	39,1	35,2	31,3
ВСИЧКО	690,9	638,4	585,9

С цел да се определят прогнозните средства, на които Западнобеломорският район може да разчита за финансиране на потенциални мерки от ПУРН, е приложен следният алгоритъм:

✓ От общия ресурс са изключени финансовите източници, които не са приложими за района – напр. Програма за транснационално сътрудничество „Дунав 2014-2020“ и Програма за трансгранично сътрудничество „Румъния-България“;

✓ Към сумата на останалия финансов ресурс е приложен коефициент от 8,1%, който представлява делът на населението на Западнобеломорски район от общото население на страната. По този начин общият прогнозен финансов ресурс за страната се разпределя пропорционално между районите на база население.

Въз основа на направените изчисления, прогнозният финансов ресурс, който Западнобеломорският район ще може да използва за финансиране на мерките от ПУРН за периода 2016-2021 г., е съответно:

- реалистичен сценарий – 40,4 млн.лв.;
- оптимистичен сценарий – 43,4 млн.лв.;
- песимистичен сценарий – 37,4 млн.лв.

Анализът на възможните източниците на финансиране на Програмата от мерки показва, че прогнозните възможни средства за финансиране на програмата от мерки за управление на риска от наводнения в ЗБР за периода 2016-2021 г. са 40,4 млн. лв. общо за 6 годишния период. При допускане за равномерно разпределение на средствата, това означава средногодишно 6,73 млн. лв.

Разпределението на посочените средства по речни басейн (въз основа на дела на населението, живеещо в съответния речен басейн) е както следва:

За басейна на р. Струма :

- ✓ 31,7 млн. лв. – за 6 г. период;
- ✓ средно годишно - 5,28 млн.лв.

За басейна на р. Места:

- ✓ 8,7 млн.лв. – за 6 г. период;
- ✓ средно годишно 1,45 млн.лв.

Съгласно предложената програма от мерки за речния басейн р. Струма разпределението на необходимите средства по години, представено в Таблица № 8.

Таблица № 8. Разпределение на необходимите средства по години за речния басейн на р. Струма

Период/ година	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Общо
Размер на разходите (лв.)	18 483 959	9 871 862	8 800 262	1 840 262	1 810 262	1 810 262	42 616 869

Съгласно предложената програма от мерки за речния басейн р. Места разпределението на необходимите средства по години, представено в Таблица № 9.

Таблица № 9. Разпределение на необходимите средства по години за речния басейн на р. Места

Период/ година	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Общо
Размер на разходите (лв.)	2 713 383	2 312 018	2 476 618	493 619	483 619	483 619	8 962 875

Анализът на представените данни показва, че:

1. Има недостиг на средства, който за басейна на р. Струма е 10 916 896 лв., за басейна на р. Места е 262 875 лв., а общо за ЗБР е 11 179 771 лв.

Трябва да се има предвид, че програмата съдържа както мерки за защита и предотвратяване на наводнения, така и мерки, които се изпълняват само при възникване на наводнения, като например:

- изграждане на временни прегради за локална защита на сгради и др. обекти при преминаване на по-големи водни количества от оразмерителните за 100 г. вълна (чуваля с пясък, водонепропускливи панели, земни насипи и други);
- евакуация на хора и техника при преминаване на по-големи водни количества от оразмерителните за 100 г. вълна;
- изпомпване на води от сгради и др. обекти при преминаване на по-големи водни количества от оразмерителните за 100 г. вълна;
- ликвидиране на замърсявания в резултат от заливане на колектори за отпадъчни води след наводнения чрез изземване на повърхностния слой - ще се реализира само при необходимост и в случай на замърсяване;
- отстраняване на локални щети по бреговете след наводнение за осигуряване преминаването на евентуална бъдеща вълна;
- оценка на щетите, устойчивостта и годността за ползване на засегнати от наводнения сгради и инфраструктура.

Ако разходите за изпълнение на гореописаните мерки се приспадат от общите разходи за изпълнение на програмите от мерки, тъй като тяхното изпълнение има случаен и непрогнозируем характер, то:

- за басейна на р. Струма ще са необходими 34 478 312 лв. (а при възникване на наводнение ще са необходими още 8 138 557 лв.);
- за басейна на р. Места ще са необходими 7 506 660 лв. (а при възникване на наводнение ще са необходими още 1 456 215 лв.);
- общо за ЗБР за БУ ще са необходими 41 984 972 лв. (а при възникване на наводнение ще са необходими още 9 594 772 лв.).

2. В първите три години се получават големи натрупвания на разходи за изпълнение на съответните мерки. Опитът показва, че отделянето на сериозен финансов ресурс за кратък период от време затруднява централната и местните власти и е необходимо намирането на приемлив подход за разпределение на тежестите през целия 6 годишен период. За да се осъществи подобна задача, бяха приоритизирани част от мерките, чието осъществяване търпи отлагане във времето, както следва:

- изграждане на диги извън населените места, предназначени за защита на транспортната инфраструктура и други обекти от Приоритет 2: По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса и Приоритет 3: Повишаване защитата на околната среда;

➤ ремонт на диги извън населените места, предназначени за защита на транспортната инфраструктура и други обекти от Приоритет 2: По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса и Приоритет 3: Повишаване защитата на околната среда.

За басейна на р. Струма отлагането на подобни мерки ще позволи 1 200 000 лв. да се прехвърлят от 2016 г. в 2019 г., а сума от 1 850 000 лв. да се прехвърли от 2017 г. в 2020 г.

За басейна на р. Места отлагането на подобни мерки означава прехвърляне на 250 000 лв. от 2016 г. в 2019 г., а 500 000 лв. да се прехвърлят от 2017 г. в 2020 г.

Резултатите от направените прехвърляния на средства върху финансовото натоварване по години за басейна на р. Струма, басейна на р. Места и за ЗБР на БУ са представени в Таблица № 10, Таблица № 11 и Таблица № 12.

Таблица № 10. Резултати от направените прехвърляния на средства върху финансовото натоварване по години за басейна на р. Струма

Период/ година	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Общо
Разходи - Времеви график „лв.“	18 483 959	9 871 862	8 800 262	1 840 262	1 810 262	1 810 262	42 616 869
Разходи при възникнала необходимост	- 8 138 557	-	-	-	-	-	-8 138 557
Отложени разходи	-1 200 000	-1 850 000	-	-	-	-	-
Прехвърлени	-	-	-	+1 200 000	+1 850 000	-	-
Нов график	9 145 402	8 021 862	8 800 262	3 040 262	3 660 262	1 810 262	34 478 312

Таблица № 11. Резултатите от направените прехвърляния на средства върху финансовото натоварване по години за басейна на р. Места

Период/ година	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Общо
Разходи - Времеви график „лв.“	2 713 383	2 312 018	2 476 618	493 619	483 619	483 619	8 962 875
Разходи при възникнала	- 1 456 215	-	-	-	-	-	- 1 456 215

Период/ година	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Общо
необходимост							
Отложени разходи	- 250 000	-500 000	-	-	-	-	-
Прехвърлени	-	-	-	+250 000	+500 000	-	-
Нов график	1 007 168	1 812 018	2 476 618	743619	983 619	483 619	7 506 660

Таблица № 12. Резултати от направените прехвърляния на средства върху финансовото натоварване по години за ЗБР за БУ

Период/ година	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Общо
Разходи - Времеви график „лв.“	21 197342	12 183 880	11 276 880	2 333 881	2 293 881	2 293 881	51 579 745
Разходи при възникнала необходимост	- 9 594 772	-	-	-	-	-	- 9 594 772
Отложени разходи	- 1 450 000	-2 350 000	-	-	-	-	-
Прехвърлени	-	-	-	+1 450 000	+2 350 000	-	-
Нов график	10 152 570	9 833 880	11 276 880	3 783 881	4 643 881	2 293 881	41 984 973

Освен като натоварване по години, финансирането на мерките следва да се разгледа и в аспекта на необходимостта от средства, съобразно **честотата на сбъждане** на съответните рискове от наводнение. За целта могат да бъдат разгледани 3 сценария, а именно:

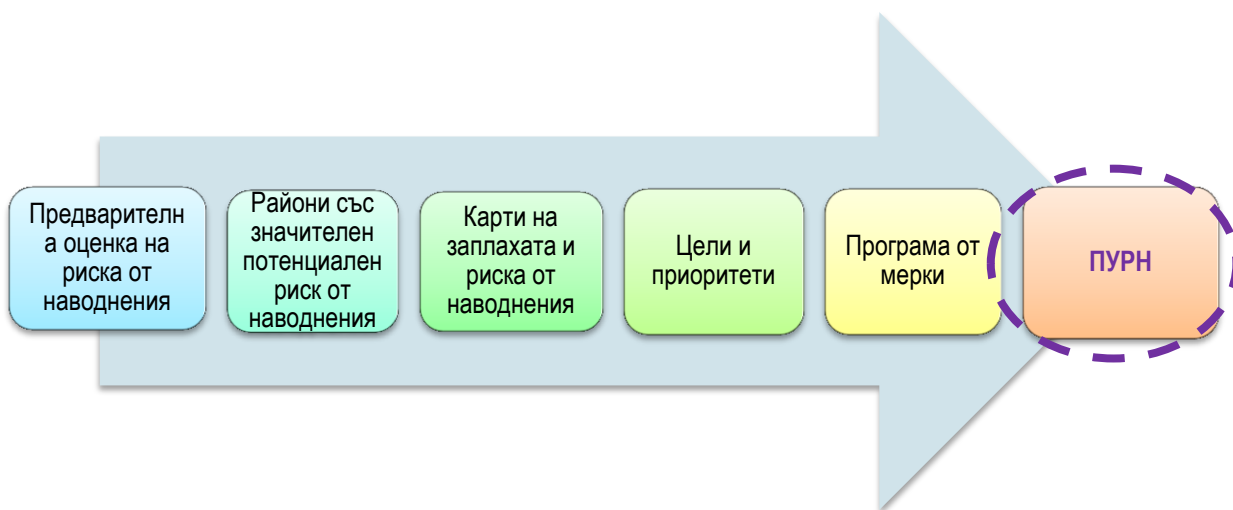
➤ **Сценарий, при който през шест годишния период не се случва наводнение $\geq 1\,000$ г. вълна** – необходимите средства са 41 984 973 лв., или това са необходимите средства за изпълнение на програмата от мерки без разходите за мерките, които се изпълняват при възникнала необходимост, т.е. мерките за реакция по време на големи наводнения и мерките за спешни възстановителни работи и възстановяване на нормалните условия за живот и работа след наводнения. Прогнозните възможни средства за финансиране на програмата са 40,4 млн.лв. В този случай ще е необходимо да се осигури допълнително финансиране в размер на 1 984 973 лв.

➤ **Сценарий, при който във всеки от районите с потенциален риск от наводнения през шест годишния период се случва поне веднъж наводнение $\geq 1\ 000$ г. вълна** – необходимите средства са 51 579 745 лв., или това са средствата общо за изпълнение на програмата от мерки от 41 984 973 лв. и разходите за мерките, които се изпълняват при възникнала необходимост, веднъж в 6 годишния период в размер на 9 594 772 лв. Прогнозните възможни средства за финансиране на програмата отново са 40,4 млн.лв. В този случай ще е необходимо да се осигури допълнително финансиране в размер на 11 179 745 лв.

➤ **Сценарий, при който във всеки от районите с потенциален риск от наводнения през шест годишния период всяка година се случва наводнение $\geq 1\ 000$ г. вълна** – необходими средства са 99 553 605 лв., или това са средствата общо за изпълнение на програмата от мерки от 41 984 973 лв. и разходите за мерките, които се изпълняват при възникнала необходимост, всяка година в 6 годишния период в размер на 57 568 632 лв. (6 години по 9 594 772 лв.). Прогнозните възможни средства за финансиране на програмата отново са 40,4 млн.лв. В този случай ще е необходимо да се осигури допълнително финансиране в размер на 59 153 605 лв.

6. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ В ПЕРИОДА 2016-2021г.

6.1. Описание на приоритетите при изпълнението на ПУРН

Определянето на сроковете за изпълнение на мерките и разработването на график за прилагането на Програмата от мерки е съобразено с:

- приоритетността на съответните мерки от гледна точка потенциалните заплахи, свързани с риска от наводнения;
- технологичното време, което е необходимо за осъществяването на съответните мерки (напр. необходимост от прединвестиционни проучвания, ежегодна повтораемост на дейностите и т.н.);
- възможностите за финансиране на отделните мерки, произтичащи от резултатите от определянето на източниците за финансиране на мерките;
- приоритетността, наложена от изискванията на европейското законодателство - Директива 85/337/ЕИО на Съвета от 27 юни 1985 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда и Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

6.2. Начин за наблюдение на напредъка по изпълнение на ПУРН

Планът за управление на риска от наводнения е първия стратегически документ в сферата на управлението на риска от наводнения в страна. По тази причина е важно

не само да бъде реализиран съобразно предварително поставените цели, срокове и ресурси, а да се постигне и устойчивост с повишаване на ефекта от прилагането му в бъдеще. За тази цел е необходимо да се осъществява периодично наблюдение (мониторинг), като в същото време се извършва и оценка на постигнатите резултати.

За всеки стратегически документ от голяма важност е:

1. Да бъде реализиран съобразно предварително поставените цели, срокове и ресурси;
2. Да бъде устойчив във времето и да развива заложените в него дейности и ефекти.

За тази цел е необходимо да се осъществява наблюдение и оценка на осъществяването на плана, и да се набелязват подходящи действия – за коригиране и усъвършенстване на заложените в него дейности.

Наблюдението подпомага контрола на изпълнението на заложените мерки, включително управлението и процеса на вземане на решения, чрез описание на предприетите действия, събития и условия в рамките на определен период от време, като систематизира събраната информация за напредъка, промените и последиците от предприетите действия. Трябва да установява статуса и да проследява напредъка в осъществяването на отделните компоненти и подкомпоненти на програмите за изпълнение на Плановите за управление на риска от наводнения. Също така следва да идентифицира възникващи проблеми, факторите, които ги обуславят, и да предлага възможни мерки и решения на възникнали проблеми

Оценката е насочена към установяване на степента, в която се постигат поставените приоритети и цели на плана за управление на риска от наводнения, като се извършва систематичен преглед на предприетите действия за осигуряване на информация за изпълнението на мерките в краткосрочен и дългосрочен план. Основните елементи, които следва да бъдат наблюдавани във връзка с изпълнението на Плана за управление на риска от наводнения са:

- спазване на предвидения график на дейностите;
- постигнати резултати;
- достигане на поставените цели и въздействие на плана за управление на риска от наводнения върху потенциалния риск от наводнения.

Основната цел на наблюдението е проследяване на ефектите и отклоненията от планираното, достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последиците от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодоляни.

Наблюдението на напредъка по изпълнението на ПУРН следва да се разглежда, респ. да се оценява в два аспекта:

- напредък по отношение на прилагане на мерките;
- напредък и резултати по отношение на постигане на целите.

И в двете направления следва да бъдат определени:

- индикатори за оценка на напредъка;
- компетентни органи за контрол;
- форма и ред за отчитане и оценка на изпълнението.

Това, което не бива да бъде забравяно, е необходимостта мониторингът да бъде извършван достатъчно често, за да могат да бъдат коригирани отклоненията от направения план.

Мониторингът и оценката за изпълнението на ПоМ, която е заложена в Плана за управление на риска от наводнения, предполагат следната последователност от действия:

1. Избор на критерии и показатели за мониторинг и оценка;
2. Мониторинг на изпълнението;
3. Съпоставка на постигнатото с целевото състояние;
4. Предлагање и предприемане на коригиращи действия.

Напредък по отношение на прилагане на мерките

Няма гаранция, че всяка заложена мярка в ПУРН ще бъде завършена. Това е така, защото приоритетите и финансирането се променят въз основа на нови данни, които могат да станат достъпни, което може да означава промяна на програмата.

През първият 6-годишен цикъл, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ ще следи мерките и ще докладва за напредъка по тяхното изпълнение. Всички отговорни органи за изпълнението на мерките и управлението на риска ще работят заедно за постигане на целите и намаляване на разходите.

Като резултат от Екологичната оценка на ПУРН са определени мерки за наблюдение и контрол при прилагането на плана за управление на риска от наводнения с отговорен орган за изпълнението, индикатори за оценка на напредъка, както и периодичността на отчитане.

Таблица № 13 Мерки по наблюдение и контрол на изпълнението на ПУРН в Западнобеломорски район за басейново управление

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за изпълнението
Поддържане на регистър на изпълнените мерки от Програмата от мерки на ПУРН (код, име, място на прилагане, вкл. име и код на 33, в случай, че мярката попада в 33)	Брой изпълнени мерки	Ежегодно	БДЗБР

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за изпълнението
Провеждане на мониторинг на качеството на водата от засегнати от наводнения водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и санитарно-охранителни зони	Изследвани показатели по Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели	По време и след наводнения	Собствениците на водовземните съоръжения, МЗ/РЗИ
Провеждане на мониторинг върху екологичното състояние на водните тела, засегнати от реализиране на мерки от Програмата от мерки към ПУРН	Биологични, хидроморфологични и физикохимични елементи за качество; Установени отрицателни въздействия върху околната среда и/или човешкото здраве в резултат на прилагане на мерки от ПУРН	Ежегодно	БДЗБР, РИОСВ, ИАОС
Документиране на настъпилите наводнения и оценка на щетите от тях	Брой документиран наводнения с описание на: дата, място, мащаб и оценка на щетите.	Периодично, според възникването на наводнения	Общини, застрахователи, ГД ПБЗН, НИМХ, БДЗБР
Обследване на техническото и експлоатационно състояние на язовирните стени и съоръженията към тях и участъците с намалена проводимост	Брой обследвани язовирни стени и съоръжения към тях; Брой/км участъци с намалена проводимост	Ежегодно	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, областни управители, кметове, БДЗБР
Съгласувани от БДЗБР инвестиционни предложения за защита от вредното въздействие на водите	Брой становища за допустимост по чл. 155, ал.1, т.23 от Закона за водите	Ежегодно	БДЗБР

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за изпълнението
Стартирали инвестиционни предложения/дейности от Програмата от мерки в ПУРН,вт.ч.: • Издадени разрешителни за изграждане на нови, реконструкция или модернизация на съществуващи системи и съоръжения за регулиране на оттока и за защита от вредното въздействие на водите (в и извън защитени зони); • Издадени разрешителни, свързани с осигуряване на проводимост на речните корита и дерета за преминаване на висока вълна	Брой издадени разрешителни	Ежегодно	БДЗБР
Документиране на въздействията върху околната среда при приложени мерки от ПоМ на ПУРН в случаите на наводнение	Брой анализи	Ежегодно	БДЗБР

Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда ще се извършва на всеки две години от Басейнова дирекция "Западнобеломорски район" (БД „ЗБР“) –Благоевград. е се изготвя Доклад по наблюдението и контрола при прилагането на ПУРН, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на ПУРН, който да представя в МОСВ не по-късно от 1 юли на всеки две години.

Напредък и резултати по отношение на постигане на целите заложиени в ПУРН

Степента на постигането на целите е резултат от комплексното прилагане на планираните в ПУРН мерки и се явява критерий за ефективността на приложените мерки.

По-долу е са посочени индикаторите за оценка на постигането на национално дефинираните цели на управление на риска от наводнения

Таблица № 14: Индикатори за мониторинг на постигане на целите при изпълнението на ПУРН

Цели		Индикатори
1.1	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Брой хора, потенциално засегнати от наводнения с вероятност за настъпване 1 %
1.2	Осигуряване на бързо отвеждане на водите по време на интензивни валежи и наводнения на градските райони	% на площта с осигурено бързо отвеждане на водите спрямо общата урбанизирана площ
1.3	Възстановяване на нормалните условия на живот	% на площта, в която има адекватни мерки спрямо общата урбанизирана площ
1.4	Намаляване броя на засегнатите обекти на социалната инфраструктура	Брой обекти на социалната инфраструктура, потенциално засегнати от наводнения с вероятност за настъпване 1 %
2.1	Подобряване защитата на обекти на техническата инфраструктура	Брой на важни пътища и железопътни линии, потенциално засегнати от наводнения с вероятност за настъпване 1 %
2.2.1	Подобряване защитата на важни промишлени обекти	Брой на важни промишлени обекти, потенциално засегнати от наводнения с вероятност за настъпване 1 %
2.2.2	Подобряване защитата на важни културно-исторически обекти	Брой на важни културни и исторически обекти, потенциално засегнати от наводнения с вероятност за настъпване 1 %
3.1	Подобряване защитата на промишлени обекти (предимно обекти на IPPC и SEVESO)	Брой на важни промишлени обекти, които ще бъдат източници на замърсяване на потенциално засегнати от наводнения територии с вероятност за настъпване 1 %
3.2	Минимизиране на засегнатите зони за защита на водите, защитени територии и защитени зони	Площ на защитени територии, които са изложени на замърсяване от замърсени води при наводнения (ха)

Цели		Индикатори
3.3	Подобряване задържането на води от земеделски, горски и крайречни зони	Площ от речния басейн, където се прилагат мерки за водозадържане. (ха или км ²) <i>Следва да включва съществуващите гори, така че площта на горите във всеки речен басейн да могат да бъдат наблюдавани.</i>
4.1	Повишаване на готовността на населението за реакция при наводнения	Население от рисковите зони, където са били извършени обществени кампании и предоставена информация за защита от наводнения. (брой обучено население, брой обучения, семинари, брошури и др.) <i>Трябва да включва действия, които са предприети за повишаване готовността в случай на наводнение.</i>
4.2	Подобряване на реакцията на населението в наводнения	Население от рисковите зони, където са били извършени обществени кампании и предоставена информация за защита от наводнения. (брой обучения, семинари, брошури и др.) <i>Трябва да включва действия, които са предприети за подобряване на реакцията в случай на наводнение.</i>
5.1	Създаване на съвременна правна рамка за планирането на териториите и управление на риска от наводнения	Подобряване на състоянието на правната рамка, регулираща управлението на риска в района (брой актуализирани нормативни актове)
5.2	Осигуряване на оперативна информация за управление на риска от наводнения	Статус на качеството и наличността на оперативна информация в региона (брой предоставена информация)
5.3	Квалификация на персонала, участващи в управление риска от наводнения	Отношението на броя квалифициран персонал към броя квалифициран персонал, който е необходим (%).
5.4	Сътрудничество на заинтересованите страни в рамките на целия речен басейн за управление на наводненията	Брой ключови заинтересовани страни, които са въввлечени в управлението на риска от наводнения.
5.5	Осигуряване на адекватен отговор от публични институции	Брой на публичните институции, които са съгласни да предприемат действията, специфицирани в аварийните планове.

Осъществяването на наблюдението (мониторинга) цели да събира информация за предприетите действия за изпълнението на планираните мерки в ПУРН достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, при необходимост.

Мониторингът следва да бъде извършван достатъчно често, за да могат да бъдат коригирани отклоненията от направения план своевременно.

Информация за напредъка за изпълнение на мерките от програмата ще се събира от съответните институции и организации, които са посочени като отговорни за изпълнението на съответната мярка. За целите на периодичното наблюдение следва да се изготвя доклад до басейновата дирекция в определен формат.

Информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на всички мерки от програмата ще се събира и обобщава на годишна база от Басейновата дирекция. За целите на системата за отчет и контрол на изпълнението на мерките от програмата, БД ежегодно ще систематизира и обобщава в доклад напредъка по изпълнение на мерките по ред съгласуван с отговорните институции.

Годишните доклади ще служат като междинни оценки на изпълнението на програма от мерки. В края на периода ще бъде изготвен заключителен доклад за целия период на програмата за изпълнение на ПУРН и същата ще бъде изготвена за следващия шестгодишен период.

Докладите ще са публични, а резултатите ще се оповестяват пред обществеността периодично.

6.3. Компетентни органи за прилагане на плана

Определянето на отговорните институции във всеки стратегически документ, какъвто е и ПУРН, го превръща в работещ и позволява създаването на система за мониторинг и контрол на изпълнението.

Направен е анализ за определяне на най-адекватната институция или лица, отговорни за изпълнение на съответната мярка. За тази цел е следван подход, при който са отчетени:

- задълженията по силата на нормативен акт (в т.ч. по управление, контрол, финансиране и др.) свързани със защита от наводнения на дадените институции;
- обичайната практика и работа на институциите в страната във връзка с изпълнението на дейности по защита от наводнения.

Основните нормативни актове, които регламентират функциите и отговорностите на институциите във връзка със защитата от наводнения са: Закона за водите и Закона за защита при бедствия.

Съгласно Закона за водите, защитата от вредното въздействие на водите, вкл. защитата от наводнения, е оперативна и постоянна.

Оперативната защита се изразява в провеждане на дейностите по:

- предупреждение;
- изпълнение на неотложни мерки за намаляване на въздействието;
- оповестяване;
- спасителни операции;
- оказване на медицинска помощ при спешни състояния;
- оказване на първа психологична помощ на пострадалите и на спасителните екипи;
- овладяване и ликвидиране на екологични инциденти;
- защита срещу взривни вещества и боеприпаси;
- операции по издирване и спасяване;
- радиационна, химическа и биологична защита при инциденти и аварии с опасни вещества и материали и срещу ядрени, химически и биологични оръжия;
- ограничаване и ликвидиране на пожари;
- временно извеждане, евакуация, укриване и предоставяне на индивидуални средства за защита;
- извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи;
- ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести;
- други операции, свързани със защитата.

Постоянната защита включва:

- изграждане и поддържане на диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения;
- създаване и поддържане на системи за наблюдения, прогнози и предупреждения;
- регулиране нивото на подземните води при опасното им повишаване или понижаване
- дейности за защита на водосборните басейни от водна ерозия;
- поддържане проводимостта на речните легла;
- изграждане и поддържане на укрепителни и/или брегозащитни съоръжения по морския бряг за защита от вълновото въздействие;

- прилагане на мерки за предотвратяване и ограничаване на щетите, нанесени от природните наводнения, провеждани в съответствие с планове за управление на риска от наводнения;
- изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация;
- изпълнение на дейности по незабавно извеждане от експлоатация на язовирни стени и/или съоръжения към тях, които са в пред аварийно състояние, до възстановяване на технологичната и конструктивната им сигурност или ликвидация на такива язовирни стени и/или съоръжения, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни;
- поддържане на условията за корабоплаване по река Дунав.

Отговорностите на институциите по осигуряване на оперативна и постоянна защита са следните:

❖ **Министерски съвет**

Съгласно Закона за защита при бедствия Министерският съвет формира държавната политика в областта на защитата при бедствия и:

- осъществява общото ръководство на защитата при бедствия;
- приема стратегия за намаляване на риска от бедствия;
- приема Национална програма за защита при бедствия и годишни планове за изпълнението ѝ;
- приема Национален план за защита при бедствия, като Министър-председателят на Република България въвежда със заповед Националния план за защита при бедствия;
- въвежда Национална система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия и определя с наредба условията и реда за функционирането ѝ по предложение на министъра на вътрешните работи;
- предвижда финансови средства за защита при бедствия.

Към Министерският съвет има създаден Консултативен съвет, който подпомага дейността му и включва представители на министерствата, ведомствата, Българската академия на науките, висши училища, научно-изследователски институти, Националното сдружение на общините в Република България и юридически лица, имащи отношение към защитата от бедствия.

Към Министерският съвет е създадена и функционира **Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане**. Комисията ръководи и контролира дейността по предоставяне на целевите средства от държавния бюджет за:

- финансиране на превантивни дейности от Националната програма за защита при бедствия по чл. 18 от Закона за защита при бедствия, включени в годишния план за изпълнението ѝ;
- разплащане на непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийни работи при бедствия на включените чрез оперативните центрове сили и средства на единната спасителна система;
- финансиране на неотложни възстановителни работи;
- предоставяне на възстановителна помощ;
- обезщетяване на физически и юридически лица за реално причинените им вреди при или по повод извършването на нормативно установени действия за защита при бедствия и др.

❖ Министерство на околната среда и водите (МОСВ)

МОСВ има следните компетенции във връзка със защитата от вредното въздействие на водите:

- координиране изпълнението на задълженията на страната по изискванията на Директивата за наводненията;
 - утвърждаване на ПУРН. Координиране и обобщаване изпълнението на ПУРН и приемане отчетите с резултатите за изпълнението им;
 - утвърждаване на методически документи, свързани с оценката на риска от наводнения в т.ч.:
 - ✓ методика за предварителна оценка на риска от наводнения;
 - ✓ критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН;
 - ✓ методика за оценка на заплахата и риска от наводнения;
 - ✓ методика за анализ на разходите и ползите при оценка на мерките в
- плановите за управление на риска от наводнения.

- трансгранично сътрудничество и координация, свързани с управление на риска от наводнения;
- организиране и провеждане на докладването на изпълнението на изискванията на Директивата за наводненията пред ЕК;
- съставяне на годишни и месечни графици за водовземане от комплексните и значимите язовири по Приложение № 1 към Закона за водите;
- контрол и информация по изпълнението на месечните графици за водовземане от комплексните и значимите язовири по Приложение № 1 към Закона за водите;
- оперативно управление на повърхностните води при възникване на извънредни ситуации при наводнения или суша.

❖ Басейнови дирекции

Функциите на басейновите дирекции могат да се структурират в четири основни групи:

➤ *Управленски функции* – оперативно управление на водите чрез разработване и изпълнение на План за управление на речния басейн и План за управление на риска от наводнения, на ниво район за басейново управление на водите; разработване на програми от мерки за намаляване на потенциалните неблагоприятни последици от наводненията за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност, и за намаляване на вероятността от наводнения, и тяхната актуализация, вкл. прилагане на мерки за предотвратяване и ограничаване на щетите, нанесени от природните наводнения, провеждани в съответствие с плановете за управление на риска от наводнения; трансгранична координация и сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави в съответствие с държавната политика за двустранно и многостранно сътрудничество.

➤ *Регулаторни функции* – свързани са с разрешителния режим за водовземане и ползване на водните обекти, съгласно Закона за водите; разработване на мрежи и програми за мониторинг на водите на басейново ниво, определяне на зони за защита на водите, водене на определените в Закона за водите регистри; оценка на риска от наводнения.

➤ *Контролни функции* – осъществяване на дейности по контрол и инспекции във връзка с недопускане и предотвратяване на последиците от вредното въздействие на водите, вкл. регулиране нивото на подземните води при опасното им повишаване или понижаване, дейности за защита на водосборните басейни от водна ерозия, поддържане проводимостта на речните легла; контрол върху мерки за предотвратяване и ограничаване на щетите, нанесени от природните наводнения; съхраняване и опазване на водните екосистеми и свързаните с тях екосистеми.

➤ *Информационни функции* – осигуряване на информация за обществеността за състоянието на водите и за риска от наводнения; провеждане на обществено обсъждане на ПУРБ и ПУРН.

❖ Кметове на общини

Кметовете на общини планират защитата при бедствия чрез изготвяне и приемане на общински планове за защита при бедствия, както и:

➤ организират и ръководят защитата при бедствия на територията на общината;

- организират, координират и провеждат превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия;
- осъществяват своевременното оповестяване и информиране на населението при заплаха от възникване или за възникнало бедствие;
- планират в проекта на общинския бюджет - финансови средства за осигуряване на дейностите по плана за защита при бедствия в общината, както и резерв за неотложни и непредвидени разходи, свързани със защитата на населението;
- представят на областния управител ежегоден доклад за дейността по защитата при бедствия;
- създават със заповед щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия и за взаимодействие с други щабове;
- отговарят за почистването на речните легла в границите на урбанизирана територия, като:
 - ✓ назначават със заповед междуведомствена комисия, включваща представители на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР, съответната басейнова дирекция, съответната РИОСВ, Изпълнителната агенция по горите, общината, експерти-еколози и други технически лица;
 - ✓ ежегодно със заповед определят участъците от реката, чиято проводимост е намалена, въз основа на констативен протокол, получен чрез оглед от общинската администрация на състоянието на речните легла в границите на населените места.

При възникване на бедствие на територията на общината кметът:

- въвежда със заповед в изпълнение общинския план за защита при бедствия;
- може да обяви бедствено положение на територията на общината;
- извършва обмен на информация с оперативния център на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението";
- може да привлича юридически и физически лица за предоставяне на лична или материална помощ в съответствие с възможностите им;
- може да се включва в дейностите по защитата и създадените доброволни формирования;
- може да поиска координация от областния управител;
- организира и координира временното извеждане и предоставя неотложна помощ на пострадалите лица;
- организира и координира предоставянето на възстановителна помощ на населението при бедствия;
- организира и контролира извършването на неотложни възстановителни работи при бедствия.

❖ Областни управители

Областните управители отговарят за планирането на защитата при бедствия чрез изготвяне и приемане на областни планове за защита при бедствия. Областните управители:

- организират и ръководят защитата при бедствия в областта;
- организират и отговарят за обучението на областната администрация за начините на поведение и действие при бедствия и изпълнение на необходимите защитни мерки;
- координират и контролират подготовката за бедствия, извършвана от областната администрация, териториалните звена на министерствата и ведомствата, юридическите и физическите лица в областта;
- организират и контролират изпълнението на превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия;
- предоставят данни за изготвянето на Националния план за защитата при бедствия;
- създават организация за оповестяване при бедствия;
- представят в МВР ежегоден доклад за дейността по защитата при бедствия;
- създават със заповед щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния щаб;
- организират и координират дейностите по почистването на речните легла извън границите на урбанизирана територия;
- назначават комисии за ежегодни обследвания на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях.

❖ Други министерства и ведомства

- Министърът на регионалното развитие и благоустройството осъществява държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения - водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения на населените места и за предпазване от вредното въздействие на водите в границите на населените места.
- Министърът на земеделието и храните (чрез „Напоителни системи“ ЕАД) осъществява държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения - за хидромелиоративни системи и съоръжения и за предпазване от вредното въздействие на водите извън границите на населените места - изграждане и

поддържане на диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения.

➤ Министърът на енергетиката осъществява държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения - за хидроенергийни системи и обекти.

➤ Държавна агенция за метрологичен и технически надзор отговаря на контрола на изпълнението на:

✓ мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация;

✓ дейности по незабавно извеждане от експлоатация на язовирни стени и/или съоръжения към тях, които са в предаварийно състояние, до възстановяване на технологичната и конструктивната им сигурност или ликвидация на такива язовирни стени и/или съоръжения, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни.

❖ Собственици и ползватели на водностопанските системи и съоръжения

Собствениците и ползвателите на водностопанските системи и съоръжения:

➤ изготвят аварийни планове;

➤ осъществяват поддръжка и ремонтно-възстановителни дейности на язовири, хидротехнически и защитни съоръжения, вкл. поддръжка и проводимост на речното легло, диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения в съответствие с параметрите на преливните съоръжения на разстояние до 500 м от язовирните стени;

➤ осигуряват поддържането им в техническа изправност;

➤ осигуряват използването на информационна система, предоставена от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, съгласно наредба, издадена от министъра на енергетиката по предложение на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор;

➤ осигуряват спазване на изискванията за техническа и безопасна експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях;

➤ регулират водните нива в язовирите с цел намаляване на риска от наводнения;

➤ при изпускане на води от хидротехнически съоръжения по време на преминаване на високи вълни, при аварийни условия или при извършване на ремонтни работи - уведомяват предварително съответните общински администрации, басейнови дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи, а за трансграничните реки - и граничната полиция.

❖ Координационен съвет по водите към МОСВ

Интегрирането на политиката по водите и отрасловите политики във водния сектор се извършва от **Координационен съвет по водите**, включващ министъра на околната среда и водите, министъра на земеделието и храните, министъра на енергетиката, министъра на икономиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи, министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на образованието и науката или оправомощени от тях длъжностни лица, и представител на Националното сдружение на общините в Република България.

Съветът осигурява координацията на дейностите по:

- разработването и изпълнението на планове за управление на речните басейни и на планове за управление на риска от наводнения;
- финансирането и изпълнението на програмите от мерки в ПУРБ и на мерките за постигане на целите за намаляване на вероятността и на неблагоприятните последици от наводнения, включени в ПУРН.

Съветът, ежегодно до края на месец март, обсъжда изпълнението на националните програми за планове за управление на речните басейни и планове за управление на риска от наводнения в отделните сектори и определя необходимите мерки, които министърът на околната среда и водите предлага за приемане от Министерския съвет. Паралелно с това разглежда доклади от областните управители за състоянието на водната инфраструктура и резултатите от контролната дейност в областта.

❖ **Единна спасителна система** - осигурява оперативна защита при наводнения и включва: структури на министерства и ведомства; общини; търговски дружества и еднолични търговци; центрове за спешна медицинска помощ, други лечебни и здравни заведения; юридически лица с нестопанска цел, включително доброволни формирания и въоръжените сили.

Основни съставни части на единната спасителна система са Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР, областните дирекции на МВР и центровете за спешна медицинска помощ.

Оперативната защита се осъществява в съответствие с аварийни планове и с планове за защита при бедствия от Закона за защита при бедствия.

7. КООРДИНАЦИЯ С РАМКОВАТА ДИРЕКТИВА ЗА ВОДИТЕ

В синхрон с принципа за интегрирано управление на водите, съгласно Рамковата директива на водите, ДН изисква и управлението на наводненията да се осъществява на ниво район за басейново управление. Дейностите по изготвяне на ПУРН са съгласувани с тези по актуализиране на ПУРБ за втория планов период.

В съответствие с чл. 146о, ал. 3 от ЗВ, първите Планове за управление на риска от наводнения са разработени съгласувано с актуализацията на ПУРБ. При разработването на ПУРН е използвана информацията и данните използвани при за разработването на ПУРБ.

Хармонизираните срокове за изготвянето на планове за управление, съгласно РДВ и ДН, са отлична възможност наличната информация относно статуса и натиска да се използва едновременно и да се разработят ПоМ, които да спомагат за постигане на статус „добро състояние“ като същевременно намаляват риска от наводнения.

Координацията с РДВ 2000/60/ЕС е отчетена още на ниво разработване на Национален каталог от мерки за управление на речните басейни и разработване на Национален каталог от мерки за управление на риска от наводнения. В двата каталога е отчетено наличието на синергия на типовете мерки допринасящи за постигане на целите едновременно и на двете директиви.

Направена е оценка за съответствието на мерките за управление на риска от наводнения с целите на ПУРБ, както следва:

Оценка дали мярката, която допринася за минимизиране на риска от наводнения, е неутрална, с възможно позитивно въздействие или с възможно негативно въздействие за постигане целите на ПУРБ, т.е. постигане или запазване на добро екологично състояние на повърхностните и подземните тела и постигане или запазване на добър екологичен потенциал на силно модифицираните и изкуствените водни тела.

Ако мярката е оценена с възможно позитивно въздействие, т.е. допринася за изпълнението на целите на Рамковата директива за водите, тя се включва в Програмата от мерки на ПУРБ.

Мерките, които са с възможно позитивно въздействие, идентифицирани в ПоМ на ПУРН и постигат основно целите на ПУРБ, както и мерките/действията, които са планирани в ПУРБ и са с възможно позитивно въздействие за ПУРН, но постигат основно целите на ПУРБ са представени в [Приложение 8](#).

В случай, че оценяваната мярка има възможно негативно въздействие, т.е. възпрепятства постигането на целите на РДВ е извършена проверка по водни тела, за необходимостта от обосноваване на изключение в ПУРБ по линия на чл. 4, ал. 7 на

РДВ, т.е. доказване, че мярката е с изключителен обществен интерес, устойчива е и няма друга технически възможна алтернатива.

В резултат на тази проверка се установи, че укрепването и стабилизиране на коритото на река Струма при с. Струмяни и с. Микрево и на река Санданска Бистрица за постигане на защита от наводнения означава, че би могло да има противоречие с постигане целите на РДВ. Въпреки това широките ползи за живота и здравето на населението, инфраструктурата и индустрията в района са безусловни.

8. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

В съответствие с чл. 146о, ал. 3 от ЗВ, първите планове за управление на риска от наводнения се разработват съгласувано с актуализацията на ПУРБ. При разработването на ПУРН се използват информацията и данните за разработването на ПУРБ.

Този план е изготвен, синхронизирано с други стратегии, планове и програми, имащи отношение към специфичните аспекти на управлението на бедствия, в това число и риска от наводнения. В [Приложение № 9](#) са посочени, всички стратегии, планове и програми, свързани с ПУРН.

9. ТРАНСГРАНИЧНА КООРДИНАЦИЯ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПУРН

Трите основни речни басейна в ЗБР са трансгранични. Съгласно ДН, ефективното предотвратяване и ограничаване на последиците от наводнения изисква, както съгласуване между държавите-членки, така и сътрудничество с трети страни, в рамките на международните речни басейни. Това е в съответствие с Рамковата директива за водите (Директива 2000/60/ЕО) и международните принципи на управлението на риска от наводнения.

Двустранна координация със съседни страни за Западнобеломорски РБУ е извършена с Р. Гърция и Р. Македония.

Обменът на информация в рамките на работни срещи на експертните групи се извършва с цел координация и осъществяване на съгласувани действия.

На отделните етапи от разработване на ПУРН са проведени редица дейности по трансгранично съгласуване:

9.1. ПОРН

В съответствие с изискванията на Директива 2007/60/ЕС, Глава II, чл.3, буква “б” при разработването на ПОРН е обменена информация с Р Гърция.

Платформата за координация с Р. Гърция е подписаната на 27 юли 2010 г. *Съвместна декларация на Министъра на околната среда и водите на Република България и Министъра на околната среда, енергетиката и изменението на климата на Гръцката Република за разбирателство и сътрудничество в областта на използването на водните ресурси в съответните територии от споделените речни басейни между Република България и Република Гърция* (Съвместната декларация). Декларацията съдържа всички атрибути на двустранно споразумение и се счита като такова от страна на Република България.

Въз основа на Декларацията е създадена съвместна експертна работна група за сътрудничество в областта на водите и опазване на околната среда, която да разглежда въпросите, свързани с изискванията на европейското законодателство.

За подпомагане на експертната работната група е създадена техническа подгрупа.

С цел да се постигне резултат, при който след трансграничната координация да са налице съгласувани райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на двете съседни страни са проведени следните работни срещи:

1. На 16 май 2011 г., в град Драма, Р Гърция, е учредена съвместна българо-гръцка група за сътрудничество в областта на опазването на водите. За първи път в процеса на двустранните отношения между Р България и Р Гърция в областта на опазването на водите е подписан съвместен документ – Протокол от първата, учредителна среща на съвместната работна група. Подписани са и процедурните правила за нейната работа.

2. На 12 октомври 2011 г. в София е проведена втора работна среща. Между двете делегации е дискутиран и обменен опит и разбиране по следните теми:

- законодателство за прилагане на Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС и директивата за наводнения 2007/60/ЕС;

- компетентни органи и административни структури за управление на водите в двете страни;

- прогрес при прилагането на Рамковата директива за водите чрез плановите за управление на речните басейни и прилагането на Директивата за наводненията;

- мониторинг на водните количества, оценка на водните ресурси и системи за ранно предупреждаване;

- налични исторически хидрометрични данни необходими за прилагането на Директивата за наводненията.

3. На 26 април 2012г. гр.Кавала, Р Гърция се проведе работна среща на

техническата работна подгрупа за обмен на данни в областта на опазване на водите. В срещата от страна на България участваха представители на МОСВ, БДИБР – гр.Пловдив, БДЗБР – гр.Благоевград, НИМХ и Външно министерство.

На срещата бе реализиран обмен на информация за разработените ПОРН, в съответствие с Директива 2007/60/ЕО за:

- типове наводнения в трансграничните речни басейни;
- методологически въпроси за идентифицирането на площи със значителен потенциален риск от наводнения;
- използвани методологии.

С Република Македония бе проведена първата българо-македонска експертна среща за сътрудничество в сферата на водите, в съответствие с Рамковата директива за водите и Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения.

На първата българо-македонска среща от българска страна са представени подходите при разработване на предварителната оценка на риска от наводнения и определянето на Районите с потенциален значителен риск от наводнения. Македонската страна бе уведомена, че ЗБРУ няма район със значителен потенциален риск от наводнения на границата.

9.2. РЗПРН

В съответствие с изискванията на чл.4 и чл.5 от Директива 2007/60/ЕС в процеса на определяне на РЗПРН в ЗБР за БУ е извършен обмен на необходимата информация с компетентните органи на Р Гърция:

1. Както вече бе споменато, на 26. април.2012.г. в гр.Кавала, Р Гърция беше проведена работната среща на техническата работна подгрупа за обмен на данни в областта на опазване на водите, на която среща между страните бе обменена информация относно използваните методики за разработената ПОРН по чл.146а от ЗВ и чл.4 от ДН;

Целта на срещата бе да се постигне резултат, при който да са налице съгласувани райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на двете съседни страни.

2. В периода 22 - 24. април 2013г. в гр. Солун, Р Гърция е проведена среща на съвместната експертна работна група. На срещата от българска страна е представена информация за:

- график и работна програма за изготвяне на Плана за управление на риска от наводнения /ПУРН/;
- методики за определяне на РЗПРН по чл.5 и Картите по чл.6 от ДН;
- определените проекти на РЗПРН в ЗБР за БУ;

- провеждане на обществени консултации по ДН;

Съвместната експертна работна група постигна принципно съгласие, че работната подгрупа по техническите данни трябва да бъде свикана, с цел финализиране на дискусиите и обмен на наличните данни и информация за методологията за прилагане на чл. 6 от Директивата за наводненията в съответните територии на споделените речни басейни. Договорени са процедурни правила за работната подгрупа по техническите данни, които формално не бяха одобрени, поради липсата на подписан протокол.

3. В периода 25 - 26. юли 2013г. в гр. Благоевград е проведена работна среща на техническата подгрупа за сътрудничество в областта на водите в съответните територии от споделените речни басейни между Република България и Република Гърция, на която взаимно са представени:

- определените окончателни РЗПРН;
- методология за разработване на картите по чл.6 от ДН и идентифициране на необходимата информация за обмяна;
- обмен на информация за консултациите с обществеността.

По отношение на РЗПРН и от двете страни е уточнено, че за трансграничните водни течения, пресичащи границата между ЗБР за БУ /РБългария/ и РГърция не са определени трансгранични РЗПРН.

4. На 08 май 2014 г. в гр. Атина, Република Гърция е проведена четвърта среща на съвместната експертна работна група за сътрудничество в областта на водите и околната среда, на която среща са одобрени Правила за действие (Процедура) на Българо-Гръцката експертната работна подгрупа за Технически данни. Постигнат е значителен напредък в обмена на информация между двете страни, като е обменена информация по отношение на:

- Методологиите, по които са били извършени първоначалните оценки на риска от наводнения
- Идентифицирането на окончателните райони със значителен потенциален риск от наводнения;
- Методологията, която ще се използва за разработване на картите за районите с опасност и риск от наводнения;
- Времеви график за изпълнение на следващите етапи от Директивата за наводненията;
- Методи за сътрудничество при изготвянето на картите за районите с опасност и риск от наводнения, в съответствие с изискванията на чл. 7 от Директивата за наводненията.
- Страните съгласуваха периодите назад, които ще се използват при анализите на риска от наводнения и се съгласиха да продължи обменът на информация по отношение на методологиите за оценка на опасността и оценка на риска от наводнения. Двете държави-членки решиха също да съгласуват мерките за намаляване

на риска от наводнения в горните и долни течения на трансграничните водни тела в общия речен басейн. Страните се разбраха да координират дейностите по провеждане на обществените консултации, като информацията от тези дейности трябва да бъде предоставена взаимно на английски език.

9.3. Карти на заплахата и риска от наводнения

Във връзка с проведените срещи и координацията при съгласуване на РЗПРН на трансгранични води, както и уточнението, че за трансграничните водни течения, пресичащи границата между ЗБР за БУ /РБългария/ и РГърция няма определени трансгранични РЗПРН, отпада необходимостта от международна координация при съставянето на картите на заплахата и риска от наводнения за територията на ЗБР.

Гръцко-българската експертна работна подгрупа, проведена в гр. Атина, Република Гърция на 23 юни 2015 г., все пак обмени опит и информация относно напредъка, касаещ изготвянето на картите. От двете делегации бяха направени презентации относно подготовката на картите на районите под заплахата от наводнения и картите на районите в риск. Уговорено бе следното:

- Гърция да изпрати на България методологията, приложена за определяне на РЗПРН, на английски език,
- България да изпрати на Гърция резюме на окончателната методология, приложена за ПОРН и определянето на РЗПРН, на английски език.
- Двете страни се съгласиха да обменят плана за Програми от мерки за координация.

9.4. ПУРН

За ПУРН на ЗБР, при изготвяне на всеки от неговите етапи е проведена трансгранична координация, с изключение на етапа на Картите на заплахата и Картите на риска от наводнения, които нямат трансграничен обхват, тъй като няма определен трансграничен РЗПРН

На 13 май 2016 г. в гр.Сандански се проведе петата среща на българо-гръцката съвместна експертна работна група за сътрудничество в областта на водите.Срещата се проведе в изпълнение на *Съвместната декларация на министъра на околната среда и водите на Република България и министъра на околната среда, енергетиката и изменението на климата на Гръцката Република за разбирателство и сътрудничество в областта на използването на водните ресурси в съответните територии от споделените речни басейни между Република България и Република Гърция, подписаната 27 юли 2010 г. в София (Съвместната декларация).* Двете страни

заклучиха, че сътрудничеството между страните-членки на ЕС е важна предпоставка за подобряване на състоянието на водите в Европа и изрази своята ангажираност за по-нататъшно сътрудничество в това отношение, за прилагане на механизма на съвместната декларация. Презентациите, направени от двете делегации по време на срещата бяха обменени в електронен формат. Независимо, че презентациите бяха споделени в хода на срещата, българската страна не получи ясен отговор конкретно на какъв етап е разработването на първия ПУРН в Гърция.

Въпреки това, ПУРН за ЗБР стриктно спазва принципа на солидарност, който е от голямо значение в контекста на управление на риска от наводнения, и който предвижда, че разработени от дадена държава-членка планове, не включват мерки, които увеличават риска от наводнения за други държави в същия речен басейн или подбасейн.

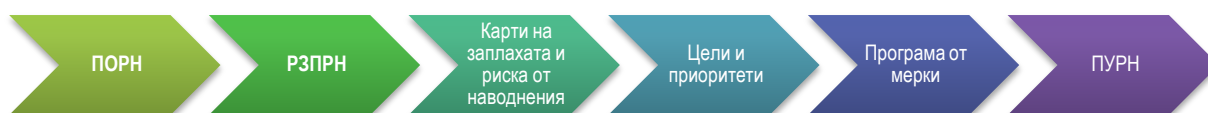
10. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СОЛИДАРНОСТ

Плановите за управление на риска от наводнения се съсредоточават върху предотвратяването, защитата и подготвеността. С оглед на това да се предостави повече място на реките, ПУРН вземат под внимание, където това е възможно, поддържането и/или възстановяването на заливните равнини, както и мерки за предотвратяване и намаляване на вредите за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност.

Принципът на солидарност е от голямо значение в контекста на управление на риска от наводнения. От съображения за солидарност, Плановите за управление на риска от наводнения, не включват мерки, които по своя мащаб и влияние значително увеличават риска от наводнения в посока по течението или срещу течението на речния басейн.

В ПоМ на ЗБР са включени единствено мерки, които не нарушават принципа на солидарност на ниво речен басейн, на национално ниво, като например:

- организация и информиране на заинтересованите страни надолу по речното течение;
- сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави;
- изграждане на системи за ранно предупреждение за района на ЗБР като част от националната система;
- създаване на механизъм за координация на действията при възникване на риск от наводнения, вкл. в трансграничен район.

11. ИНФОРМИРАНЕ И КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Процесът на изготвяне на ПУРН включва редица дейности, свързани с привличането на заинтересованите страни и широката общественост при подготовката му. Това е регламентирано в Глава пета на Директива 2007/60/ЕС относно оценката и управлението на риска от наводнения за наводненията и Глава девета, раздел V от ЗВ

Според изискванията на Директивата всяка държава-членка е длъжна да насърчава активното участие на заинтересованите страни в разработването, преразглеждането и актуализирането на планове за управление на риска от наводнения. Всяка държава оповестява публично предварителната оценка на риска от наводнения, картите на районите под заплаха от наводнения, картите на районите с риск от наводнения и планове за управление на риска от наводнения. За целите на активното включване на обществеността и консултациите, държавите-членки са длъжни да осигурят най-малко два месеца за писмени коментари по предварителната оценка и картите и най-малко шест месеца за писмени коментари по Плана. Активното участие на заинтересованите страни е основен принцип в процеса на планиране на дейностите при управлението на риска от наводнения, както и обсъждане на идеи и допринасяне за тяхното решаване. Включването на заинтересованите страни е от важно значение в рамките на разработването и актуализирането на Плана за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район.

Участието на обществеността във вземането на решения относно превенцията и защитата от наводнения е необходимо, както за подобряване на качеството и изпълнението на тези решения, така и да даде възможност на обществеността да изрази отношението си, а институциите да го вземат предвид.

Всички мерки, свързани с участието на обществеността и повишаването на общественото съзнание са по-ефективни, когато се ангажират всички нива - от местната общност до властите на регионално и национално ниво.

11.1. ПОРН

За разработване на ПОРН беше необходимо да бъде събрана, анализирана и обработена информация от различни източници с цел описване и оценка на щетите от минали наводнения в ЗБР за БУ.

За тази цел бяха предприети следните действия:

- поискване на информация от общините за участъци от реки в границата на всяка от тях, за които съществува потенциален риск от наводнения;
- поискване на информация от общините за обхвата и размера на щетите от преминалите наводнения през м. декември 2010г.;
- изпращане на електронни анкети за попълване, съгласно изискванията на методиката за ПОРН, които да отчетат регистрираните в миналото наводнения преминали през населените места по общини, до кметовете на 33 общини в обхвата на ЗБР за БУ;
- изпращане на писма с молба за предоставяне на информация от НЕК ЕАД – Предприятие „Язовири и каскади” /за опасни хидротехнически съоръжения/, НС ЕАД – София /за регистрирани в миналото наводнения и потенциално опасни участъци от коригираните речни участъци/ и ГД „ПБЗН” – МВР /регистрирани минали наводнения и сателитни изображения на регистрирани наводнения/;
- поискване от Областните управители да бъдат предоставени Областните планове за защита на населението при бедствия и аварии – част „Наводнения”;
- изпращане на писмо до Център за приложение на спътникови изображения – РЕСАК, гр. София с молба за предоставяне на сателитни снимки на минали в ЗБР за БУ наводнения.

Събрана е голяма по обем и разнообразна като съдържание информация. Същата е обработена и структурирана във вид удобен за използване при изготвянето на Проекта на ПОРН.

Проектът на ПОРН, съгласно изискванията на чл.146р, ал.1, т.1 от ЗВ е публикуван и обявен на обществеността за писмени консултации и становища.

Проектът на ПОРН бе публикуван на интернет – страниците на БДЗБР /на 9 януари 2012г./ и на МОСВ /на 11 януари 2012г./ за срок от два месеца, съгласно разпоредбите на чл.146с, ал.1, т.1 от ЗВ.

Съобщението, че е обявена ПОРН по 146р, ал.1, т.1 от ЗВ е публикувано в два централни ежедневника /в-к „Стандарт” и в-к „24 часа”/ и в електронни средства за масова информация – по чл.146р, ал.4 от ЗВ.

За провеждането на срещите за обществени консултации са публикувани съобщения-покани в местната преса /в-к „Струма” за басейните на р. Струма и р. Места, и в-к „Отзвук” за басейна на р. Доспат/. Съобщенията – покани са публикувани и на интернет-страницата на БД „ЗБР”.

Проведени бяха общо четири обществени консултации на Проекта на ПОРН, както следва:

1. на 24.01.2012г. от 10.30ч. в Читалище „Иван Вазов”, гр. Доспат – за основен речен басейн Доспат;
2. на 26.01.2012г. от 10.30ч. в Заседателната зала на Общински съвет, гр. Разлог – за основен речен басейн Места;
3. на 31.01.2012г. от 10.30ч. в Заседателна зала №2, ет.2, в Басейнова дирекция Западнобеломорски район - гр. Благоевград – за долно течение на основен речен басейн Струма и
4. на 02.02.2012г. от 10.30ч. в Областна администрация гр. Кюстендил - за горно течение на основен речен басейн Струма.

За всяка от проведените обществени консултации е съставен протокол, към който е приложен и списък на присъствалите. Протоколите от обществените обсъждания и списъците с присъствалите са отразени в Приложение №10²¹, което е публикувано на страницата на БД ”ЗБР”.

В законоустановения двумесечен срок по чл. 146с, ал.1, т.1 от ЗВ, са получени 9 становища от общини, граждани и областни администрации, и същите са неразделна част от документацията към ПОРН. Основната информация от тези становища е отразена в следващата Таблица № 13.

Таблица № 5. Основната информация, получена от становища в двумесечния срок на обществени консултации на ПОРН

№ по ред	Входящ номер на становището	Автор на становището	Информация от становището
1.	№РД-11-3/07.02.2012г.	Община Симитли	Представена е допълнителна информация за минали наводнения в района на с. Железница, община Симитли по поречието на р. Струма и Стара река. <i>Информацията е обработена и отразена в окончателната ПОРН.</i>

²¹ http://www.wabd.bg/bg/docs/plans/PORN/porn2012/Pril_10_12.exe

№ по ред	Входящ номер на становището	Автор на становището	Информация от становището
2.	КД-06-10/15.02.2012г.	Жители на гр. Симитли	В становището е представена информация за минали наводнения на територията на община Симитли. Информацията беше сравнена с отразената в проекта на ПОРН в резултат на което се установи, че всички описани в становището минали наводнения са отразени и оценени с критериите за значимост в проекта на ПОРН.
3.	РД-11-3/17.02.2012г.	Община Белица	Представена е допълнителна информация за минали наводнения в района на с. Краище и с. Дагоново, община Белица по поречието на р. Места. Информацията е обработена и отразена в окончателната ПОРН.
4.	РД-04-20/23.02.2012г.	Община Якоруда	Представена е информация за минали наводнения на територията на община Якоруда. Същата информация е подавана два пъти през 2011г., обработена е по Методиката за ПОРН и е отразена в проекта на ПОРН.

№ по ред	Входящ номер на становището	Автор на становището	Информация от становището
5.	РД-11-3/23.02.2012г.	Кметство – с. Първомай, община Петрич	Представена е допълнителна информация за минали наводнения в района на с. Първомай, община Петрич по поречието на р. Долна Рибнишка. <i>Информацията е обработена и отразена в окончателната ПОРН.</i>
6.	РД-11-3/01.03.2012г.	Община Петрич	Представена е информация за минали наводнения на територията на община Петрич. <i>Същата информация е подадена през 2011г., обработена е по Методиката за ПОРН и е отразена в проекта на ПОРН.</i>
7.	РД-04-3/07.03.2012г.	Община Перник	Представена е информация за минали наводнения на територията на община Перник. <i>Същата информация е подадена през 2011г., обработена е по Методиката за ПОРН и е отразена в проекта на ПОРН.</i>
8.	РД-04-16/09.03.2012г.	Областна администрация Благоевград	Положителна оценка за изготвения проект на ПОРН.
9.	РД-04-16/15.03.2012г.	Областна администрация Кюстендил	Положителна оценка за изготвения проект на ПОРН.

11.2. РЗПРН

Проектите на РЗПРН са публикувани на интернет – страницата на БД”ЗБР” и предоставени **на всички заинтересовани лица и широката общественост за срок от два месеца – 19.04.2013г - 19.06.2013г., за консултации и писмени становища.** В този двумесечен срок, на 5 юни 2013г. в БД”ЗБР“ е проведена среща - консултация за обсъждане на проектите на РЗПРН.

Публикувани бяха обяви в два централни ежедневника / в. „Труд” и в. „24 часа” / за представяне на проекта на картите на заплахата и риска от наводнения на интернет страницата и осигурен достъп в сградата на БД „ЗБР”.

Срещата е проведена с цел заинтересованите страни да се запознаят с методите и критериите за определяне на проектните РЗПРН, да се представят получените резултати и да се получи обратна връзка от обществеността преди определяне на окончателния вариант на РЗПРН. Информацията за проведената среща е публикувана на интернет страницата на БД”ЗБР“²².

В резултат на консултациите в БД”ЗБР“ е представена допълнителна информация от община Банско относно значими минали наводнения от м. декември 2010г. В резултат на обработването на новопостъпилата детайлна информация за нанесените щети от наводненията през м. декември 2010г. на територията на гр. Банско и след прилагането на „Критерии и методи за определяне и класифициране на риска и определяне на РЗПРН” в района на гр. Банско е включен нов РЗПРН с „висок” риск, който на етапа „проекти на РЗПРН” не е определен. Новият РЗПРН е отразен в окончателния списък на РЗПРН в Западнобеломорски РБУ. От друга страна някои РЗПРН бяха окрупнени по правилата на методиката, в резултат на което окончателно бяха определени 14 броя РЗПРН.

11.3. Карти на заплахата и риска от наводнения

Закона за водите, чл.146р, ал.1, т.2 отразява изискванията на Директивата, като посочва, че за всеки район на басейново управление се публикуват и обявяват на обществеността, включително на водоползвателите, за консултации и писмени становища проект на картите на заплахата и на риска от наводнения. Проектите на картите на заплахата и риска от наводнения са публикувани на интернет страницата на БД”ЗБР” на 24.08.2015г. и обявени на обществеността и заинтересованите страни за консултации и писмени становища за срок от 2 месеца. Обявите за изготвените проекти и тяхното публикуване беше отразено в два централни ежедневника /в. „Труд” и в. „24 часа”/ В този двумесечен срок са проведени четири срещи за обсъждане на картите с обществеността, както следва:

²² <http://www.wabd.bg/index.php/2015-06-25-12-25-12/2016-09-08-12-47-02>

1. на 23.09.2015г. от 10.30ч. в Заседателна зала №2, ет.2, в Басейнова дирекция Западнобеломорски район - гр. Благоевград – за долно течение на основен речен басейн Струма;

2. на 25.09.2015г. от 10.30ч. в зала „Панорама”, в административната сграда на община Перник - гр. Перник - за горното течение на основен речен басейн Струма;

3. на 30.09.2015г. от 11.30ч. в административната сграда на Общински съвет Разлог – гр. Разлог- за три от районите от основен речена басейн Места;

4. на 05.10.2015г. от 13.00ч. в залата на Общински съвет Сатовча- с. Сатовча- за един от районите от основен речена басейн Места;

За всяка от проведените обществени консултации е съставен доклад, към който е приложен и присъствен списък.

В законоустановения двумесечен срок по чл. 146с, ал.1, т.1 от ЗВ, не са получени становища от общини, граждани и областни администрации и предложения за извършване на корекции в проектите на картите.

В тази връзка, в проектите на картите на заплахата и картите на риска от наводнения изготвени за 14- те РЗПРН в териториалния обхват на Западнобеломорски район, не са правени изменения. На 30.11.2015г. е публикуван окончателен вариант на картите, съставени в изпълнение на изискванията на чл. 146д, ал. 1 от Закона за водите.

11.4. ПУРН

Обществените консултации по проекта на ПУРН са съвместени с консултациите по екологичната оценка на проекта на ПУРН, и координирани с консултациите по проекта на актуализирания План за управление на речните басейни в Западнобеломорски район за басейново управление на водите по РДВ. На основание чл. 168б от Закона за водите проектът на актуализирания ПУРБ за периода 2016-2021 г. е обявен на обществеността за консултации и писмени становища на интернет страниците на БД „ЗБР” и МОСВ , считано от 1 декември 2015 г. за срок от шест месеца - до 01.06.2016 г., като този срок впоследствие е променен –до 02.12.2016г. включително.

Проектът на План за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район е публикуван на интернет страницата на БД „ЗБР“ за консултации със заинтересованите страни, на 29 януари 2016г., в съответствие с изискванията на чл. 146р, ал.1, т.3 от Закона за водите. Информация за изготвения проект е отразена чрез обява в два централни ежедневника, съответно във в. „Труд” и в. „24 часа”.

Първоначално за изразяване на мнения и писмени становища е посочен законоустановения срок от шест месеца, считано от датата на публикуването на проекта на плана. Впоследствие този срок е удължаван няколкократно, като крайният срок на обществените консултации е определен до 10.11.2016г. включително. Причина за удължаването е необходимостта от едновременно приключване на обществените

консултации по проекта на ПУРН и неговата Екологична оценка(ЕО)/Оценка за съвместимост(ОС), в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

В хода на обществените консултации на ПУРН на ЗБР е извършено следното:

- Проведени са четири работни срещи на басейново ниво, както следва:
- ✓ гр. Благоевград, на 16.02.2016г. от 9:30 часа в зала „22-ри септември“;
- ✓ гр. Перник, на 19.02.2016г. от 10:30 часа в зала „Панорама“;
- ✓ гр. Банско, на 23.02.2016г., от 10:30 часа в „Посетителски информационен център“;
- ✓ гр. Доспат, на 26.02.2016г. от 10:00 часа в читалище „Иван Вазов“.

За организиране на тези 4 броя срещи са изпратени 275 броя покани за участие в обсъждането на проекта на ПУРН на ЗБР (2016-2021) до идентифицираните заинтересовани страни в териториалния обхват на ЗБР. Присъствали са общо 154 представители на областни администрации, ГД ПБЗН, Националните паркове, природни паркове, неправителствени организации, водоползватели, граждани и инвеститори. Най-голям е броят на участниците в общественото обсъждане, проведено в гр. Благоевград- 32,5 % от поканените за участие.

На Фигура № 6 е представено процентното разпределение на участниците в обществените консултации:

Фигура № 6. Процентно разпределение на участниците в обществените консултации, проведени на басейново ниво

С цел открояване на взаимовръзките между Плана за управление на речните басейни и Плана за управление на риска от наводнения на Западнобеломорски район, срещите с представителите на заинтересованите страни и обществеността за

консултации на двата стратегически документа са организирани и проведени съвместно..

За всяка от проведените 4 броя срещи за обществени консултации е съставен протокол, към който е приложен дневен ред и списък на присъстващите, публикувани и на интернет страницата на БД“ЗБР“²³.

➤ Проведени са пет срещи на национално ниво с представители на други министерства и ведомства с компетенции по дейности, свързани с управление на риска от наводнения: МВР; МЗХ; МРРБ; МТИТС и ГДПБЗН.

Срещите са организирани от МОСВ и проведени съвместно с представители на Басейнова дирекция „Дунавски район“ и Басейнова дирекция „Черноморски район“. Сред присъстващите на тези срещи са Заместник-министърът на околната среда и водите, заместник-министърът на вътрешните работи, Директорът на ГД ПБЗН, директори на дирекции, началник-отдел „Управление на риска от наводнения“ при МОСВ, експерти от ГДПЗН, ГД „Аварийно-спасителни дейности“, „Биологично земеделие и растениевъдство“, ГД „Земеделие и регионална политика“, ИАГ, Напоителни системи ЕАД, експерти от МОСВ, отдел „Управление на риска от наводнения“.

Кратка информация и паметни записки от проведените срещи на национално ниво е налична на сайта на БД „ЗБР“.²⁴

➤ Организирани са и са проведени заседания на Басейновия съвет към Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“, както следва:

✓ Първо редовно заседание за 2016г., проведено на 15.03.2016г. от 10:30 часа в Заседателната зала № 2 в сградата на БД“ЗБР“;

✓ Второ редовно заседание за 2016г. на Басейновия съвет, проведено на 20.12.2016г. от 10:30 часа в Заседателната зала № 2 в сградата на БД“ЗБР“.

Протоколи от проведените заседания са налични на интернет страницата на БД“ЗБР“²⁵.

➤ Предоставяне на обществеността за попълване на въпросници

С цел получаване на обратна връзка от заинтересованите страни, на всяка една от проведените четири срещи за обществени консултации, както и на първото редовно заседание на Басейновия съвет на присъстващите е предоставена анкетна форма за попълване, в която да отразят тяхното мнение относно значимите проблеми в ПУРН.

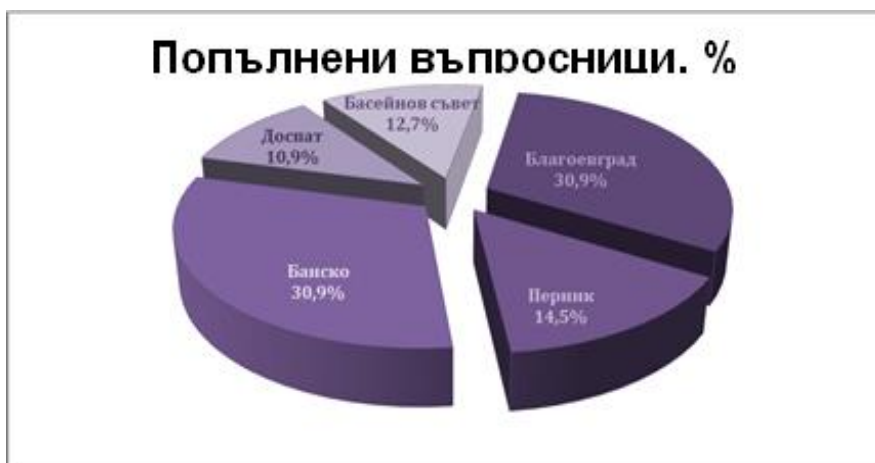
Броят на попълнените въпросници е общо 55, като процентното им съотношение по място на провеждане на срещите е представено на Фигура № 7.

²³ <http://www.wabd.bg/index.php>

²⁴ <http://www.wabd.bg/index.php>

²⁵ <http://www.wabd.bg/index.php/2015-06-25-08-39-34>

Фигура № 7. Процентно съотношение на попълнените въпросници от обществените консултации, проведени на басейново ниво

Подробна информация с анализ на резултатите от въпросниците е налична в [Приложение №10.](#)

➤ Изготвяне на регистър на постъпилите предложения

Всички постъпили писмени становища и предложения са отразени в електронен регистър, който се попълва и актуализира своевременно от експерти на БД „ЗБР“.

От публикуването на проекта на ПУРН на ЗБР 2016-2021г. на интернет-страницата на БД „ЗБР“ на 29.01.2016г. до крайния срок на обществените консултации-10.11.2016г., в БД „ЗБР“ са постъпили общо 31 броя писмени становища от общини, Регионални дирекции по гори, неправителствени организации и други заинтересовани страни по проекта на ПУРН (2016-2021г.). От тях:

- ✓ 15 бр. положителни без отправени допълнителни предложения;
- ✓ 3 бр. възражения, свързани с предишни етапи на ПУРН;
- ✓ 3 бр. предложения за включване на нови участъци извън РЗПРН;
- ✓ 3 бр. предложения за преформулиране на заложи мерки;
- ✓ 3 бр. становища за промяна на отговорния орган за изпълнение на мярка;
- ✓ 1 бр. предложение за включване на нова мярка.

Всички те са разгледани и анализирани подробно.

В резултат от изразените мнения, направените коментари и постъпилите предложения на заинтересованите страни по време на обществените консултации са направени следните промени в Програмата от мерки на ПУРН²⁶:

1. Включени нови мерки в ПоМ на ПУРН, които не са част от проекта на ПоМ:

²⁶ По подробно представени в [Приложение 11](#)

➤ „Реконструкция и рехабилитация на язовири“, имаща отношение към изпълнението и постигане на целите по приоритетна ос „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ от Оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020" (ОПОС) за подобряване на техническото състояние на язовирите, които се стопанисват от общините.:

➤ Създаване на Национална система за управление на водите в реално време (МОСВ);

➤ Изготвяне на указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия, включително от наводнения (МВР);

➤ Реконструкция и ремонт на язовири (МОСВ, Община Перник);

2 Преформулиране на съществуващи мерки в ПоМ на ПУРН:

➤ Нова формулировка по предложение на МВР: „Инициативи за разработване на наредби за определяне на превантивните нормативи, строително – техническите норми за устройственото планиране на територията, проектирането, изпълнението и поддържането на строежите“ вместо „Издаване на забрана за строителството в зони с риск от наводнения“;

➤ Нова формулировка по предложение на МВР: „Повишаване готовността на населението за реагиране при наводнения“ вместо „Подготовка на населението за действие при наводнения“.

3. Прехвърляне на мерки в ПУРБ, които имат по-голямо значение за реализиране целите на ПУРБ в сравнение с ефекта им върху намаляване на риска от наводнения:

➤ Мерките за канализационна мрежа - “Изграждане на нови канализационни мрежи с необходимия капацитет“; „Рехабилитация на съществуващи канализационни мрежи“; „Поддържане на съществуващите канализационни мрежи в добро състояние“;

➤ Мерки, свързани със залесяването и въвеждане на забрани за голи сечи във вододайните зони.

4. Окрупняване на мерки:

➤ Мерки, насочени към реакция и възстановяване от наводнения се отнасят към обща мярка “Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване на риска от бедствия вкл. наводнения”;

➤ Мерки за обучение и информираност са обединени в една обща мярка „Провеждане на обучителна и информационна кампания по проблемите свързани с наводненията“

5. Промяна на отговорните институции за изпълнение на мерките, стойността на реализиране на мерките или обхвата на прилагане на мярката / РЗПРН, извън РЗПРН, РБУ/

➤ Становища на отговорните институции в хода на консултациите със заинтересованите страни: МРРБ, МВР, МЗХ, МТИТС, Общини и Областни администрации.

6. Конкретизиране на местата на прилагане на мерките

7. Отпадане на съществуващи мерки:

➤ почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна (първоначално почистване и ежегодно почистване на водовземните съоръжения - водовземна решетка, савак и др. -на четирите ГНК);

➤ Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия (ежегодно почистване на четирите ГНК с цел осигуряване проектната проводимост - обща дължина на каналите 3.5 км);

➤ Възстановяване на компрометирани диги (възстановяване на компрометирани диги - ремонт на дигата и бермата по левия бряг на р. Струма при км 39+300 и км 35+500).

12. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

Разделът представя резултатите от извършената екологична оценка, в т.ч. и оценката за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони на проекта на ПУРН за ЗБР.

12.1. Нормативна уредба

Планът за управление на риска от наводнения на ЗБР попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и подлежи на процедура по задължителна Екологична оценка по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО).

Предвид този факт бе проведена и процедура по оценка за съвместимостта на ПУРН с предмета и целите на опазване на защитените зони, съгласно разпоредбите на чл. 31, ал. 1 във връзка с ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие и чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС), която е извършена чрез процедурата по ЕО по реда на ЗООС при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на глава трета от Наредбата за ОС.

Съвместяването на двете процедури осигури балансирана и устойчива оценка на въздействието на ПУРН върху отделните елементи на околната среда, човешкото здраве и защитените зони.

Съгласно чл.151, ал.2, т.1, буква „к“ на Закона за водите, ПУРН се приема от Министерския съвет, в тази връзка и на основание чл.4, т.1 от Наредбата за ЕО, компетентен орган за процедурата по ЕО за плана е Министърът на околната среда и водите, като същият е компетентен орган и за провеждане на процедурата по оценката за съвместимост (ОС).

12.2. Същност и цели на екологичната оценка (ЕО) и оценката за съвместимост (ОС) на ПУРН на ЗБР

Екологичната оценка и оценката за съвместимост на проекта на ПУРН на ЗБР са изготвени в съответствие с действащото законодателство в областта на опазването на околната среда и отразяват спецификата на териториалния обхват на прилагане на ПУРН.

Извършената екологична оценка на ПУРН на ЗБР дава ясна представа за очакваните промени, които ще настъпят в околната среда в резултат от прилагането на ПУРН и неговата програма от мерки.

При разработването на Оценката за съвместимостта на проекта на ПУРН на ЗБР са оценени очакваните въздействия от реализацията на плана върху предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000, в които попадат РЗПРН или части от тях. Определени са очакваните въздействия от предвидените структурни мерки в РЗПРН върху конкретната защитена зона. Очакваните въздействия върху засегнатите природни местообитания или видове, предмет на опазване в зоните, са оценени поотделно за всяка защитена зона. Оценката на вероятните въздействия от ПУРН е съсредоточена върху видовете, предмет на опазване. Това са видове, включени в Приложение № 2 на Закона за биологичното разнообразие.

Основните цели на екологичната оценка и на оценката за съвместимост на ПУРН на ЗБР са насочени към:

- интегриране на въпросите на околната среда и зоните за защита по Натура 2000 при подготовката на плана;
- осигуряването на високо ниво на опазване на околната среда и зоните за защита по Натура 2000;
- постигане на устойчиво развитие.
- предотвратяване на конфликтни мерки на ПУРН по отношение на околната среда, човешкото здраве и защитените зони ;

- подпомагане на компетентните органи при вземането на решение при съгласуване и одобряване на плана.

12.3. Етапи на провеждане на процедурата по ЕО/ОС на ПУРН на ЗБР

Процедурата по провеждане на ЕО/ОС на ПУРН на ЗБР бе изпълнена чрез следните основни етапи:

12.3.1. Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО и ОС на ПУРН

Необходимостта от изготвяне на Доклад за екологична оценка на проекта на План за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район бе определена от компетентния орган - Министерът на околната среда и водите в писмо с изх. № ЕО-34/10.11.2015 г. въз основа на внесено от БД „ЗБР“ искане за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. В същото писмо бе обективизирана необходимостта от внасяне в Министерство на околната среда и водите на уведомление по чл.10 от Наредбата за ОС за определяне допустимостта на плана съгласно чл.36, ал.1 от Наредбата за ОС и извършване на преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие на плана върху защитените зони по критериите на чл.16 от същата наредба.

В писмо с изх. № ЕО-24/08.08.2016 г. на Министъра на околната среда и водите бе посочено, че проектът на ПУРН подлежи и на оценка за степента на въздействие върху защитените зони от мрежата Натура 2000, попадащи в обхвата на плана.

12.3.2. Изготвяне на схема за провеждане на консултации и задание за обхват и съдържание на Доклада за ЕО

В изпълнение на изискванията на Наредбата за ЕО и Наредбата за ОС, както и в съответствие с изискванията, поставени в писмо на Министъра на околната среда и водите с изх.№ ЕО-34/10.11.2015г., бе извършено следното:

- изготвена бе схема за провеждане на консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от реализирането на мерките, залегнали в ПУРН през различните фази на подготовката му, съответно и на ЕО.

Съобразено с глава четвърта от Наредбата за ЕО, в схемата бяха включени:

- задължителни консултации в процеса на изготвяне на ЕО, в т.ч. по заданието за определяне на обхвата на оценката с Министерство на околната среда и водите (на основание чл. 19а, т.1 *от Наредбата за ЕО*), Министерство на здравеопазването (относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенните аспекти на околната среда, на основание чл. 19а, т. 2 *от*

Наредбата за ЕО) и други специализирани ведомства: регионални инспекции по околната среда и водите в териториалния обхват на ЗБР; Изпълнителна агенция по горите; областни администрации в териториалния обхват на ЗБР (на основание чл. 19а, т. 3 от Наредбата за ЕО);

- консултации по ЕО и ПУРН на ЗБР по реда, определен с чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за ЕО.
- изготвено бе Задание за обхват и съдържание на доклада за екологична оценка на ПУРН на ЗБР, съгласно изискванията на чл.19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Изготвената схема за провеждане на консултации и заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклада за ЕО на проекта на ПУРН на ЗБР бяха внесени в МОСВ на 29.07.2016 г. за провеждане на консултации във връзка с разпоредбите на чл.19, ал.3 и чл.19а, т.1 от Наредбата за ЕО, както и уведомление по чл.10 от Наредбата за ОС.

С оглед осигуряване на широк обществен достъп, както до останалите идентифицирани заинтересовани страни от изработването и прилагането на ПУРН, така и от широката общественост, на основание чл.19а, т.1, т.2 и т.3 от Наредбата за ЕО, заданието и схемата бяха публикувани на интернет страницата на БД ЗБР и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите. Получените в резултат на консултациите по Заданието за обхват и съдържание становища бяха взети предвид при изготвяне на доклада за ЕО на ПУРН.

12.3.3 Изготвяне на доклад за ОС, Доклад за ЕО, в т.ч. и нетехническо резюме.

Изработването на Доклада за Екологична оценка и Доклада за оценка на съвместимост с целите и предмета на защитените зони и защитените територии на Плана за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район бе извършено от екип от експерти от Обединение ДЗЗД “Екопроект - П-Юнайтед“.

Докладът за ЕО на проекта на ПУРН на ЗБР е изготвен като документ със съдържание, съгласно изискванията на чл.86, ал.3 от ЗООС.

- Докладът за екологичната оценка на ПУРН на ЗБР съдържа:
- Анализ на съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие в териториалния обхват на ЗБР без прилагането на ПУРН;
 - Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на ПУРН;
 - Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ПУРН;
 - Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ПУРН, и начин по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ПУРН;

• Анализ и оценка на потенциалните въздействия от заложените за изпълнение мерки в ПУРН върху отделните елементи на околната среда и човешкото здраве, връзките между тях като тези въздействия включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;

• Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ПУРН върху околната среда и човешкото здраве;

• Мотиви за избор на разгледаните алтернативи;

• Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация;

• Мерки във връзка с наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда по време на прилагането на ПУРН;

• Заключение на екологичната оценка.

Към Доклада за ЕО като самостоятелно приложение е изготвено и представено нетехническо резюме.

При изготвянето на Доклада за оценка за съвместимост са изпълнени указанията на Министерство на околната среда и водите, дадени в становище с Изх. № ЕО-24/08.08.2016 г., както и допълнителните бележки и препоръки от становище на МОСВ с изх. № НСЗП-350/30.09.2016 г.

➤ Изготвеният Доклад за оценката за съвместимост с предмета и целите на защитените зони на ПУРН на ЗБР включва:

• Описание на характеристики на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания ПУРН могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони;

• Описание на елементите на ПУРН, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи;

• Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на ПУРН;

• Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на ПУРН върху предмета и целите на опазване на защитените зони;

• Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на ПУРН върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки;

- Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, включително нулева алтернатива;
- Картен материал с местоположението на всички елементи на ПУРН спрямо защитените зони и техните елементи;
- Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22.

Резултатите от извършената екологична оценка, в т.ч. и оценката за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони, са подробно описани в Доклад за Екологична оценка на ПУРН²⁷ (екологична част на плана или програмата с всички приложения към него), Нетехническо резюме²⁸ и Доклад за ОСВ на ПУРН²⁹, с всички приложения.

12.3.4. Организиране и провеждане на консултации и отразяване на резултатите от тях.

Провеждането на консултации за ЕО и отразяване на резултатите от тях беше извършено съгласно изискванията на чл. 19 на Наредбата за ЕО.

Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ като Възложител на ПУРН организира консултациите с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от ПУРН през различните етапи на ЕО.

Консултациите по време на процедурата по ЕО бяха проведени по схемата, съгласувана и консултирана с компетентния орган - МОСВ. Същите бяха извършени по реда, предвиден за съгласуване на проекта на нормативния или индивидуалния административен акт, с който се одобрява ПУРН.

Провежданите консултации бяха формални и неформални. Формалните консултации бяха проведени посредством официални писма (на хартия или чрез електронна поща), публикации в интернет страницата на БДЗБР за консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от ПУРН през различните фази на разработването на ЕО и ПУРН. Неформални консултации бяха извършени посредством неформални срещи между експертите по екологичната оценка с представители на БДЗБР и с представители на компетентния орган – МОСВ.

Консултациите по изготвения доклад за ЕО на ПУРН по реда, определен с чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за ЕО включват:

- Публикуване на интернет-страницата на БДЗБР съобщение за провеждане на консултации на 07.10.2016 г.;

²⁷ Представени в [Приложение 12](#)

²⁸ Представено в [Приложение 13](#)

²⁹ Представени в [Приложение 14](#)

- Място с публичен достъп и време за запознаване с проекта за ПУРН, доклада за ЕО и ОС с всички приложения и материалите към тях;
- Срок за изразяване на становище - 10.11.2016, който не може да бъде кратък от 30 дни след публикуването на съобщението и осигуряване на достъп за запознаване с проекта за програмата, доклада за ЕО с всички приложения и материалите към него;
- Начин на изразяване на становище, който не може да бъде само чрез интернет или други електронни средства;

В хода на консултациите бе осигурен публичен достъп и достатъчна техническа възможност за запознаване с материалите по доклада за ЕО/ОС, с проекта на ПУРН; експерт, отговорен да предоставя допълнителни устни разяснения на място, както и приемане на изразените в срок становища.

Съобщението за провеждане на консултации бе разпространено чрез интернет-страницата на БД „ЗБР“, както и с писма, адресирани до идентифицираните заинтересовани страни. Същото бе предоставено на компетентния орган по чл. 4 – МОСВ за сведение и за публикуване на интернет страницата на МОСВ.

Изготвен бе и Регистър на постъпилите писмени становища в хода на консултациите по ЕО/ОС на ПУРН на ЗБР, както и информация за тяхното отразяване в ДЕО. Регистърът е представен като приложение към ДЕО - **Приложение 3** – „Регистър на постъпили становища“. В Таблица № 2.2 е представена справка за начина на отразяване, мотиви за приетите и неприетите бележки и препоръки по Доклада за екологична оценка на ПУРН на ЗБР. В тази справка са описани приетите или неприетите бележки, препоръки или предложения.

12.3.5. Организиране и провеждане на обществено обсъждане.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 21, ал.1 от Наредбата за ЕО бе организирано и проведено обществено обсъждане на доклада за ЕО, Доклада за ОС и проекта на ПУРН.

С писмо на Директора на БД „ЗБР“ бе изпратено писмо до заинтересованите страни за провеждане на срещата за общественото обсъждане с определено място, дата и час, както и за мястото за публичния достъп и срока за запознаване с проекта за програмата, доклада за ЕО с всички приложения и материалите към него.

На 10 ноември 2016 г. от 11 часа в сградата на БД „ЗБР“ на бул. „Св.Димитър Солунски“ №66 бе проведена срещата за обществено обсъждане на Доклада по Екологична оценка на Плана за управление на риска от наводнения и приложенията към него, Доклада по оценка на съвместимост, и проекта на ПУРН. В нея взеха участие представители на общински администрации и други заинтересовани страни в териториалния обхват на ЗБР.

Присъстващите изразиха положително мнение за добре свършената работа. За

общественото обсъждане бе воден протокол от длъжностно лице, определено със Заповед на Директора БД „ЗБР“.

В хода на провеждането на общественото обсъждане не са констатирани възражения. Не са постъпили писмени становища, предоставени предварително или по време на обсъждането. Протокол, презентации и списък на присъстващите са налични на сайта на БД „ЗБР“³⁰.

12.3.6. Становище по ЕО

На 07.12.2016 г. в сградата на МОСВ бе проведено заседание на Междуведомствена комисия (МК) – специализиран състав на ВЕЕС към МОСВ, на който се разгледа проект на становище по екологична оценка и документацията по ЕО на ПУРН. На заседанието ръководителят на екипа, изготвил ЕО на ПУРН на ЗБР направи презентация за основните резултати и заключения на докладите за ЕО и ОС на ПУРН. Ръководителят, заедно с експертите по ЕО и ОС, взеха участие в заседанието с пояснения и отговори на въпроси, касаещи разработените от тях документи, получените резултати, предложените мерки и др. След което на основание чл. 26, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО, обн. ДВ, бр. 57/02.07.2004 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 12/2016 г.), във връзка с чл. 31, ал. 4 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и чл. 36, ал. 10 и 11 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* на 12.12.2016 г. е издадено Становище по екологична оценка № 3-1/2016 г.³¹ на Министъра на околната среда и водите за съгласуване на Проект на План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Западнобеломорски район за басейново управление (ЗБР 2016-2021 г. линк!!!

Всички промени, в резултат от описаните в становището мерки и условия са отразени във Финалния ПУРН на ЗБР.

12.4. Заключение от извършената ЕО, в т.ч. и ОС

В резултат на извършената екологична оценка са формулирани следните заключения:

- Приоритетите, целите и мерките на проекта на ПУРН са изцяло с екологична насоченост, целяйки опазване на здравето на хората и защита на околната среда;
- Проектът на ПУРН съответства, съобразява и не противоречи на други съотносими стратегии, планове и програми;

³⁰ <http://www.wabd.bg/index.php>

³¹ http://www.wabd.bg/docs/plans/PURN/EO/stanEO_PURN.pdf

- Анализът на „нулевата“ алтернатива в т. 2.2 на доклада за ЕО показва нейната неприемливост от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве;
- Анализът на съществуващите екологични проблеми, свързани с наводненията показва, че тези проблеми са значими и следва да се предприемат мерки за тяхното разрешаване – ПУРН ще доведе до разрешаване и ограничаване на проблемите;
- ПУРН съобразява и интегрира целите по опазване на околната среда, включени в различни национални и международни стратегии, планове и програми;
- Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве в резултат на ПУРН, в т.ч. не се очакват отрицателни кумулативни въздействия, нито пък значителни трансгранични въздействия върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави;
- Заключение на изготвения като приложение към доклада за екологична оценка ДОСВ е че ПУРН за Западнобеломорски район за басейново управление е съвместим с предмета и целите на защитените зони при прилагане на предложените в него смекчаващи мерки;
- За защитените зони от териториалния обхват на Западнобеломорски район, в които са предвидени мерки от ПоМ на ПУРН, не са налице обстоятелствата по чл. 33 от ЗБР. Не е констатирана необходимост от предлагане на компенсиращи мерки, тъй като не е установено трайно значително отрицателно въздействие върху засегнатите елементи на защитените зони;
- За прогнозираните отрицателни въздействия са препоръчани мерки за тяхното предотвратяване, отстраняване и ограничаване;
- Мотивиран е изборът на алтернативата за реализиране на ПУРН със смекчаващите мерки от ДОСВ, като най-предпочитана от гледна точка на опазването на околната среда и човешкото здраве;
- Препоръчани са мерки по наблюдение и контрол, чрез които да се следи въздействието върху околната среда и човешкото здраве по време на прилагането на ПУРН;
- Отразени са получените становища в резултат на проведените консултации в рамките на процедурата по изготвяне на ПУРН и неговата екологична оценка.

Заключението е, че проектът на ПУРН ще доведе до общо положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

13. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И СЛЕДВАЩИ СЪПКИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ИЗМЕНЕНИЕТО В КЛИМАТА

13.1. Изменение на климата

Имайки предвид глобалните промени на климата, повторемостта на наводненията може да стане по- непредвидима и да бъдат причинени повече щети. Настъпването на наводнения в България и степента на неблагоприятни последици от тях са все още много трудно предвидими. Прилаганите към момента климатични модели имат много голям диапазон на вариране и степен на несигурност на прогнозите.

В настоящия ПУРН не е разгледано изменението на климата като фактор за възникване на наводнения.

Вероятните неблагоприятните последици от промяната на климата върху опасността от наводнения ще бъдат отчетени като елемент при актуализацията на ПУРН.

13.2. Заключение

Изпълнението на Плана за управление на риска от наводнения ще допринесе за намаляване вероятността от наводнения и предотвратяване на неблагоприятните последици от тях върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност.

С реализацията на заложените мерки ще бъде осигурено устойчивото управление на риска от наводнения, като в същото време ще се цели и постигане на целите, заложи в Рамковата директива за водите.

13.3. Следващи стъпки

Процесът на актуализиране на Плановите за управление на риска от наводнения, включва дейности по извършване на:

- актуализация на ПОРН - до края на 22 декември 2018 г. и на всеки шест години след това;
- актуализация на картите на заплахата и риска – до 22 декември 2019 г. и на всеки шест години след това;
- актуализацията на ПУРН – до 22 декември 2021 г. и на всеки шест години след това;

За следващия планов период е необходимо да бъде изследван и оценен риска от дъждовните и подземните наводнения, вследствие на което ще се разшири обхвата на

информационното обезпечаване за осъществяване на по-устойчиво управление на риска и повишаване степента на подготвеност и защита от наводнения.

